

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS ÉS ÚTMUTATÓ

a

Környezet és Energia Operatív Program

Épületenergetikai fejlesztések és közvilágítás korszerűsítése

C.

pályázati konstrukcióhoz

Kódszám:

KEOP-2009-5.3.0/A

Érvényes: 2009.03.10-től

A projektek az Európai Unió támogatásával, a Kohéziós Alap társfinanszírozásával valósulnak meg.

Tartalom

A. A TÁMOGATÁS CÉLJA ÉS HÁTTERE.....	3
A1. ALAPVETŐ CÉL ÉS HÁTTÉRINFORMÁCIÓ	3
A2. RÉSZCÉLOK	4
A3. RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ FORRÁS.....	4
B. PÁLYÁZÓK KÖRE.....	4
B1. JOGI FORMA	4
B2. MÉRET.....	7
B3. SZÉKHELY	7
B4. IPARÁG	7
B5. TÍPUS/KARAKTER	7
B6. EGYÉB KIZÁRÓ OKOK	7
C. A PÁLYÁZAT TARTALMA.....	9
C1. TÁMOGATHATÓ TEVÉKENYSÉGEK KÖRE.....	9
C2. NEM TÁMOGATHATÓ TEVÉKENYSÉGEK KÖRE.....	13
C3. ELSZÁMOLHATÓ KÖLTSÉGEK KÖRE	14
C4. NEM ELSZÁMOLHATÓ KÖLTSÉGEK KÖRE	23
C5. ILLESZKEDÉSI ELŐÍRÁS (REGIONÁLIS, HELYI TERVEKHEZ).....	24
C6. PROJEKT IPARÁGI KORLÁTOZÁSA	24
C7. PROJEKT TERÜLETI KORLÁTOZÁSA	25
C8. A PROJEKT MEGKEZDÉSE	25
C9. A PROJEKT BEFEJEZÉSE ÉS A PÉNZÜGYI ELSZÁMOLÁS VÉGSŐ HATÁRIDEJE	26
C10. FENNTARTÁSI KÖTELEZETTSÉG	28
C11. FENNTARTHATÓSÁGI ÉS ESÉLYEGYENLŐSÉGI ALAPELVEK ÉRVÉNYESÍTÉSE	29
C12. EGYÉB KORLÁTOZÁSOK A PROJEKT TARTALMÁVAL KAPCSOLATBAN	30
D. PÉNZÜGYI FELTÉTELEK	32
D1. TÁMOGATÁS FORMÁJA ÉS JOGCÍME	32
D2. TÁMOGATÁS MÉRTÉKE.....	35
D3. TÁMOGATÁS ÖSSZEGE	38
D4. AZ ÖNRÉSZ ÖSSZETÉTELE	38
D5. EGYÉB PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK.....	40
D6. BIZTOSÍTÉKOK KÖRE	41
D7. ELŐLEG IGÉNYLÉSE	44
D8. EGYÉB FELTÉTELEK.....	45
E. KIVÁLASZTÁSI KRITÉRIUMOK.....	49
E1. MONITORING MUTATÓK.....	56
F. ADMINISZTRATÍV INFORMÁCIÓK	57
F1. A PÁLYÁZATI KIÍRÁS FELFÜGGESZTÉSE ÉS MEGSZÜNTETÉSE	57
F2. A PÁLYÁZATOK BENYÚJTÁSÁNAK MÓDJA, HELYE ÉS HATÁRIDEJE	57
F3. A PÁLYÁZAT BENYÚJTÁSÁVAL KAPCSOLATOS GYAKORLATI TUDNIVALÓK	58
F4. A PROJEKTKIVÁLASZTÁS FOLYAMATÁNAK BEMUTATÁSA (ELJÁRÁSREND).....	59
F5. PANASZKEZELÉS	69
F6. VONATKOZÓ JOGSZABÁLYOK INDIKATÍV LISTÁJA.....	71
F7. FOGALOMJEGYZÉK.....	74
F8. PÁLYÁZATI ÚTMUTATÓ MELLÉKLETEI	82
F9. A PÁLYÁZÓ ÁLTAL CSATOLANDÓ MELLÉKLETEK LISTÁJA (A PÁLYÁZATI ADATLAPHOZ CSATOLANDÓ MELLÉKLETEK)	83

A. A TÁMOGATÁS CÉLJA ÉS HÁTTERE

A pályázati felhívás és útmutató a Kormány által elfogadott 2009-2010-es időszakra vonatkozó Környezet és Energia Operatív Program akciótervei alapján kerültek kidolgozásra.

A pályázati felhívás egységcsomag öt dokumentumot tartalmaz: Pályázati felhívás és útmutató, Pályázati adatlap, az adatlap kitöltését segítő útmutató, megvalósíthatósági tanulmány útmutató (és mellékletei), támogatási szerződés minta. A pályázati felhívás és útmutató tartalmazza a pályázáshoz szükséges feltételeket, míg a támogatási szerződés minta a megvalósításra vonatkozó, általános jogokat és kötelezettségeket összegzi. Egyéb, a pályázati felhívás és útmutatóban nem szabályozott kérdésben a jogszabálygyűjteményben felsorolt jogszabályokat kell alkalmazni. A pályázati egységcsomaghoz tartozik még a tájékoztatási és nyilvánossági útmutató is.

Jelen pályázati útmutató 2009. március 10-től visszavonásig érvényes.

A1. Alapvető cél és háttérinformáció

A pályázati konstrukció célja az energiahatékonyság és az energiatakarékosság fokozása az energetika teljes vertikumában, azaz az energia termelése, elosztása, szállítása és – a vertikum legkritikusabbnak ítélt szegmense – a végfelhasználás területén.

Az energetikai hatékonyság fokozásának és az energiatakarékosságnak a szükségességét alátámasztja, hogy a statisztikai adatok szerint a hazai energiaigényesség egységnyi GDP előállítására vetítve – a statisztikai adatok szerint – valuta-paritáson mérve több mint háromszor, vásárlóerő-paritáson mérve pedig mintegy másfélszer magasabb, mint a fejlett EU tagállamokban.

Az energetikai hatékonyság fokozása hozzájárul az energiaellátás biztonságának a növeléséhez, az igen magas (75%-ot is meghaladó) energiaimport-függőség mérsékléséhez és a környezeti ártalmak csökkentéséhez, ezzel pedig az ország nemzetközi kötelezettségvállalásainak teljesítéséhez.

A konstrukció hozzájárul az épületek (különös tekintettel a központi és helyi költségvetési szervek épületeire és az egyéb középületekre, valamint a vállalkozások üzemi és irodaépületeikre is), energia-takarékosság, - hatékonyság fokozására irányuló beruházásainak megvalósításához, vissza nem térítendő támogatás formájában. A konstrukció elsősorban kis-közepes méretű projekteket támogat, az adott projekt és projektgazda jellegétől függően 25-80 % (ún. jövedelemtermelő projekt esetében 10-80%) mértékben.

Jelen kiírásban a pályázatok **egyfordulós** kiválasztási **eljárás** keretében kerülnek kiválasztásra.

Ennek lényege, hogy a pályázónak egy részletesen kidolgozott projektet (Pályázati adatlap és megvalósíthatósági tanulmány, valamint egyéb kötelező mellékletek) szükséges benyújtani, mely alapján döntés születik, és támogatás esetén ezen projektjavaslat alapján valósítható meg a projekt.

A2. Részcélok

Jelen pályázati kiírás esetében nem értelmezett.

A3. Rendelkezésre álló forrás

A pályázat meghirdetésekor a támogatásra rendelkezésre álló tervezett keretösszeg a KEOP-2009-5.3.0/A és KEOP-2009-5.3.0/B konstrukciók esetében összesen 2009-2010. évekre 6 milliárd forint.

Jelen pályázati kiírás forrását a Kohéziós Alap és a Magyar Köztársaság költségvetése társfinanszírozásban biztosítja.

B. PÁLYÁZÓK KÖRE

B1. Jogi forma

Jelen pályázati kiírás keretében az alábbi szervezetek pályázhatnak (KSH besorolás szerint¹):

VÁLLALKOZÁS (1, 2)²

1 Jogi személyiségű vállalkozás

- 11 Jogi személyiségű gazdasági társaság
 - 113 Korlátolt felelősségű társaság
 - 114 Részvénytársaság
 - 115 Európai részvénytársaság
- 12 Szövetkezet (kivéve lakásszövetkezet, mezőgazdasági szövetkezet)

2 Jogi személyiség nélküli vállalkozás

- 21 Jogi személyiség nélküli gazdasági társaság
 - 211 Közkereseti társaság
 - 212 Betéti társaság
- 22 Jogi személyiség nélküli egyéb vállalkozás
 - 226 Külföldi székhelyű vállalkozás fióktelepe
 - 229 Máshova nem sorolt, jogi személyiség nélküli vállalkozás
- 23 Egyéni vállalkozás
 - 231 Vállalkozói igazolvánnyal rendelkező egyéni vállalkozás

KÖLTSÉGVETÉSI SZERV (3)

3 Költségvetési szerv és intézménye (3)

¹ A Központi Statisztikai Hivatal elnökének a statisztikai számjel elemeiről és nomenklatúráiról szóló 9001/2002. (SK 3.) KSH közleménye alapján

² Csak a 2004. évi XXXIV. számú a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló törvény alapján kis- és középvállalkozásnak minősülő vállalkozások

- 31 Központi költségvetési szerv és intézménye
 - 311 Központi felügyeleti költségvetési szerv
 - 312 Központilag felügyelt költségvetési szerv
- 32 Helyi, helyi kisebbségi önkormányzati költségvetési szerv és intézménye
 - 321 Helyi önkormányzati végrehajtó költségvetési szerv
 - 322 Helyi önkormányzat által felügyelt költségvetési szerv; ideértve a helyi önkormányzatok társulásairól és együttműködéséről szóló 1997. évi CXXXV. törvény alapján jogi személyiséggel rendelkező társulást is.
 - 323 Helyi kisebbségi önkormányzati végrehajtó költségvetési szerv
 - 324 Helyi kisebbségi önkormányzat által felügyelt költségvetési szerv
- 33 Társadalombiztosítási költségvetési szerv
 - 331 Központi társadalombiztosítási költségvetési szerv
 - 332 Társadalombiztosítási költségvetési igazgatási szerv
- 34 Köztestületi költségvetési szerv
 - 341 Köztestületi felügyeleti költségvetési szerv
 - 342 Köztestület által felügyelt költségvetési szerv
- 35 Országos kisebbségi önkormányzati költségvetési szerv
 - 351 Országos kisebbségi önkormányzati végrehajtó költségvetési szerv
 - 352 Országos kisebbségi önkormányzat által felügyelt költségvetési szerv
- 36 Területfejlesztési tanács és társulás
 - 361 Regionális fejlesztési tanács
 - 362 Térségi fejlesztési tanács
 - 363 Megyei fejlesztési tanács
 - 364 Önkormányzati fejlesztési tanács
 - 365 Kistérségi fejlesztési tanács
 - 366 Többcélú kistérségi társulás

NONPROFIT SZERVEZET (5, 6) – (amennyiben a megítélt támogatást nem gazdasági jellegű tevékenységéhez kapják, abban az esetben az intézkedés nem minősül az EK Szerződés 87. cikk (1) bekezdése szerint állami támogatásnak)

5 Jogi személyiségű nonprofit szervezet

- 52 Egyesület
 - 521 Sportegyesület, sportszövetség, sportági országos szakszövetség
 - 522 Vadászegyesület
 - 523 Horgászegyesület
 - 525 Önkéntes tűzoltó-egyesület
 - 529 Egyéb egyesület
- 55 Egyház, egyházi intézmény

- 551 Egyház
- 552 Önálló egyházi intézmény
- 553 Egyház önálló szervezete
- 554 Egyházak szövetsége
- 559 Egyéb egyházi szervezet
- 56 Alapítvány
 - 561 Közalapítvány
 - 562 Közalapítvány intézménye
 - 569 Egyéb alapítvány
- 57 Közhasznú társaság
 - 571 Közhasznú társaság (2009. július 01-ét követően non-profit gazdasági társaság)
- 59 Egyéb, jogi személyiségű nonprofit szervezet
 - 591 Egyesülés
 - 599 Egyéb, jogi személyiségű nonprofit szervezet

ÁTMENETI ÉS TECHNIKAI BESOROLÁSOK (7, 9)

7 Egyéb gazdasági szervezet

- 71 Állami gazdálkodó szervezet
 - 711 Állami vállalat
 - 719 Egyéb állami gazdálkodó szervezet
- 72 Egyéb vállalat
 - 721 Leányvállalat
 - 722 Egyes jogi személyek vállalata
 - 724 Tröszt
 - 729 Egyéb, máshova nem sorolt vállalat

Valamint:

- Közoktatási feladatok ellátásában közreműködő intézmények: A 20/1997 II.13 Korm. rendelet alapján közoktatási intézménytörzs, amely OM azonosítóval rendelkezik
- A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. Törvény 1. számú mellékletében felsorolt felsőoktatási intézmények

Amennyiben a pályázó önkormányzati társulás, a települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulásáról szóló [2004. évi CVII. törvény](#) szerint létrejött többcélú kistérségi társulásként, vagy a helyi önkormányzatok társulásairól és együttműködéséről szóló [1997. évi CXXXV. törvény](#) 16.§-ában, illetve a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló [1996. évi XXI. törvény 10. §.](#) (1) bek.-ben, illetve 10/A.§ (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően jogi személyiséggel rendelkezik a pályázatot a társulás nyújtja be

Jelen konstrukció keretében konzorciumok nem pályázhatnak.

B2. Méret

Jelen pályázati kiírás esetében nem értelmezett.

B3. Székhely

Magyarországon székhellyel, vagy az Európai Gazdasági Térség területén székhellyel és Magyarországon fiókteleppel rendelkező szervezet pályázhat.

B4. Iparág

Nem részesülhet támogatásban olyan szervezet, amely a jóváhagyott, utolsó éves beszámoló vagy SZJA-/EVA bevallás alapján meghatározott nettó árbevételének vagy bevételének több mint 50%-át mezőgazdasági tevékenység (TEÁOR szám: 01.11-03.22) teszi ki.

B5. Típus/karakter

Jelen pályázati kiírás esetében nem értelmezett.

B6. Egyéb kizáró okok

a) Adminisztratív feltételek (a pályázat befogadásának feltételei):

Nem nyújtható támogatás azon pályázó részére,

- aki, vagy amely lejárt esedékességű köztartozással rendelkezik – a köztartozás megfizetéséig – valamint, amely felszámolási eljárás, csőd-, végelszámolási, illetve adósságrendezési eljárás alatt áll.
- Aki, vagy mely a támogatás iránti pályázat benyújtását megelőző három naptári éven belül az államháztartás alrendszeréből, az Európai Unió előcsatlakozási eszközeiből, vagy a strukturális alapokból juttatott valamely támogatással összefüggésben a támogatási szerződésben vállalt kötelezettségét neki felróható okból nem vagy csak részben teljesítette, kivéve a vis maior esetét.
- Aki, vagy amely az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet (Ámr.) 88. § (2) bekezdésben meghatározott kizáró okok hatálya alatt áll;
- aki, vagy amely nem felel meg az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (Áht.) 15. §-ban előírt, rendezett munkaügyi kapcsolatok törvényben meghatározott követelményeinek;
- amelyet a támogatás iránti pályázat benyújtását megelőző két naptári éven belül az államigazgatási szerv határozatával vagy annak bírósági felülvizsgálata esetén

a bíróság munkavállalók bejelentés nélküli vagy munkavállalási engedély nélküli foglalkoztatása miatt jogerősen bírság megfizetésére kötelezett;

- aki, vagy amely tevékenysége a hatályos környezetvédelmi előírásoknak nem felel meg;
- akivel, vagy amellyel szemben a pályázat benyújtását megelőző három naptári éven belül a bíróság jogerősen megállapította - a jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvénnyel összhangban - bűncselekmény elkövetését;
- akivel, vagy amellyel szemben a tisztességtelen piaci vagy versenykorlátozás tilalmába ütköző magatartást jogerősen megállapították - az 1996. évi LVII. törvény alapján - a pályázat benyújtását megelőző három naptári éven belül;
- aki, vagy amely a 217/1998 (XII. 30) Korm. rendelet (Ámr.) értelmében a pályázat befogadásának feltételeként nem tesz írásbeli nyilatkozatot ahhoz történő hozzájárulásáról, hogy a köztartozások - a 1992. évi XXXVIII. törvény (Áht.) 13/A. § (4) bekezdésében és a 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet (Ámr.) 92.§ (4) bekezdésében foglaltak szerinti - figyelemmel kísérése céljából a pályázó adószámát vagy adóazonosító jelét a támogatást nyújtó szerv és a Kincstár felhasználja a lejárt köztartozások teljesítése, illetőleg az adósság bekövetkezése tényének és összegének megismeréséhez;
- akivel szemben a közpénzekből nyújtott támogatások átláthatóságáról szóló 2007. évi CLXXXI. Törvény 6. § (1) bekezdése szerinti összeférhetetlenség fennáll, valamint a 8.§ szerinti érintettségét megalapozó körülményre vonatkozó közzétételi kötelezettségének határidőn belül nem tett eleget.
- aki, vagy amely a 217/1998 (XII. 30) Korm. rendelet (Ámr.) értelmében a pályázat befogadásának feltételeként nem tesz írásbeli nyilatkozatot ahhoz történő hozzájárulásáról, hogy a Magyar Állam kincstár keretében működő, alapvetően pénzügyi szemléletű megfigyelő rendszer, az OTMR a jogszabályban meghatározott jogosultak (döntéshozók, előirányzat-kezelők, Monitoring Bizottságok) számára hozzáférési lehetőséget biztosíthasson a pénzügyi adatbázishoz;
- akiről, vagy amelyről hitelt érdemlően bebizonyosodik, hogy a pályázat szakmai, pénzügyi tartalmát érdemben befolyásoló valótlan, hamis adatot szolgáltatott a pályázat benyújtásakor;
- aki, vagy amely a támogatás elnyerése esetén a projekt megvalósítása, valamint a fejlesztés eredményeinek fenntartása során az esélyegyenlőség előmozdításával illetve a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos előírásokat (együttesen a horizontális célokat) nem tartja be, és nem veti alá magát az ezzel kapcsolatos esetleges ellenőrzéseknek.
- aki, vagy amely a létesítmény/eszköz kialakításához szükséges jogerős hatósági engedélyekkel a Támogatási Szerződés megkötéséig nem rendelkezik;

b) A pályázó gazdálkodására vonatkozó feltételek:

Nem nyújtható támogatás azon pályázó részére, akinek, vagy amelynek a saját tőkéje a törzstőke (alaptőke) a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvényben előírt legkisebb mértéke alá csökkent.

c) Szakmai kizáró okok

A szakmai kizáró okok felsorolását az E) fejezet Szakmai jogosultság alfejezet tartalmazza

C. A PÁLYÁZAT TARTALMA

C1. Támogatható tevékenységek köre

Jelen pályázati konstrukció esetében az alábbi támogatható tevékenységekre lehet pályázni (Az egyes támogatható tevékenységek és „A Környezet és Energia Operatív Program prioritásaira rendelt források felhasználásának részletes szabályairól és egyes támogatási jogcímeiről” szóló 23/2007. (VIII. 29.) MeHVM rendelet 3. § (1) bekezdésében meghatározott jogcímek egymással való kapcsolatát jelen pályázati útmutató X. sz. melléklete tartalmazza).

C1.1. Az energiafelhasználás csökkentése (bármely kedvezményezett esetén, kivéve vállalkozásokat és kivéve, ha bármely kedvezményezett pályázata vállalkozási-gazdasági tevékenységgel kapcsolatos), ezen belül:

- 1) Az épületek hőtechnikai adottságainak javítása, hőveszteségének csökkentése a felújításban érintett épület, épületek, vagy egymással érintkező épületekből álló épületcsoport egészén. Támogatható a felújítani kívánt épület(ek) egy részén végrehajtott fejlesztés is, amennyiben a felújítást követően a fejlesztés által nem érintett épülethatároló szerkezetek is megfelelnek a 7/2006 (V.24.) TNM rendelet 1. számú mellékletének 1. számú táblázatában meghatározott hőátbocsátásra vonatkozó követelményeknek. (Az épületek energetikai jellemzőinek meghatározásáról szóló 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet 1. számú mellékletét jelen pályázati útmutató XIII. számú melléklete tartalmazza.) Egymással érintkező épületekből álló épületcsoportok esetében az épületcsoportot alkotó egy-egy, vagy több épület felújítására külön is lehet pályázni.

Projekt típusok:

- a) **Utólagos külső hőszigetelés:** (valamennyi nem nyílászárónak minősülő épülethatároló szerkezet fűtetlen tér felé eső oldala, pl. külső fal, lapostető, padlásfödém, fűtött tetőteret határoló szerkezetek, alsó zárófödém árkád felett, alsó zárófödém fűtetlen pince felett, homlokzati üvegfal, de legalább a fűtött és fűtetlen terek közötti falak fűtetlen tér felé eső oldala)
- b) **Külső nyílászáró-csere** (fa, fém, vagy PVC keretszerkezetű homlokzati üvegezett nyílászáró, tető-felülvilágító, tetősík ablak, homlokzati üvegezetlen kapu, homlokzati vagy fűtött és fűtetlen terek közötti ajtó esetén)
- c) **Hővisszanyerő szellőzés létesítése,** amennyiben a pályázat a külső nyílászárók cseréjére is vonatkozik, vagy a nyílászárók megfelelnek a 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet szerinti előírásoknak.

- 2) Intézmények fűtési, hűtési és használati melegvíz rendszereinek korszerűsítése:

Projekt típusok:

- a) Kazánok cseréje korszerű, jó hatásfokú berendezésekre (pl. alacsony hőmérsékletű vagy kondenzációs kazánok beépítése, sugárzó fűtés kialakítása),
- b) Automatikus központi (hőforrás oldali) és helyi (hőleadó oldali) szabályozások kiépítése,
- c) Fűtési- és használati melegvíz-rendszerek korszerűsítése, szabályozhatóvá tétele, egyedi mérési lehetőségek kialakítása, energiatakarékos megoldások alkalmazása,
- d) Hűtési rendszerek energiatakarékos korszerűsítése,
- e) Kisléptékű, helyi kogeneráció, vagy trigeneráció kiépítése, (kizárólag saját felhasználásra, villamos energia értékesítés nélkül)
- f) Hulladékhő hasznosítási lehetőségek kiaknázása,
- g) Gőz hőhordozó közeg váltása forró vízre,
- h) A hőelosztó rendszerek korszerűsítése, veszteségeinek csökkentése
- i) Távhőrendszerre való csatlakozás feltételeinek megteremtése,
- j) Technológiai berendezések (étkeztetés, mosás, szárítás, vasalás, stb.) energetikai korszerűsítése, vagy cseréje a meglévőnél jobb energetikai hatásfok és kisebb energiafelhasználás biztosítása céljából.

3) Világítási rendszerek korszerűsítése:

Projekttypusok:

- a) Fényforrások, világítótestek és előtétek cseréje,
- b) Kül- és beltéri világítási rendszerek korszerűsítése, az igényekhez térben és időben alkalmazkodó műszaki megoldások (pl. szakaszolások, mozgásérzékelők) kialakítása, amennyiben energia-megtakarítást eredményeznek;

A fenti 1; 2; 3; alpontok szerinti tevékenységek egymással szabadon kombinálhatók.

- 4) A közvilágítás energiafelhasználásának csökkentése (a közvilágítással kapcsolatos kötelező feladatok ellátásával megbízott pályázó esetében): a lámpatestek, fényforrások, előtétek és az energia-megtakarítás szempontjából indokolt vezetékek felújítása, vagy cseréje. (Új közvilágítási oszlopok építése vagy a meglévő oszlopok cseréje nem támogatható.)
- 5) Komplex, több energiahatékonyság-növelési tevékenységet magukban foglaló beruházások. Komplex projektként **kizárólag** az alábbi projekttypusok kombinációja támogatható:

Projekttypusok:

- a) Kazánok cseréje korszerű, nagyhatásfokú berendezésekre (pl. alacsonyhőmérsékletű vagy kondenzációs kazánok beépítése, sugárzó fűtés kialakítása és Utólagos külső hőszigetelés és/vagy külső nyílászáró-csere.

- b) Fűtési- és használati melegvíz-rendszerek korszerűsítése, szabályozhatóvá tétele, egyedi mérési lehetőségek kialakítása, energiatakarékos megoldások alkalmazása és
Utólagos külső hőszigetelés és/vagy külső nyílászáró-csere
- c) Távhőrendszerre való csatlakozás feltételeinek megteremtése és
Utólagos külső hőszigetelés és/vagy külső nyílászáró-csere.
- d) Kazánok cseréje korszerű, nagyhatásfokú berendezésekre (pl. alacsony hőmérsékletű, vagy kondenzációs kazánok beépítése, sugárzó fűtés kialakítása) és
Fűtési- és használati melegvíz-rendszerek korszerűsítése, szabályozhatóvá tétele, egyedi mérési lehetőségek kialakítása, energiatakarékos megoldások alkalmazása és
Utólagos külső hőszigetelés és/vagy külső nyílászáró-csere.
- e) Távhőrendszerre való csatlakozás feltételeinek megteremtése és
Fűtési- és használati melegvíz-rendszerek korszerűsítése, szabályozhatóvá tétele, egyedi mérési lehetőségek kialakítása, energiatakarékos megoldások alkalmazása és
Utólagos külső hőszigetelés és/vagy külső nyílászáró-csere

Amennyiben a költségvetési szervek és intézményeik, közoktatási és felsőoktatási intézmények, valamint non-profit szervezetek esetében, 2007. január 1-jét követően, igazolt energia-megtakarítással járó fűtéskorszerűsítésre került sor, ugyanazon intézmény vonatkozásában a jelen pályázat keretében elvégzendő hőtechnikai beavatkozásra (utólagos külső hőszigetelés és/vagy külső nyílászáró-csere) komplex pályázatként lehet pályázni.

A megvalósult fűtéskorszerűsítési munkát számlával, a számla kifizetését igazoló bizonylattal és műszaki átadás-átvételi jegyzőkönyvvel kell igazolni. Továbbá a Megvalósíthatósági tanulmányban be kell mutatni az elvégzett fűtéskorszerűsítést és számításokkal kell alátámasztani az elvégzett munkák által elért energia-megtakarítást.

C1.2. A közösségi jog értelmében vállalkozásnak minősülő szervezetek (továbbiakban vállalkozások üzemi és irodaépületeiben megvalósítandó épületenergetikai fejlesztések (kedvezményezett lehet: az adott vállalkozás vagy a megvalósítást bonyolító ESCO cég), ezen belül:

- 1) Az épületek hőtechnikai adottságainak javítása, hőveszteségének csökkentése a felújításban érintett épület, épületek, vagy egymással érintkező épületekből álló épületcsoport egészén. Támogatható a felújítani kívánt épület(ek) egy részén végrehajtott fejlesztés is, amennyiben a felújítást követően a fejlesztés által nem érintett épülethatároló szerkezetek is megfelelnek a 7/2006 (V.24.) TNM rendelet 1. számú mellékletének 1. számú táblázatában meghatározott hőátbocsátásra vonatkozó követelményeknek. (Az épületek energetikai jellemzőinek meghatározásáról szóló 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet 1. számú mellékletét jelen pályázati útmutató XIII. számú melléklete tartalmazza.)

Egymással érintkező épületekből álló épületcsoportok esetében az épületcsoportot alkotó egy-egy, vagy több épület felújítására külön is lehet pályázni.

Projekttypusok:

- a) Utólagos külső hőszigetelés** (valamennyi nem nyílászárónak minősülő épülethatároló szerkezet fűtetlen tér felé eső oldala, pl. külső fal, lapostető, padlásfödém, fűtött tetőteret határoló szerkezetek, alsó zárófödém árkád felett, alsó zárófödém fűtetlen pince felett, homlokzati üvegfal, de legalább a fűtött és fűtetlen terek közötti falak fűtetlen tér felé eső oldala)
- b) Külső nyílászáró-csere** (fa, fém, vagy PVC keretszerkezetű homlokzati üvegezett nyílászáró, tető-felülvilágító, tetősík ablak, homlokzati üvegezetlen kapu, homlokzati vagy fűtött és fűtetlen terek közötti ajtó)
- c) Hővisszanyerő szellőzés létesítése**, amennyiben a pályázat a külső nyílászárók cseréjére is vonatkozik, vagy a nyílászárók megfelelnek a 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet szerinti előírásoknak.

2) A vállalkozások nem termelési célú fűtési, hűtési és használati melegvíz rendszereinek korszerűsítése:

Projekttypusok:

- d)** Kazánok cseréje korszerű, nagyhatásfokú berendezésekre (pl. alacsonyhőmérsékletű vagy kondenzációs kazánok beépítése, sugárzó fűtés kialakítása),
- e)** Automatikus központi (hőforrás oldali) és helyi (hőleadó oldali) szabályozások kiépítése,
- f)** Fűtési- és használati melegvíz-rendszerek korszerűsítése, szabályozhatóvá tétele, egyedi mérési lehetőségek kialakítása, energiatakarékos megoldások alkalmazása,
- g)** Hűtési rendszerek energiatakarékos korszerűsítése,
- h)** Kisléptékű, helyi kogeneráció, vagy trigeneráció kiépítése,
- i)** Hulladékhő hasznosítási lehetőségek kiaknázása,
- j)** Gőz hőhordozó közeg váltása forró vízre,
- k)** A hőelosztó rendszerek korszerűsítése, veszteségeinek csökkentése
- l)** Távhőrendszerre való csatlakozás feltételeinek megteremtése,

3) Világítási rendszerek korszerűsítése:

Projekttypusok:

- a)** Fényforrások, világítótestek és előtétek cseréje,
- b)** Kül- és beltéri világítási rendszerek korszerűsítése, az igényekhez térben és időben alkalmazkodó műszaki megoldások (pl. szakaszolások, mozgásérzékelők) kialakítása, amennyiben energia-megtakarítást eredményeznek;

A fenti 1; 2; 3; alpontok szerinti tevékenységek egymással szabadon kombinálhatók.

- 4)** Komplex, több energiahatékonyság-növelési tevékenységet magukba foglaló beruházások. Komplex projektként **kizárólag** az alábbi projekttypusok kombinációi támogathatók (kedvezményezett lehet: a pályázó vállalkozás vagy a megvalósítást bonyolító ESCO cég):

Projekttypusok:

- a)** Kazánok cseréje korszerű, nagyhatásfokú berendezésekre (pl. alacsonyhőmérsékletű vagy kondenzációs kazánok beépítése, sugárzó fűtés kialakítása és
Utólagos külső hőszigetelés és/vagy külső nyílászáró-csere.
- b)** Fűtési- és használati melegvíz-rendszerek korszerűsítése, szabályozhatóvá tétele, egyedi mérési lehetőségek kialakítása, energiatakarékos megoldások alkalmazása és
Utólagos külső hőszigetelés és/vagy külső nyílászáró-csere
- c)** Távhőrendszerre való csatlakozás feltételeinek megteremtése és
Utólagos külső hőszigetelés és/vagy külső nyílászáró-csere.
- d)** Kazánok cseréje korszerű, nagyhatásfokú berendezésekre (pl. alacsony hőmérsékletű, vagy kondenzációs kazánok beépítése, sugárzó fűtés kialakítása) és
Fűtési- és használati melegvíz-rendszerek korszerűsítése, szabályozhatóvá tétele, egyedi mérési lehetőségek kialakítása, energiatakarékos megoldások alkalmazása és
Utólagos külső hőszigetelés és/vagy külső nyílászáró-csere.
- e)** Távhőrendszerre való csatlakozás feltételeinek megteremtése és
Fűtési- és használati melegvíz-rendszerek korszerűsítése, szabályozhatóvá tétele, egyedi mérési lehetőségek kialakítása, energiatakarékos megoldások alkalmazása és
Utólagos külső hőszigetelés és/vagy külső nyílászáró-csere

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy minden vállalkozás esetében a termelési technológiához kapcsolódó energetikai beruházások nem támogathatók.

A vállalkozások esetében jelen konstrukció C1.2. pontjában felsorolt támogatható tevékenységek megvalósításához kizárólag csekély összegű (de minimis) támogatás nyújtható, igazodva a Környezet és Energia Operatív Program prioritásaira rendelt források felhasználásának részletes szabályairól és egyes támogatási jogcímeiről szóló módosított 23/2007. (VIII. 29.) MeHVM rendelet 5.§. (1) a) pontja alapján.

C2. Nem támogatható tevékenységek köre

1) Új építmény létrehozására ebben a konstrukcióban nem lehetséges pályázni, kivéve

- o a kapcsolt- (kogeneráció/trigeneráció) energiatermelő létesítmények, illetve kazáncsere esetén az új energiatermelő berendezések köré épített, technológiai célú, és az energiahordozók tárolására szolgáló indokolt nagyságú építmény építését, továbbá

- o az új fogyasztók távhőrendszerbe kapcsolását célzó projektek indokolt nagyságú, technológiai célú építményei.

2) Nem támogathatók a 1080/2006/EK rendelet 7. cikk (2) bekezdésének meghatározott **lakásberuházási tevékenységek**.

3) Távhőrendszerrel való leválás ebből a konstrukcióból nem támogatható, kivételt képez a gőzközegű távhő.

Jelen konstrukció keretében kombinált, azaz megújuló energiák felhasználására és épületenergetikai fejlesztések javítására irányuló projekt típusokat együttesen tartalmazó projektek nem támogathatóak. A kombinált projekt a KEOP-2009-5.3.0/B pályázati konstrukció keretei között adandó be.

C3. Elszámolható költségek köre

A pályázóra a költségek költségkategóriába sorolása tekintetében a számviteli törvény előírásai az irányadók.

Kizárólag a C.1.1 és a C.1.2 pont felsorolásban szereplő tevékenységekhez kapcsolódó költségek vehetők figyelembe, egyéb költségek nem. Azaz a projektelemekben belül elszámolható költségek felsorolása teljes körű, a felsorolásban nem szereplő költségek nem számolhatók el. Nem számolhatók el mindazon költségek, melyek a projekt megvalósulásához nem elengedhetetlenül szükségesek.

A 23/2007. (VIII. 29.) MeHVM rendelet szerint a következő típusú „állami támogatás” nyújtható: csekély összegű támogatás, regionális beruházási támogatás. Az állami támogatás szabályrendszere az útmutató D1 pontjában kerül részletesen kifejtésre, azonban a közcélú illetve „állami támogatásnak” minősülő esetekben az elszámolható költségek köre között nincsen különbség.

Az elszámolható költségekre vonatkozó általános feltételek:

- A költségek felmerülésének legkorábbi időpontja 2007. január 1.
- Elszámolni kizárólag a végérvényesen a kedvezményezett terhelő, ténylegesen felmerült költségeket lehet, melyek számlával, bevallással, egyéb hiteles számviteli vagy egyéb belső bizonylattal igazolhatóak.
- Elszámolni azokat a költségeket lehet, melyek közvetlenül kapcsolódnak a támogatott projekt tevékenységéhez, nélkülözhetetlenek annak elindításához és/vagy végrehajtásához, szerepelnek a projekt elfogadott költségvetésében, illetve annak hatályos módosításában.
- A költségszámítás alapjául szolgáló egységárak nem haladják meg a szokásos piaci árat (vagy a közbeszerzési szerződésben rögzített árat). A **projekt költségvetésének megfelelően részletezettnek és ily módon ellenőrizhetőnek kell lenni** ahhoz, hogy meghatározható legyen az elszámolható költség besorolása. A Támogatási Szerződés mellékletét képezi a Költségvetési tábla (XIV. számú melléklet)
- Az akciótervben (vagy az operatív programban) meghatározott földrajzi területen a projekt végrehajtása érdekében merültek fel.
- A projekt végrehajtáshoz feltétlenül szükségesek és arányos hozzá adott értéket képviselnek.
- A költségek csak olyan mértékben számolhatók el, amilyen mértékben a támogatott projekthez kapcsolódnak, ill. amilyen mértékben annak célját szolgálják.

- Az egyes költségek elszámolása alkalmával nem valósulhat meg kettős finanszírozás.
- **A közösségi jog értelmében vállalkozásnak** minősülő szervezetek esetében valamennyi elszámolható költség támogatástartalmára csak és kizárólag csekély összegű (de minimis) támogatás nyújtható

Az elszámolható költségek kizárólag a kedvezményezett által le nem vonható ÁFA-t tartalmazhatják. A kedvezményezett által levonható ÁFA elszámolására nincs lehetőség!

Amennyiben az ÁFA levonható, nem számolható el még abban az esetben sem, ha a kedvezményezett ténylegesen nem él a visszaigénylés lehetőségével. Nem egyértelmű helyzetekben célszerű az illetékes APEH igazgatóság nyilatkozatának előzetes kikérése, mivel a támogatást nyújtó szervezettől nem várható el, hogy minden esetben egyértelműen meg tudja állapítani az ÁFA levonás lehetőségét.

C3.1. A projekt-előkészítés során elszámolható költségek köre

A projekt **előkészítésével** kapcsolatos költségek összege nem haladhatja meg a projekt **tervezett** összes elszámolható költségének **6%-át**.

Megjegyzések:

- Ezen költségek csak akkor számolhatók el, ha az elkészítésükre irányuló szerződések 2007. január 1-je után keletkeztek.
- Az előkészítésnek minősülő költségek felmerülésének időpontja (kiállított számla teljesítési ideje) meg kell, hogy előzze a támogatási szerződésben meghatározott projekt kezdetének időpontját.
- Az előkészítés költségei utólag, a támogatási szerződés aláírását követően számolhatóak el. (előkészítési költségekre csak utófinanszírozási finanszírozási forma választható.)
- **Közösségi jog értelmében vállalkozásnak** minősülő szervezetek esetében az előkészítés költségeire csak és kizárólag csekély összegű (de minimis) támogatás nyújtható.

A projekt-előkészítési szakaszban a következő – **C.1. pontban felsorolt támogatható tevékenységgel összhangban lévő –költségkategóriákra, projektelemekre** igényelhető támogatás:

Költségkategóriák:

(A 16/2006 (XII. 28.) MeHVM-PM rendelet 17§. (2) bekezdése szerint a kedvezményezett a támogatási szerződés módosítását köteles kezdeményezni, ha a projekt összköltségének összesen 20%-át meghaladóan változik a költségek költségkategóriák szerinti bontása a támogatási szerződésben rögzítetthez képest.)

1. Tárgyi eszközök / Ingatlanok, Gépek, műszaki és egyéb berendezések, felszerelések, járművek, Beruházások, felújítások

Beruházásként vehető figyelembe - a számviteli törvény szerint - a tárgyi eszköz beszerzése, létesítése, a beszerzett tárgyi eszköz üzembe helyezése, rendeltetésszerű használatbavétele érdekében az üzembe helyezésig, rendeltetésszerű használatbavételig végzett tevékenység, valamint a meglévő tárgyi eszköz bővítését, rendeltetésének megváltoztatását, átalakítását, élettartamának, teljesítőképességének közvetlen növelését

eredményező tevékenység, a hozzákapcsolható egyéb tevékenységekkel együtt. (ideértve a **tervezést**, az **előkészítést**, a lebonyolítást, stb.)
Felújítások között elszámolt tételek eseté szintén a számviteli törvény előírásait kell figyelembe venni.

Projektelemek

(A 281/2006 (XII. 23.) Kormányrendelet 19§. (5) bekezdése szerint egyes projektelemekre a (4) bekezdésben foglalt finanszírozási formák (**utófinanszírozás**, **szállítói finanszírozás**) alkalmazhatók.)

Egy projektelemeire csak egy finanszírozási mód választható. Az egyes projektelemekhez választható finanszírozási módokat az F.4.8. fejezet foglalja össze

Azon projektelemekre, melyekre a kedvezményezett **utófinanszírozást** választott, **támogatási előleg** vehető igénybe az Ámr.-ben meghatározottak szerint.

A költségkategóriákon (a Tárgyi eszközökön) belül az alábbi projektelemek költségei számolhatók el (az elszámolható költségek felsorolása teljes körű, nem bővíthető):

Projektelemek:

I. Tárgyi eszközök / Ingatlanok, Gépek, műszaki és egyéb berendezések, felszerelések, járművek, Beruházások, felújítások költségkategórián belül:

4. Előkészítéshez kapcsolódó sajátos technológiai műveletek

- sajátos technológiai műveletek előkészítési költsége csak részletes indoklással számolható el

7. Projektmenedzsment I. (lásd a C.3.2 fejezetben)

(Előkészítési költségként **könyvvizsgáló** költsége nem számolható el.)

8. Projektmenedzsment II. (lásd a C.3.2 fejezetben)

A projektmenedzsment I. és a projektmenedzsment II. költségeinek összege az **előkészítés** és a megvalósítás során együttesen nem lépheti túl a C.3.2-es pontban, az egyes projektelemekre vonatkozó korlátok táblázatban meghatározottat.

9. Közbeszerzés

Közbeszerzési projektelemen belül elszámolható költségek:

- Közbeszerzési dokumentáció kidolgozásának költsége a projekt-előkészítésre vonatkozóan
- Közbeszerzési dokumentáció kidolgozásának költsége a projekt-megvalósításra vonatkozóan

Előkészítés költségei között a projekt előfeltételeként fennálló közbeszerzési költségeket (pl. hitelfelvétel), az egyéb közbeszerzéseket (pl. projektmenedzsment) és az első építési vagy eszközbeszerzési közbeszerzési dokumentáció költségét kell elszámolni, (építési vagy eszközbeszerzés közbeszerzés szerződéskötési napja a projekt megvalósítás kezdete) illetve a keret-megállapodás közbeszerzési költségeit. Amennyiben több, időben később megvalósuló közbeszerzés történik a projekt során, a további építési vagy eszközbeszerzési dokumentáció költségét a megvalósítás közbeszerzési költségei között lehet elszámolni

10. Tanulmányok és vizsgálatok elkészítése

Tanulmányok és vizsgálatok projektelemen belül elszámolható költségek:

- megvalósíthatósági tanulmány
- BMR: Belső Megtérülési Ráta elemzés
- Terület-előkészítéshez, rendezéshez kapcsolódó tanulmányok, vizsgálatok pl.: lőszermegsemmisítés előkészítő feltáró munkái, előzetes régészeti felmérés, talajmechanikai szakvélemény
- Hatástanulmány, hatásvizsgálat
- EKHE dokumentáció
- Egyéb tanulmány, vizsgálat költségének elszámolására csak részletes indoklással van lehetőség

11. Tervezés

A műszaki tervek elkészítésének költsége magában foglalhatja az engedélyeztetési költségeket, amennyiben a megkötött vállalkozói szerződés szerint annak beszerzése a tervező feladata.

Tervezés projektelemen belül elszámolható költségek:

- Elvi engedélyes tervek
- Vízjogi létesítési engedélyes tervek
- Építési engedélyes tervek
- Kiviteli tervek
- Műszaki, informatikai tervek (minőségbiztosítással)
- Műszaki beavatkozási terv
- Egyéb terv költségének elszámolására csak részletes indoklással van lehetőség

14. Egyéb

Egyéb projektelemen belül kizárólag az itt felsorolt költségek számolhatók el, a felsorolás nem bővíthető.

Egyéb projektelemen belül elszámolható:

- Engedélyek költségei, melyek nem képezik részét a tervezési költségeknek
- Értékbecslés /ingatlanvásárláshoz kapcsolódó/
- Közbeszerzési eljárási díj (közvetételei díj)
- Művelési ágból történő kivonás hatósági díja

- Egyéb hatósági díjak
- Egyéb adók és illetékek, feltéve, hogy valóban és végérvényesen a Kedvezményezettet terhelik

C3.2. Elszámolható költségek a projekt-megvalósítás során

A projekt-megvalósítási szakaszban a következő – **C.1. pontban felsorolt támogatható tevékenységekkel összhangban lévő – költségkategóriákra, projektelemekre igényelhető kizárólag** támogatás:

Költségkategóriák:

(A 16/2006 (XII. 28.) MeHVM-PM rendelet 17§. (2) bekezdése szerint a kedvezményezett a támogatási szerződés módosítását köteles kezdeményezni, ha a projekt összköltségének összesen 20%-át meghaladóan változik a költségek költségkategóriák szerinti bontása a támogatási szerződésben rögzítetthez képest.)

1. Immateriális javak / Szellemi termékek

2. Tárgyi eszközök / Ingatlanok, Gépek, műszaki és egyéb berendezések, felszerelések, járművek, Beruházások, felújítások

Beruházásként vehető figyelembe - a számviteli törvény szerint - a tárgyi eszköz beszerzése, létesítése, a beszerzett tárgyi eszköz üzembe helyezése, rendeltetésszerű használatbavétele érdekében az üzembe helyezésig, rendeltetésszerű használatbavételig végzett tevékenység, valamint a meglévő tárgyi eszköz bővítését, rendeltetésének megváltoztatását, átalakítását, élettartamának, teljesítőképességének közvetlen növelését eredményező tevékenység, a hozzákapcsolható egyéb tevékenységekkel együtt. (ideértve a tervezést, az előkészítést, a lebonyolítást, stb.)

Felújítások között elszámolt tételek eseté szintén a számviteli törvény előírásait kell figyelembe venni.

A Kedvezményezett által végzett szakmai feladatok saját teljesítésben végzett ellátására csak abban az esetben van mód, (saját előállítású eszközök aktivált értékének elszámolására), amennyiben a vállalkozás fő tevékenysége a projekt tevékenységével egybeesik.

Projektelemek

(A 281/2006 (XII. 23.) Kormányrendelet 19§. (5) bekezdése szerint egyes projektelemekre a (4) bekezdésben foglalt finanszírozási formák (**utófinanszírozás, szállítói finanszírozás**) alkalmazhatók.)

Egy projektelemre csak egy finanszírozási mód választható. Az egyes projektelemekhez választható finanszírozási módokat az F4.8. fejezet foglalja össze

Azon projektelemekre, melyekre a kedvezményezett **utólagos finanszírozást** választott, **támogatási előleg** vehető igénybe az Ámr.-ben meghatározottak szerint.

A költségkategóriákon belül az alábbi **projektelemek** költségei számolhatók el (az elszámolható költségek felsorolása teljes körű, nem bővíthető):

Projektelemek:

I. Immateriális javak / Szellemi termékek költségkategórián belül:

1. Szellemi termékek megszerzése

- o Szellemi termékek (pl. szoftverek) beszerzési költségei számolhatók el. (kizárólag olyan szellemi termék beszerzése az elszámolható, amelyik kapcsolódik a projekt tevékenységéhez, valamint megfelel a feltételnek, hogy piaci feltételek mellett, harmadik féltől került beszerzésre)

Közösségi jog értelmében vállalkozásnak minősülő szervezetek esetében az **Szellemi termékek megszerzésének** költségeire csak és kizárólag csekély összegű (de minimis) támogatás nyújtható.

II. Tárgyi eszközök / Ingatlanok, Gépek, műszaki és egyéb berendezések, felszerelések, járművek, Beruházások, felújítások / költségkategórián belül:

Közösségi jog értelmében vállalkozásnak minősülő szervezetek esetében a **Tárgyi eszközök költségkategórián** belül felmerülő költségekre csak és kizárólag csekély összegű (de minimis) támogatás nyújtható.

2. Ingatlan és ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jog megszerzése

Ha a földterület tulajdonjogának megszerzése elengedhetetlen a projekt eredményes végrehajtásához. Nem haladhatja meg a projekt elszámolható költségeinek 10%-át. Itt számolható el:

- a földvásárlás
- egyéb ingatlan megszerzésének
- és a szolgalmi jog megszerzésének költsége

3. Terület-előkészítés, területrendezés

Itt számolható el:

- a megelőző mentő régészeti feltárás,
- lőszementesítés,
- irtási munkák
- növénytelepítés
- talajmunka költségei

4. Sajátos technológiai műveletek

- hulladékkezelés
- sajátos technológiai műveletek költsége csak részletes indoklással számolható el

5. Építési munkák

Ezen a projektelemen belül számolható el a:

- bontás
- hozzáférés, védelem
- helyreállítás, rekonstrukció
- felújítás
- átalakítás
- bővítés
- építés
- technológiai szerelés
- próbaüzem
- kapcsolódó infrastruktúra kiépítés költségei

6. Eszközbeszerzés

Új eszköz beszerzése támogatható, mely megjelenik a kedvezményezett tárgyi eszköz leltárában.

Ezen a projektelemen belül számolható el:

- Műszaki és egyéb berendezések felszerelések beszerzésének
- Gépek beszerzésének
- Kisértékű tárgyi eszköz beszerzésének költsége

Eszközbeszerzéshez kapcsolódó bérleti díj kizárólag zárt végű pénzügyi lízing keretében minősül elszámolható költségnek, a pénzügyi lízing díj tőkerészesének erejéig.

7. Projektmenedzsment I.

/Projekt menedzsment Személyi jellegű Ráfordításai vagy külső szerződés alapján kifizetett díjak/

A projektmenedzsment feladatokat a kedvezményezett elláthatja:

- Saját szervezetén belül kialakított projektmenedzsment szervezet keretében,
- a feladatokra kötött vállalkozói szerződés(ek) alapján /KBT szerint/
- vegyes rendszerben

Projektmenedzsment I. alatt a megvalósítás szakaszban az alábbi költségek számolhatóak el:

- általános menedzsment feladatok ellátása
- pénzügyi tanácsadó
- könyvvizsgáló
- jogi szakértő
- műszaki szakértő

Amennyiben a saját szervezeten belül kialakított projekt menedzsment felállítása mellett döntenek, ezen a soron kizárólag a munkabérnek, megbízási díjnak a munkavégzéssel közvetlenül összefüggő tételei, és az azokhoz kapcsolódó személyi jellegű egyéb költség és bérjárulék számolhatók el, dologi költség elszámolására nincs mód. E kategóriába érthető a célfeladatok elvégzéséhez kapcsolódó céljutalmak elszámolásának a lehetősége is, amennyiben erre megfelelő kimutatás van. Ha egy munkatárs munkaidejének kevesebb, mint 30%-át tölti a projekttel, a rá jutó személyi jellegű költség nem számolható el. A projektmenedzsmentben résztvevő munkatársak javasolt létszáma 1-3 fő, maximális létszáma 5 fő lehet.

8. Projektmenedzsment II.

/Projekt menedzsment Anyagi jellegű Ráfordításai /

- biztosítási díj (biztosítékadáshoz kapcsolódó ráfordítás)
- bankgarancia díja (biztosítékadáshoz kapcsolódó ráfordítás)
- ingatlan jelzáloghoz kötődő értékbecsülés (biztosítékadáshoz kapcsolódó ráfordítás)
- jogi, közjegyzői költségek (kötelező biztosíték esetén)
- közbeszerzési szakértő díja

A projektmenedzsment I. és a projektmenedzsment II. költségeinek összege az **előkészítés** és a megvalósítás során együttesen nem lépheti túl a C.3.2-es pontban, az egyes projektelemekre vonatkozó korlátok táblázatban meghatározottat.

Projektelelem	Összes elszámolható költség					
	0-49,999 millió Ft	50-99.999 millió Ft	100-299,999 millió Ft	300 millió Ft-1 milliárd Ft	1, milliárd felett-4 milliárd Ft	4 milliárd Ft felett
Projektmenedzsment I. és Projektmenedzsment II.	8%, de max. 2,5 millió Ft	5%, de max. 4 millió Ft	4%, de max. 9 millió Ft	3%, de max. 20 millió Ft	2%, de max. 40 millió Ft	1%-a, de max. 60 millió Ft

9. Közbeszerzés

Közbeszerzési projektelemen belül elszámolható költségek:

- Közbeszerzési dokumentáció kidolgozásának költsége

12. Mérnöki feladatok

Mérnöki feladatok projektelemen belül elszámolható költségek:

- Műszaki ellenőr
- Mérnök felügyelet
- Terv ellenőr költsége

Köteles ellátni a műszaki kivitelezés ellenőrzését, költség-hatékonyság felülvizsgálatát, költség-túllépés esetén (0,5% alatt) módosítási javaslat készítését.

13. Tájékoztatás, nyilvánosság

Tájékoztatással és nyilvánossággal kapcsolatos kötelező feladatok költségei számolhatók el az előírások figyelembe vételével

14. Egyéb

Egyéb projektelemen belül kizárólag az itt felsorolt költségek számolhatók el, a felsorolás nem bővíthető.

Egyéb projektelemen belül elszámolható:

- Engedélyek költségei
- Értébecslés /ingatlanvásárláshoz kapcsolódó/
- Közbeszerzési eljárási díj /közvetíteli díj/
- Egyéb hatósági díjak
- Időszakos területhasználati díj
- Egyéb adók és illetékek, feltéve, hogy valóban és végérvényesen a Kedvezményezettet terhelik

Egyes projektelemekre vonatkozó korlátok táblázata:

Projektelem	Összes elszámolható költség					
	0-49,999 millió Ft	50- 99.999 millió Ft	100- 299,999 millió Ft	300 millió Ft-1 milliárd Ft	1,milliárd felett-4 milliárd Ft	4 milliárd Ft felett
Előkészítési költségek	A projekt <i>tervezett</i> elszámolható költség 6%-a					
Ingalan és ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jog, földvásárlás	A projekt <i>tervezett</i> elszámolható költség maximum 10%-a					
Projektmenedzsment I. és Projektmenedzsment II együttesen	8%, de max. 2,5 millió Ft	5%, de max. 4 millió Ft	4%, de max. 9 millió Ft	3%, de max. 20 millió Ft	2%, de max. 40 millió Ft	1%-a, de max. 60 millió Ft
Tájékoztatási és nyilvánossági feladatok	2 %					

A további projektelemek elszámolható költségének nagyságára, százalékára nincs korlátozás, de kérjük, vegye figyelembe a D fejezetben szereplő - a projekt-megvalósításra nyújtható támogatás mértékére vonatkozó - előírásokat.

C3.3. Elszámolható költségekre vonatkozó egyéb előírások

o Vállalkozói **előleg**

A kedvezményezett szállítója részére az Ámr.-ben nevesített előleg nem folyósítható.(támogatási előleg).A kedvezményezett által a szállítója részére fizetendő előlegre jutó támogatás igénylésére benyújtott úgynevezett előleg bekérő dokumentumot- melynek pénzügyi teljesítését követően a szállító előlegszámlát állít ki, és melyet a kedvezményezett köteles elszámolásra benyújtani – az elszámolható számlával azonos módon kell kezelni.

- A vállalkozói előleg a - Kbt. alapján meghatározott - építési szerződésnél legfeljebb a szerződéses összeg 10%-a lehet
- A vállalkozói előleg a - Kbt. alapján meghatározott árubeszerzésnél legfeljebb a szerződéses összeg 25%-a lehet

C4. Nem elszámolható költségek köre

Nem számolhatók el azok a költségek, amelyek nem felelnek meg az elszámolható költségekre vonatkozó általános feltételeknek, a pályázati cél megvalósításával nincsenek közvetlen kapcsolatban, valamint az alábbi felsorolt tételek:

- olyan alvállalkozói szerződésekkel kapcsolatban felmerült költségek, amelyek növelik a tevékenység végrehajtásának költségeit, de a hozzáadott érték nem arányos a költségekkel;
- az olyan közvetítőkkal vagy tanácsadókkal kötött alvállalkozói szerződésekkel kapcsolatban felmerült költségek, amelyekkel kapcsolatban a szerződés a kifizetést a tevékenység összköltségének a százalékos arányában határozza meg, hacsak az ilyen költségeket a kedvezményezett nem igazolja a munka vagy a szolgáltatás valóságos értékére való hivatkozással;
- készletek, járművek beszerzése, (kivéve: saját anyagoknak a beszerzése, majd a kivitelező számára való átadása);
- használt műszaki vagy egyéb berendezések, gépek, eszközök, felszerelések költségei;
- üzletrész- és részvényvásárlás;
- lakó épületek építése, felújítása, átalakítása, valamint a lakóépületek építéséhez eszköz- és ingatlanbérlet, bérleti díjak;
- állatvásárlás;
- alapvető irodai szoftverek;
- természetbeni hozzájárulások;
- operatív lízing díj, (a zártvégű pénzügyi lízing tőkerésze elszámolható);
- biztosítások költségei, (kivéve, a projekt céljaival összhangban lévő specifikus szolgáltatás);
- az elkülönített számla nyitásán, vezetésén, valamint a tranzakciós költségeken kívül egyéb pénzügyi, banki költség;
- veszteségekre, esetleges későbbi kötelezettségekre, kétes kintlévőségekre stb. vonatkozó általános és céltartalékok;
- deviza átváltási jutalékok és veszteségek;

- jutalékok és osztalék, profit kifizetése;
- visszaigényelhető vagy nem a végső kedvezményezettet terhelő adok (pl. a kedvezményezett által visszaigényelhető ÁFA);
- bírságok, kötbérek és perköltségek;
- a pályázatok megírásának költségei a felmerülés időpontjától függetlenül;
- projekt menedzsment költségein belül a közigazgatási dolgozók bére, amennyiben kötelező hatósági feladatok ellátásához kapcsolódóan merül fel;
- bérek, bérjellegű költségek és járulékaik keretében nem adóköteles juttatás;
- fordítás, tolmácsolás;
- tartalék
- bármilyen, 2007. január 1. előtt felmerült költség.

C5. Illeszkedési előírás (regionális, helyi tervekhez)

Jelen kiírás keretében az 1 milliárd forintot meghaladó értékű ingatlan beruházás akkor támogatható, ha a területileg illetékes területfejlesztési tanácsok nyilatkozata alapján a pályázat illeszkedik a megye, illetve a térség jóváhagyott fejlesztési programjaihoz.

C6. Projekt iparági korlátozása

Jelen pályázati kiírás keretében a következő iparági korlátozások állnak fenn:

- Nem nyújtható támogatás azon pályázó részére, aki, vagy amely fejlesztési igénye az Európai Közösséget létrehozó szerződés (konszolidált verzió, 1997) 1. számú mellékletében (Annex I.) szereplő mezőgazdasági termékek termelésével vagy feldolgozásával (abban az esetben, ha a feldolgozás eredményeként az Annex I-ben szereplő termék keletkezik) kapcsolatos beruházásokra irányul (Pályázati felhívás és útmutató VI. számú melléklet).

A Bizottság 2006. december 15-i 1998/2006/EK Rendelet alapján, csekély összegű támogatás nyújtható valamennyi ágazat vállalkozásai számára az alábbi kivételekkel:

- a) halászati és akvakultúra ágazat vállalkozásai;
- b) az EK Szerződés I. mellékletében felsorolt mezőgazdasági termékek elsődleges termeléséhez kapcsolódó tevékenységet végző vállalkozások;
- c) az EK Szerződés I. mellékletében felsorolt mezőgazdasági termékek feldolgozásával vagy marketingjével kapcsolatos tevékenységet végző vállalkozások, amennyiben:
 1. a támogatás összege a piacon beszerzett vagy forgalmazott ilyen termékek ára vagy mennyisége alapján kerül rögzítésre,
 2. vagy az elsődleges termelőknek való teljes vagy részleges továbbítástól függ;

- d) exporttal kapcsolatos tevékenységek támogatása, nevezetesen az exportált mennyiséggel, az értékesítési hálózat kialakításával és működtetésével, illetve az exporttevékenységgel összefüggésben felmerülő egyéb folyó kiadásokkal közvetlenül kapcsolatos támogatások;
- e) az import áruk helyett hazai áru használatától függő támogatás;
- f) a szénipar vállalkozásai;
- g) szállítóeszköz megvásárlására a közúti szállítási ágazatban tevékenykedő vállalkozások esetében.
- h) nehéz helyzetben lévő vállalatok részére.

C7. Projekt területi korlátozása

A fejlesztés megvalósulásának helyszíne Magyarország teljes területe.

C8. A projekt megkezdése

Támogatás a pályázat befogadását megelőzően megkezdett beruházáshoz nem igényelhető¹. A projekt előkészítése nem minősül a fejlesztés, beruházás megkezdésének, így a C3 pontban foglaltaknak megfelelően az előkészítés költségeire igényelhető támogatás, de ezek elkészítésére irányuló szerződés nem lehet korábbi, mint 2007. január 1.

Általános szabályok

Valamennyi tevékenység esetében, a projekt megkezdésénél figyelembe kell venni, hogy a projektnek legkésőbb a C9 pontban jelzett végső pénzügyi elszámolási határidőig meg kell valósulnia.

Fenti szabályok figyelembevételével a beruházás a pályázó saját felelősségére megkezdhető, de a beruházás megkezdése nincs befolyással a pályázat értékelésére és nem jelent semmiféle előnyt annak elbírálása során, továbbá nem garantálja az igényelt támogatás elnyerését.

Amennyiben a pályázó/kedvezményezett a pályázat benyújtását követően, de még a Támogatási Szerződés megkötése előtt támogatásból finanszírozandó beszerzés érdekében közbeszerzési eljárást kíván indítani, erről a 16/2006. (XII. 28.) MEHVM-PM rendelet 21. § (1) és a 22. § (3) bekezdésében meghatározott határidők szerint, az ott felsoroltak benyújtásával értesíteni köteles a közreműködő szervezetet.

¹ A Környezet és Energia Operatív Program prioritásaira rendelt források felhasználásának részletes szabályairól és egyes támogatási jogcímeiről szóló 23/2007. (VIII. 29.) MEHVM rendelet 12.§ (1) bekezdése alapján

C8.1. Megkezdettség

A támogatott projektek megkezdési időpontjának az alábbi időpontok minősülnek:

- a) építési tevékenységet tartalmazó projekt esetén:
 - aa) az építési naplóba történt első olyan bejegyzés időpontja, amely a támogatott projekt részletes költségvetésében szereplő bármely elemre vonatkozik (építési naplóval igazolva);
 - ab) olyan építési jellegű munkák esetében, ahol építési napló vezetése nem kötelező, ott a kivitelezői szerződés alapján a kivitelező nyilatkozata a munkálatok megkezdésére vonatkozóan;
- b) eszköz, berendezés, anyag, termék beszerzését tartalmazó projekt esetén az első beszerzendő eszköz, berendezés, anyag, termék írásbeli megrendelése, vagy amennyiben írásbeli megrendelés nem áll rendelkezésre az első szerződés megkötésének dátuma;
- c) egyéb tevékenységhez kapcsolódó projekt esetén, amennyiben a szerződéskötést megelőzően megrendelésre kerül sor, ennek időpontja, előzetes megrendelés hiányában pedig a megvalósításra megkötött első szerződés létrejöttének napja. A pályázó által aláírással elfogadott ajánlat szerződésnek minősül;
- d) amennyiben a pályázatban ismertetett projektet több célterületre (építés, eszköz vagy egyéb) kiterjedően valósítják meg, a projekt megkezdésének időpontja az egyes célterületeknek megfelelő tevékenységek kezdési időpontjai közül a legkorábbi időpont.

A projekt előkészítése nem minősül a fejlesztés, beruházás megkezdésének.

A pályázó a beruházást a pályázat befogadását követően saját felelősségére azonnal megkezdheti, de a beruházás megkezdése nincs befolyással a pályázat értékelésére és nem jelent semmiféle előnyt annak elbírálása során, továbbá nem garantálja az igényelt támogatás elnyerését.

Amennyiben a pályázó/kedvezményezett a pályázat benyújtását követően, de még a Támogatási Szerződés megkötése előtt támogatásból finanszírozandó beszerzés érdekében közbeszerzési eljárást kíván indítani, erről a 16/2006. (XII. 28.) MEHVM-PM rendelet 21. § (1) és a 22. § (3) bekezdésében meghatározott határidők szerint, az ott felsoroltak benyújtásával értesíteni köteles a közreműködő szervezetet.

C9. A projekt befejezése és a pénzügyi elszámolás végső határideje

A projekt akkor tekinthető – fizikai és pénzügyi szempontból egyaránt – befejezettnek, ha a fizikai befejezését követően a kedvezményezettnek a teljesítésről szóló utolsó beszámolóját, zárójelentését a Közreműködő Szervezet elfogadta, kifizetési igénylését jóváhagyta, és az utolsó kifizetési kérelem alapján a támogatást átutalta.

A támogatás terhére az utolsó kifizetési kérelem benyújtásáig felmerült és (utófinanszírozás esetében) kifizetett költségek számolhatók el.

Az utolsó kifizetési kérelem benyújtását követően keletkezett illetve (utófinanszírozás esetében) kifizetett költségre támogatás nem folyósítható.

A Környezet és Energia Operatív Program szintjén az utolsó kifizetési kérelem benyújtásának legkésőbbi időpontja **2015. június 30. Nem nyújtható támogatás olyan projekthez, amely eddig az időpontig nem valósítható meg. Az ezt követően**

mégis felmerült valamennyi költséget a kedvezményezett saját forrásból kell, hogy állja.

A projekt befejezés részletei

1) A projekt fizikai megvalósítása/megvalósulása

A projekt fizikai megvalósításának/megvalósulásának napja az a nap, amelyen a támogatási szerződésben meghatározott feladat, cél a szerződésnek megfelelően teljesült.

A támogatás terhére a projekt fizikai megvalósításának/megvalósulásának határidejéig felmerült költségek számolhatók el. A projekt megvalósításának/megvalósulásának a beruházás utolsó elemének megvalósulása minősül:

- eszközbeszerzés esetén üzembe helyezés,
- ingatlanfejlesztés esetén használatba vétel (engedélyköteles építés esetén jogerős használatbavételi engedély),
- egyéb projektelem esetében megvalósulás.

A projekt fizikai megvalósításának/megvalósulásának meg kell történnie a projekt megkezdését, vagy amennyiben a projekt a Támogatási Szerződés hatályba lépéséig nem kezdődött meg, a Támogatási Szerződés hatályba lépését követő 24 hónapon belül. Kivételesen indokolt, előzetesen egyeztetett esetben az IH vezető döntése alapján a 24 hónap meghosszabbítható.

2) A projekt fizikai befejezése

A projekt fizikailag befejezettnek tekinthető, ha a fizikai megvalósítást/megvalósulást követően a teljesülésekhez kapcsolódó ráfordítások pénzügyi teljesítése (szállítói számlák rendezése, saját teljesítésben végzett tevékenység alapján történő kifizetés) a Kedvezményezett részéről megtörtént.

A fizikai befejezés dátumának pontos meghatározásához figyelembe kell venni az összes szállítói szerződéssel, illetve az összes saját teljesítésben végzett feladatot és **az alábbiak közül a későbbi időpont** jelenti a fizikai befejezést:

- szállítói szerződés esetén: a szállítói szerződésekhez kapcsolódó utolsó pénzügyi teljesítés napja (utófinanszírozás és szállító kifizetés esetén is);

saját teljesítés esetén a személyi jellegű költségek kifizetésének utolsó napja

3) A projekt támogatási részének rendezése (a projekt befejezése)

A projekt akkor tekinthető – fizikai és pénzügyi szempontból egyaránt – befejezettnek, ha a fizikai befejezést követően a kedvezményezettnek a teljesítésről szóló utolsó beszámolóját, zárójelentését a Közreműködő Szervezet elfogadta, kifizetési igénylését jóváhagyta., és az utolsó kifizetési kérelem alapján a támogatást átutalta.

Az utolsó kifizetési kérelem Közreműködő Szervezet felé történő benyújtásának határideje közvetlen szállítónak teljesítendő kifizetési módnál a projekt befejezési határidejét megelőző 60. naptári nap, a Kedvezményezett részére utólag történő kifizetési módokatknál a projekt befejezési határidejét megelőző 90. naptári nap. (Azonban, ha a megvalósítás korábban végződik, az utolsó tevékenységhez kapcsolódó pénzügyi teljesítést követő maximum 90. napon be kell a záró kifizetési kérelmet nyújtani.)

A zárójelentés Közreműködő Szervezet felé történő benyújtásának határideje mindkét esetben egybeesik az utolsó kifizetési kérelem benyújtásának időpontjával.

C10. Fenntartási kötelezettség

A fenntartási időszak kezdete a projekt beruházási szakaszát lezáró zárójelentés jóváhagyásának dátuma, időtartama 5 naptári év, kis- és középvállalkozások esetén 3 naptári év.

A Projekt akkor tekinthető lezártnak (az 5, illetve 3 éves fenntartási időszak vége), ha a Kedvezményezett által vállalt valamennyi kötelezettség - hatósági engedélyhez kötött tevékenység esetén a hatósági engedélyekben foglaltaknak megfelelően - teljesült, és a Kedvezményezett a kötelezettségek megvalósulásának eredményeiről szóló beszámolója (utolsó projekt fenntartási jelentés) benyújtását követően annak Közreműködő Szervezet általi jóváhagyása megtörtént, és/vagy a záró jegyzőkönyv elkészült.

A projekt fizikai megvalósításától/megvalósulásától (ld. C9 1. pont) számított 5 évig (KKV-k esetén 3 évig) a Kedvezményezett éves fenntartási jelentést nyújt be (a beruházás üzembe helyezésének [vagy az utolsó hatósági engedély megszerzésének – amelyik a későbbi] évfordulójától számított 15 napon belül kötelezett).

A projekt megvalósítása közben, illetve az azt követő 5, illetve 3 évben (fenntartási időszak) a beavatkozással érintett terület elidegenítése, használatba, haszonélvezetbe vagy haszonkölcsönbe adás esetén a Kedvezményezett köteles erről az Irányító Hatóságot értesíteni.

A fenntartási időszakban a Kedvezményezett a technológia vagy a fejlesztés korszerűsítésére támogatásban nem részesülhet.

A támogatás igénybevevője jogosult a meghatározott fenntartási időszak alatt a gyors technológiai változások miatt korszerűtlenné vált eszköz cseréjére, amennyiben a fenntartási időszak alatt a tevékenység, szolgáltatás fenntartása az érintett régióban biztosított. A fenntartási időszakban a kedvezményezett a technológia vagy a fejlesztés korszerűsítésére támogatásban nem részesülhet.

A Kedvezményezettnek, valamint a támogatások lebonyolításában részt vevő szervezeteknek a projekttel kapcsolatos **minden dokumentumot** elkülönítetten kell nyilvántartania, és legalább **2020. december 31-ig** azokat megőriznie.

Az eredeti dokumentumokat a Kedvezményezett tárolja abban az esetben is, amennyiben külső projekt menedzsment szervezetet vesz igénybe.

C10.1. Biztosíték fenntartási kötelezettség

50 millió Ft támogatási összeg alatt: a **kötelező** biztosítékok (pl. inkasszó jog, nyilatkozatok) a megvalósítási időszakhoz képest nem változnak, kivétel: a beszerzett ingatlan vagyontárgy terhelési tilalma megszűnik. A **választott** biztosítékok fenntartási kötelezettsége megszűnik.

50 millió Ft támogatási összeg fölött: a **kötelező** biztosítékok (pl. inkasszó jog, nyilatkozatok) a megvalósítási időszakhoz képest nem változnak, kivétel: a beszerzett vagyontárgy terhelési tilalma megszűnik. A **választott** biztosítékok (pl. bankgarancia, jelzálogjog) tekintetében a megvalósítási időszakhoz képest 50 %-kal mérsékelt biztosíték fenntartása szükséges.

A biztosítéknyújtási kötelezettség részletes szabályai megtalálhatók a pályázati útmutató D6-os fejezetében.

C10.2. Helyszíni ellenőrzés tűrési kötelezettség

A Kedvezményezettnek a fenntartási időszakban helyszíni ellenőrzés tűrési kötelezettsége van.

Kedvezményezett köteles arra, hogy a sorra kerülő helyszíni ellenőrzésnél (281/2006. (XII.23.) Kormány rendelet 32. §.) a szükséges dokumentumok rendelkezésre bocsátásával, a szükséges információk, kért adatok megadásával, valamint a fizikai eszközökhöz való hozzáférés biztosításával segítse az ellenőrzések végrehajtását, továbbá a vizsgálat alapján készített jegyzőkönyv átvételét aláírásával igazolja. Előzetesen bejelentett helyszíni ellenőrzések esetén a Kedvezményezettnek biztosítania kell, hogy az ellenőrzések alkalmával az erre feljogosított képviselője jelen legyen.

C11. Fenntarthatósági és esélyegyenlőségi alapelvek érvényesítése

- Jogosultsági feltétel a pályázó szervezet fenntartható fejlődési, illetve a szervezet és a tervezett fejlesztés esélyegyenlőségi alapadatainak megadása, és az éves adatközlés vállalása.
- A hátrányos helyzetű emberek helyzetének javulása érdekében az internetes projektfelszíneknek infokommunikációsan akadálymentesnek kell lenniük az előkészítés és végrehajtás idején. A fejlesztéshez kapcsolódó nyilvános eseményeken és a kommunikációban esélytudatosságot kell kifejezni, tilos szegregációt közvetíteni, vagy növelni a csoportokra vonatkozó meglévő előítéleteket.
- Minden, a projekt részeként indított beszerzés (eszközök, termékek, alapanyagok, szolgáltatások beszerzése) esetén környezeti szempontokat kell alkalmazni (zöld beszerzés). A rendezvények, egyeztetések, megbeszélések stb. körülményei környezettudatosságot kell tükrözzenek.
- A nemek közti esélyegyenlőség biztosítását szolgáló szempontokat érvényesíteni kell mind az előkészítés, mind a majdani végrehajtás közbeszerzési eljárásai során. A projekt kidolgozásánál vizsgálni kell venni a hátrányos helyzetű, különösen az álláskereső munkaerő alkalmazásának lehetőségét.
- Építési célú beruházás, tevékenység estében a másodlagos alapanyagok (újrahasznosított hulladékból létrehozott anyagok) felhasználási arányát a lehető legnagyobb mértékre kell növelni a teljes alapanyag felhasználáson belül. A lehetőségeket legkésőbb a Megvalósíthatósági tanulmány (továbbiakban: MT) elkészülte előtt kell azonosítani, és az MT-ben bemutatni.
- A létesítés, építés ideiglenes helyigényét és hatásterületét tudatosan minimalizálni kell. A szempontot és érvényesülésének részleteit a kivitel tervezésében kell bemutatni, legalább a következő tartalommal: ideiglenes területfoglalás minimalizálása és anyagszállítási útvonal optimalizálása és gondos kiviteli tervezés, a zaj, por, pollen, elhagyott hulladék stb. megelőzése érdekében.
- A pályázónak vállalnia kell a fenntartható fejlődés elv és az esélyegyenlőség elvének érvényesítését azzal, hogy a pályázati adatlapon 3-3 intézkedést kiválaszt, ezeket megfelelően bemutatja a pályázatban, valamint teljesíti a végrehajtásban.
- A két támogatási alapelv érvényesülését a fejlesztést tekintve úgy kell meghatározni, hogy a tartalmi értékelésben, többletteljesítmény révén 1-1 pontot elérjenek a fejlesztés esélyegyenlőségi, illetve fenntartható fejlődési céljai (kizáró kritérium). Ezért a kiválasztott változat bemutatásában ki kell térni a fejlesztés esélyegyenlőségi, illetve fenntartható fejlődés elvei szerinti hatásaira, céljaira, választott eszközeire.

C12. Egyéb korlátozások a projekt tartalmával kapcsolatban

- a) Nem részesülhet támogatásban az a projekt, amelynek tartalma a Pályázati felhívás és útmutatóban megfogalmazott célokkal nincs összhangban.
- b) Nem részesülhet támogatásban az a projekt, amelyben bemutatott beruházás pénzügyi megtérülési rátája (BMR) kisebb, mint 0 (negatív érték), vagy meghaladja a 15,00 %-ot. (A beruházás pénzügyi megtérülési rátájának számítását a Belső megtérülési ráta számítási útmutató (V. számú melléklet) vagy a Támogatás intenzitás számítási útmutató (XV. számú melléklet) tartalmazza részletesen.)
- c) Egy pályázati évben egy pályázó több pályázatot is benyújthat, de egy projekt esetében csak egy pályázathoz nyújtható támogatás a támogató részéről. Műszaki, pénzügyi szempontból összefüggő tartalmú beruházások 1 projektnek tekintendők. A Bíráló Bizottság nem támogatja az összetartozó energetikai rendszerek több pályázatra való szétbontását, egy megvalósítási helyszín esetében, több technológia együttes alkalmazása is egy projektnek számít.
- d) Nem nyújtható támogatás olyan beruházáshoz, amely keretében a beszerezni kívánt technológiai korszerűsítést eredményező eszközök nem felelnek meg a vonatkozó európai irányelveknek, szabványoknak, illetve az azokat harmonizáló magyar rendeleteknek, szabványoknak.
- e) A konstrukció keretében beruházások támogatására pályázatot benyújtani csak meglévő állapot hatékonyabb energiafelhasználását eredményező korszerűsítése céljából lehet (új építésekkel, bővítésekkel ebben a konstrukcióban, a C.2. pontban felsorolt kivételektől eltekintve, nem lehetséges pályázni).
- f) Távhőrendszerről való leválás ebből a konstrukcióból nem támogatható, kivételt képez a gőzközegű távhő.
- g) Kapcsolt energiatermelés csak abban az esetben támogatható, ha az Európai Parlament és a Tanács 2004/8/EK irányelve („CHP-direktíva”) szerint „nagy hatékonyságú” kapcsolt energiatermelésnek minősül.
- h) Utólagos külső hőszigetelést, külső nyílászáró-cserét, fűtési, hűtési használati melegvíz és világítási rendszer korszerűsítését előírányzó beruházásoknál az érintett tevékenységre és ezen belüli projekttypusokra vonatkozóan teljesülnek a 7/2006. (V.24.) TNM rendeletben meghatározott hőátbocsátási követelmények.
- i) A világításkorszerűsítés csak abban az esetben támogatható, ha elektronikus előtéttel ellátott fényforrások és lámpatestek kerülnek felszerelésre, és a világítás kielégíti a 3/2002. (II. 8.) SzCsM-EüM együttes rendelet a munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjéről (2004.05.01.-től), 19/2002. (V. 8.) OM rendelet a közoktatási intézmények elhelyezésének és kialakításának építészeti-műszaki követelményeiről, az MSZ EN 12464 Belsőtéri mesterséges világítás valamint kültéri világítás esetében az MSZ EN 13201-2:2004 Útvilágítási szabvány, továbbá az elektromos és elektronikai berendezések hulladékainak visszavételéről szóló 264/2004. (IX. 23.) Korm. Rendelet előírásait.
- j) Villamos – technológiai, energiaszállító, átalakító- berendezések korszerűsítése, cseréje, hatásfokának javítása, szabályozhatóvá tétele abban az esetben számolható el költségként, ha a már beépített és működő villamos berendezések hatásfokának javítását (pl. fázisjavítás), fogyasztásuknak csökkentése (frekvenciaváltók, szabályzók beépítése) szolgálja.

- k) A projekteknek megvalósíthatósági tanulmányon kell alapulniuk. A megvalósíthatósági tanulmány tartalmának ki kell elégítenie a releváns útmutatóban megfogalmazott követelményeket.
- l) Technológiai berendezések (étkeztetés, mosás, szárítás, vasalás, stb.) energiahatékonyságának javítására irányuló beavatkozások csak költségvetési szerveknél, illetve azok többségi tulajdonú cégeinél és csak abban az esetben támogathatók teljes mértékben, ha a beavatkozás (beruházás, fejlesztés) nem eredményezi az adott technológia outputjának (termelési kapacitás, termékjellemzők) bővülését (függetlenül attól, hogy a technológia végtermék, vagy közbeső termék előállítását szolgálja). Bővítés esetén a beavatkozás az eredeti kapacitás mértékéig támogatható, azaz a beruházási összeg a régi kapacitás és az új kapacitás arányában minősül elszámolható költségnek.
- m) A támogathatóság feltétele, hogy a fejlesztés eredményeként figyelembe vehető összes/eredő költségmegtakarításból az elszámolható energiaköltség-megtakarítás legalább 50%-ot képviseljen.
- n) Energiahordozó-cserék esetében energiaköltség-megtakarításként az eredetileg használt energiahordozó árával (tarifájával) számolt költség-csökkenés vehető figyelembe. A kiváltott és az alkalmazott új energiahordozók eltérő árából (tarifájából) adódó költség-különbözetet az egyéb költségek változásaként lehet figyelembe venni.
- o) Támogatás csak azokhoz a beruházásokhoz nyújtható, amelyek a mindenkori energiapolitikai és környezetpolitikai célkitűzésekkel összhangban vannak, műszakilag megvalósíthatók, energetikai hatékonyságuk megfelelő, kielégítik a korszerűség követelményeit kielégítik, megfelelnek az érvényben lévő műszaki, biztonságtechnikai és környezetvédelmi előírásoknak.
- p) A projekt keretében alkalmazott műszaki megoldásnál figyelembe kell venni (de nem kötelező alkalmazni) az adott technológiára vonatkozóan elérhető legjobb technikát (BAT) tartalmazó, az EU által elfogadott referencia dokumentumban (BREF) foglaltakat.
- q) Támogatás olyan (energiahatékonyság javítási) beruházások finanszírozásához nyújtható, amelyek megvalósításának eredményeként egyértelműen (méréssel és/vagy a szakmában általánosan elfogadott módszerrel történő számítással) igazolható energiahordozó-megtakarítás, és ezáltal számszerűsíthető környezetvédelmi eredmények jelentkeznek (mikro avagy projektszinten és makro avagy nemzetgazdasági szinten egyaránt).
- r) A pályázóknak vállalniuk kell, hogy együttműködnek a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség Környezetvédelmi Programok Irányító Hatóságával (KP IH), a Közreműködő Szervezetekkel (KSZ) és a külső értékelőkkel, valamint az Európai Unió kijelölt hatóságaival a projekt megvalósítása során.
- s) Nem nyújtható támogatás olyan beruházáshoz, amely esetében a pályázó nem tesz eleget a projektekre vonatkozó horizontális szempontoknak.
- t) Az eszközbeszerzésnek a pályázó által aktivált beruházás keretében kell megvalósulnia. Operatív lízing, bérlet és haszonbérlet keretében történő beszerzéshez támogatás nem igényelhető. Amennyiben a pályázó zárt végű pénzügyi lízing keretében kívánja az eszközt beszerezni, a fejlesztésnek a pályázó tulajdonszerzésével kell zárulnia úgy, hogy a pályázónak az elszámolható költségeket igazoló számlákat legkésőbb a projekt lezárásáig kell benyújtania a Közreműködő Szervezetnek. A támogatás csak a lízincég részére fizetendő összeg tőkerésze után igényelhető.
- u) Nem támogatható olyan projekt, amely a beruházást, illetve a fejlesztést olyan ingatlanon kívánja megvalósítani, amely a pályázat benyújtásának időpontjában nem per- és igénymentes, kivéve, ha a pályázó az igény jogosultja, továbbá

bérelt ingatlan esetében a bérleti szerződés kizárólagos joggal nem biztosítja a támogatással megvalósuló létesítmény üzemeltetésének lehetőségét legalább a fenntartási kötelezettség idejére. Amennyiben a beruházást, illetve fejlesztést osztatlan közös tulajdonban álló ingatlanon kívánják megvalósítani, a pályázat befogadásának feltétele a tulajdonostársak között közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt használati megállapodás, és az ahhoz tartozó használati megosztásra vonatkozó vázrajz pályázati dokumentációval történő benyújtása. A per- és igénymentesség követelményének az osztatlan közös tulajdon azon tulajdoni hányada vonatkozásában kell teljesülnie, amely a beruházás (fejlesztés) helyszíne.

- v) Jelen pályázat keretében elnyert támogatás más vissza nem térítendő támogatással (kivéve kamattámogatás, fejlesztési adókedvezmény, Energiahatékonysági Hitel Alap, projektelőkészítési támogatás) nem kombinálható. (A hálózatra termelt villamos energia mindenkor aktuális átvételi ára nem minősül vissza nem térítendő támogatásnak.)
- w) Amennyiben a projekt egyéb forrásból előkészítési támogatásban részesül, akkor a projekt előkészítési költségei jelen pályázat keretében már nem minősülnek elszámolható költségnek.
- x) Az e pályázati felhívás alapján elnyert támogatás ugyanazon elszámolható költségek vonatkozásában nem halmozható egyéb, a Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében vett állami támogatással, illetve az 1998/2006/EK bizottsági rendelet alapján nyújtott támogatással, amennyiben a halmozódás következtében a támogatási intenzitás meghaladná a 85/2004. (IV. 19.) Korm. rendelet 30. §-ában meghatározott mértéket.
- y) Új építmény létrehozására ebben a konstrukcióban nem lehetséges pályázni, kivételek ez alól:
 - a kapcsolt energiatermelő létesítmények (kogeneráció/trigeneráció), illetve kazáncsere esetén az új kazán(ok) köré épített, technológiai célú, indokolt nagyságú építmény építését, továbbá
 - az új fogyasztók távhőrendszerbe kapcsolását célzó projekteket.
- z) Nem támogathatók a 1080/2006/EK rendelet 7. cikk (2) bekezdésében meghatározott lakásberuházási tevékenységek

Jelen konstrukció keretében kombinált, azaz megújuló energiák felhasználására és épületenergetikai fejlesztések javítására irányuló projekt típusokat együttesen tartalmazó projektek nem támogathatóak. A kombinált projekt a KEOP-5.3.0/B/09 pályázati konstrukció keretei között adandó be.

D. PÉNZÜGYI FELTÉTELEK

D1. Támogatás formája és jogcíme

A Pályázó működési támogatásának nem minősülő, visszafizetési kötelezettség nélküli végleges juttatásban részesül (a támogatás formája: vissza nem térítendő támogatás).

Amennyiben a pályázó a közösségi jog szerinti vállalkozásnak minősül (ld. Fogalomjegyzék), akkor jelen pályázati kiírás keretében a „Környezet és Energia Operatív Program prioritásaira rendelt források felhasználásának részletes szabályairól és egyes

támogatási jogcímeiről” szóló 23/2007. (VIII. 29.) MeHVM rendelet 3. §(1) B) és C) pontjai szerinti tevékenységekre ún. állami támogatás nyújtható A Rendelet alapján a következő állami támogatási kategóriák alkalmazhatók az egyes támogatható tevékenységek vonatkozásában:

- csekély összegű támogatások [1998/2006/EK bizottsági rendelet (HL L 379.)]

A C1.2 pont szerinti támogatható tevékenységek, valamint a fenti állami támogatási kategóriák kapcsolatát a Pályázati Útmutató XII. sz. melléklete tartalmazza (a közösségi jog szerint vállalkozásnak nem minősülő szervezetekre az e fejezetben meghatározott állami támogatási szabályok nem vonatkoznak).

A csekély összegű (de minimis) támogatásra vonatkozó legfontosabb szabályok:

Csekély összegű (de minimis) támogatás esetén az adott és az elmúlt két pénzügyi év időszakában bármely kedvezményezett részére odaítélt csekély összegű (de minimis) támogatás összege nem haladhatja meg a 200 000 eurónak, a közúti szállítási ágazatban tevékenykedő kedvezményezett esetében a 100 000 eurónak megfelelő forint összeget. A csekély összegű támogatás odaítélésének feltétele, hogy a kedvezményezett nyilatkozik az adott és az elmúlt két pénzügyi évben általa igénybe vett csekély összegű támogatások támogatástartalmáról.

Minden egyes új csekély összegű támogatás odaítélésekor az adott pénzügyi évben, valamint az előző két pénzügyi év alatt odaítélt csekély összegű támogatás teljes összegét kell figyelembe venni.

A csekély összegű támogatás ugyanazon elszámolható költségek vonatkozásában nem halmozható állami támogatással, amennyiben az így halmozott összeg meghaladná a támogatási intenzitás csoportmentességi rendeletekben vagy az Európai Bizottságnak a 2007-2013 közötti időszakra vonatkozó regionális támogatási térképről szóló jóváhagyó határozatában meghatározott mértékét.

A közösségi jog szerinti vállalkozásoknak, jelen konstrukció keretében a C1.2. pontban felsorolt támogatható tevékenységekre kizárólag csekély összegű (de minimis) támogatás nyújtható, igazodva a Környezet és Energia Operatív Program prioritásaira rendelt források felhasználásának részletes szabályairól és egyes támogatási jogcímeiről szóló módosított 23/2007. (VIII. 29.) MeHVM rendelet 5.§. (1) a) pontjában foglaltakhoz.

A csekély összegű támogatásokról külön útmutató áll rendelkezésre.(X. melléklet)

Közcélú, jövedelemtermelőnek minősülő projektek

Azon projektek, amelyek esetében a pályázó nem minősül a közösségi jog szerinti vállalkozásnak, vizsgálni kell, hogy az adott projekt a 1083/2006/EK Rendelet 55. cikke szerint jövedelemtermelőnek minősül-e.

Adott projekt a következő feltételek egyidejű teljesülése esetén minősülhet jövedelemtermelőnek:

- o Közcélú jövedelemtermelőnek minősül egy projekt, ha
 - a pályázó olyan **non-profit szervezet** (ide nem értve a közhasznú társaságot), **közoktatási illetve felsőoktatási intézmény**, vagy az **államháztartás olyan szervezete**, amely a projekt megvalósításával **elért energia költségmegtakarítást kizárólag** a részére jogszabályban meghatározott (adott esetben alapító okiratban rögzített) **közfeladatként** közérdekből, **haszonszerzési cél nélkül** ellátandó szakmai **alapfeladatának**

állami/önkormányzati forrásból származó finanszírozási igénye csökkentéséhez¹ használja fel (vagyis nem minősül a közösségi jog szerinti vállalkozásnak) ÉS

- az alaptevékenysége keretében **díjbevételt realizál** (pl. közoktatási intézmény térítési és egyéb díjbevételei), a projekt e tevékenységhez kapcsolódik, TOVÁBBÁ
- a pénzügyi elemzés szerinti referencia időszakban a fejlesztés megvalósításából származó **nettó bevétel** (összes bevétel és működési költségek különbsége) **pozitív**

Jövedelemtermelő projekt esetében a támogatás tényleges mértéke az ún. finanszírozás hiány számítás alapján kalkulálendő (a közcélú, jövedelemtermelő projektekre vonatkozó szabályok szerint).

KIVÉTELT KÉPEZNEK ez alól azon jövedelemtermelőnek minősülő projektek, amelyek elszámolható összköltsége nem haladja meg a 260 millió Ft-ot. Ezen projekt támogatási mértékének meghatározása azonos a közcélú, nem jövedelemtermelő projekteknél alkalmazandó módszertannal.

Közcélú, nem jövedelemtermelőnek minősülő projektek

- a pályázó olyan **non-profit szervezet** (ide nem értve a közhasznú társaságot), **közoktatási illetve felsőoktatási intézmény** vagy az **államháztartás olyan szervezete**, amely a projekt keretében elért energiaköltség megtakarítást kizárólag a részére jogszabályban meghatározott (adott esetben alapító okiratban rögzített) közfeladatként **közérdekből, haszonszerzési cél nélkül ellátandó tevékenységéhez** (alapfeladatához) **használja** fel (vagyis nem minősül a közösségi jog szerinti vállalkozásnak) ÉS
- e tevékenységét kizárólag **államháztartási forrásból** finanszírozza, továbbá a projekt ehhez kapcsolódik, VAGY
- e tevékenysége keretében **díjbevételt realizál ugyan** (pl. közoktatási intézmény térítési díjbevételei), és a projekt ehhez kapcsolódik, **de** a pénzügyi elemzés szerinti referencia időszakban a fejlesztés megvalósításából származó **nettó bevétel** (összes bevétel és működési költségek különbsége) **negatív**
- ,

Ilyen esetben a támogatás tényleges mértéke a D2 fejezetben meghatározott táblázat szerint, a támogatás összege pedig a teljes (elszámolható) költség és a táblázat megfelelő adatának szorzataként számítandó ki

¹ Lásd pl.: a költségvetési szervek jogállásáról szóló 2008. évi CV. törvény 7.§ (1) bekezdés a)-b) pontja

D2. Támogatás mértéke

Projekt típusok*	Tevékenység rövid megnevezése	Vállalkozások	Költségvetési szervek és intézményeik, közoktatási és felsőoktatási intézmények, valamint non-profit szervezetek
1. Épületek hőtechnikai adottságainak javítása, hővesztésének csökkentése			
1a,	Külső hőszigetelés	50%	50%
1b,	Külső nyílászáró-csere	50%	50%
1c	Hővisszanyerő szellőzés létesítése,	50%	50%
2, Intézmények fűtés, hűtés, HMV rendszer korszerűsítése			
2a,	Kazáncsere	40%	30%
2b,	Automatikus szabályozások (központi és helyi)	40%	30%
2c,	Fűtés, HMV korszerűsítés, szabályozás, mérés	40%	30%
2d,	Hűtési rendszerek	40%	30%
2e,	Kogeneráció, trigeneráció	40%	-
2f,	Hulladékhő hasznosítás	40%	30%
2g,	Gőz hőhordozó váltása forró vízre	40%	30%
2h,	Hőelosztó korszerűsítés	40%	30%
2i,	Távhőrendszerre csatlakozás	40%	30%
2j,	Technológiai berendezések (étkeztetés, mosás, stb.) korszerűsítése	-	30%
3, Világítási rendszerek			
3a,	Fényforrások, világítótestek és előtétek cseréje	30%	25%
3b,	Világítási rendszerek korszerűsítése, szakaszolások, mozgásérzékelők	30%	25%
4. Közvilágítás			
4,	Közvilágítás korszerűsítése	-	50%
5, Komplex			
5,	Komplex, több energiahatékonyság-növelési tevékenység	70%	Lásd lent a B) pont szerinti táblázatban

FIGYELEM!

A Pályázati útmutató B1 fejezete szerinti, „31 Központi költségvetési szerv és intézménye” KSH kódú kedvezményezettek, valamint a Pályázati útmutató XVI. melléklete (Állami költségvetési szervek listája) szerinti kedvezményezettek (kivéve, ha a Római Szerződés 87. cikke szerinti állami támogatás hatálya alá tartoznak!) esetében a támogatás mértékének felső maximuma 100%!

Kiegészítés a táblázathoz:

A) Az egymással szabadon kombinálható, eltérő támogatási mértékű projekttevékenységek (a fenti 1.; 2.; 3. pontok) esetében a vonatkozó kivitelezési költség anyag és munkadíja alapján kell a támogatás mértékét meghatározni.

Azon elszámolható költségeket, amelyek az eltérő támogatási mértékű projekttevékenységektől függetlenül merülnek fel, (pl. tájékoztatás és nyilvánosság, műszaki ellenőrzés, tervezés, projektmenedzsment, stb.)

a. az egyes projekttevékenységekre vonatkozó kivitelezési költségek arányában

VAGY

b. a Megvalósíthatósági tanulmányban közölt költségmegosztási elv szerint

kell megbontani.

Az így összesített költségek súlyozott átlaga szerint kell megállapítani a projekt összesített támogatási mértékét.

B) Költségvetési szervek és intézményeik, közoktatási és felsőoktatási intézmények, valamint non-profit szervezetek komplex projektjei esetében az alábbi táblázat szerint kell a támogatás mértékét meghatározni:

Pályázati útmutató C1.1.5 pontja szerint	Projekttevékenység	Támogatás mértéke
a)	Kazánok cseréje korszerű, nagyhatásfokú berendezésekre (pl. alacsonyhőmérsékletű vagy kondenzációs kazánok beépítése, sugárzó fűtés kialakítása)	30%
	Utólagos külső hőszigetelés és/vagy külső nyílászáró-csere	80%
b)	Fűtési- és használati melegvíz-rendszerek korszerűsítése, szabályozhatóvá tétele, egyedi mérési lehetőségek kialakítása, energiatakarékos megoldások alkalmazása	30%
	Utólagos külső hőszigetelés és/vagy külső nyílászáró-csere	80%
c)	Távhőrendszerre való csatlakozás feltételeinek megteremtése	30%
	Utólagos külső hőszigetelés és/vagy külső nyílászáró-csere	80%
d)	Kazánok cseréje korszerű, nagyhatásfokú berendezésekre (pl. alacsony hőmérsékletű, vagy kondenzációs kazánok beépítése, sugárzó fűtés kialakítása) és Fűtési- és használati melegvíz-rendszerek korszerűsítése, szabályozhatóvá tétele, egyedi mérési lehetőségek kialakítása, energiatakarékos megoldások alkalmazása	30%
	Utólagos külső hőszigetelés és/vagy külső nyílászáró-csere	80%
e)	Távhőrendszerre való csatlakozás feltételeinek megteremtése és Fűtési- és használati melegvíz-rendszerek korszerűsítése, szabályozhatóvá tétele, egyedi mérési lehetőségek	30%

	kialakítása, energiatakarékos megoldások alkalmazása	
	Utólagos külső hőszigetelés és/vagy külső nyílászáró-csere	80%

A fenti eltérő támogatási mértékű komplex projekttevékenységek (a)–e) alpontok) esetében a vonatkozó kivitelezési költség anyag és munkadíja alapján kell a támogatás mértékét meghatározni.

Azon elszámolható költségeket, amelyek az eltérő támogatási mértékű projekttevékenységektől függetlenül merülnek fel, (pl. tájékoztatás és nyilvánosság, műszaki ellenőrzés, tervezés, projektmenedzsment, stb.)

a. az egyes projekttevékenységekre vonatkozó kivitelezési költségek arányában

VAGY

b. a Megvalósíthatósági tanulmányban közölt költségmegosztási elv szerint

kell megbontani.

Az így összesített költségek súlyozott átlaga szerint kell megállapítani a projekt összesített támogatási mértékét.

Amennyiben a költségvetési szervek és intézményeik, közoktatási és felsőoktatási intézmények, valamint non-profit szervezetek esetében, 2007. január elsejét követően megvalósult, igazolt energia-megtakarítással járó fűtésekszerűsítésre került sor, a jelen pályázat keretében ugyanazon intézmény vonatkozásában elvégzendő hőtechnikai beavatkozáshoz (utólagos külső hőszigetelés és/vagy külső nyílászáró-csere) 80% támogatás igényelhető.

C) A támogatás mértékének és összegének meghatározása

Az állami támogatásnak minősülő projektek, a közcélú nem jövedelemtermelőnek minősülő projektek (ld. D1 fejezet), továbbá a 260 millió Ft-ot meg nem haladó elszámolható költségű közcélú, jövedelemtermelőnek minősülő projektek esetében a táblázat (és komplex projektek esetében a B pont) szerinti támogatási ráták alapján történik a támogatás összegének számítása.

Ilyen projektek esetében a vonatkozó (100 millió Ft elszámolható költség alatt EGYSZERŰSÍTETT, 100 millió Ft vagy afeletti elszámolható költség esetén NORMÁL) megvalósíthatósági tanulmány, valamint annak mellékletét képező „BMR-számítási segédlet” kitöltésére és benyújtására van szükség.

A 260 millió Ft-ot meghaladó elszámolható költségű, közcélú, jövedelemtermelőnek minősülő projektek esetében a táblázat (és komplex projektek esetében a B pont) szerinti támogatási ráták felső korlátot jelentenek, a támogatás tényleges mértéke az ún. finanszírozás hiány számítás alapján kalkulálendő (a közcélú, jövedelemtermelő projektekre vonatkozó szabályok szerint).

Ilyen projektek esetében a vonatkozó megvalósíthatósági tanulmány, valamint annak mellékletét képező „Támogatási intenzitás-számítási útmutató” (KOMPLEX, illetve NEM KOMPLEX változatok) kitöltésére és benyújtására van szükség.

FIGYELEM!

A Pályázati útmutató B1 fejezete szerinti, „31 Központi költségvetési szerv és intézménye” KSH kódú kedvezményezettek, valamint a Pályázati útmutató XVI. melléklete (Állami költségvetési szervek listája) szerinti kedvezményezettek 260 millió Ft-ot meghaladó elszámolható költségű, közcélú, jövedelemtermelőnek minősülő projektjei esetében a megtérülő részre jutó központi költségvetési kiadásokat a XIX. Uniós fejlesztések fejezetből a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség biztosítja (kivéve, ha a Római Szerződés 87. cikke szerinti állami támogatás hatálya alá tartoznak!).

E kedvezményezettek fent említett projektjeire a vonatkozó megvalósíthatósági tanulmány mellett a kizárólag rájuk vonatkozó támogatási intenzitás-számítási útmutató kitöltésére van szükség (TISZ_Állami.xls).

A projekt típusának **állami támogatás** szerinti besorolásához segítséget nyújt a XIII. számú melléklet. (állami támogatás/ közcélú, nem jövedelemtermelő / közcélú, jövedelemtermelő projekt).

D3. Támogatás összege

A jelen pályázat keretében elnyerhető támogatás összege minimum 1 millió Ft, maximum 500 millió Ft lehet.

A közösségi jog értelmében vett vállalkozások esetében a támogatás maximális összegére vonatkozóan további korlát, hogy a jelen pályázati konstrukcióban elnyert támogatás valamint az adott és az elmúlt két pénzügyi év időszakában kapott csekély összegű támogatás összege nem haladhatja meg a 200 000 eurót. Ez a korlátozás a XIII. számú, az állami támogatás jogcímei mellékletben a projekt típusok, és a kedvezményezetti kör relációjában „de minimis” megjelöléssel jelzett projektekre érvényes

D4. Az önrész összetétele

Az önrész a projekt finanszírozásában a támogatás összegén felüli rész, amelyet a pályázónak kell biztosítania. Pályázói önrészként természetbeni hozzájárulás nem elfogadható.

Az önrész saját forrásból és egyéb támogatásból tevődhet össze.

Az önrészen belül saját forrásnak minősül minden az alábbiakban felsorolt forrás, amely nem az államháztartás alrendszereiből nyújtott támogatás, kivéve az államháztartás alrendszereibe tartozó támogatást igénylő, pályázó költségvetési szervnek, ezen költségvetési szerv felügyeleti szervének költségvetésében az adott célra előirányzott összeget.

Az ÚMFT keretében igénybe veendő támogatások esetén Központi költségvetési szerv kedvezményezettnek sem közösségi forrást, sem kapcsolódó központi költségvetési forrást nem kell terveznie. E kedvezményezettek esetén, az önrészt a támogatási szerződés megkötése után, a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség biztosítja

A pályázónak legalább a projekt elszámolható összköltségének 25%-át kitevő igazolt saját forrással kell rendelkeznie¹, de a teljes önrész (támogatás összegén felüli rész) rendelkezésre állását igazolnia kell.

260 millió forint alatti elszámolható költségű projektek esetében az önrész (támogatáson felüli rész) rendelkezésre állásának igazolása a támogatási szerződés megkötésének feltétele.

260 millió forint vagy a fölötti elszámolható költségű projektek esetében az önrész (támogatáson felüli rész) rendelkezésre állását a pályázat benyújtásakor kell igazolni.

A saját forrás az alábbi elemekből állhat és rendelkezésre állása az alábbi módon igazolható:

¹ a 800/2008. EK Rendelet 13. cikk (6) bekezdése szerint

Saját forrás elemei	Igazolás módja
Számlapénz	a forrás igazolására kizárólag a pályázó nevére kiállított, 30 napnál nem régebbi bankszámlakivonat vagy banki igazolás fogadható el. Felhívjuk a figyelmet, hogy amennyiben a számlapénz rendelkezésre állását több bankszámlakivonattal, vagy banki igazolással kívánja igazolni, egy hitelintézetnél vezetett több számláról, vagy több hitelintézetnél vezetett számlákról, a becsatolt dokumentumoknak ugyanarra a napra vonatkozó egyenleget kell tartalmaznia!
Bankbetét	30 napnál nem régebbi, a számlavezető vagy hitelintézet által kiadott igazolás a bankbetét összegéről, és annak meglétéről. Felhívjuk a figyelmet, hogy amennyiben a bankbetét rendelkezésre állását több banki igazolással kívánja igazolni, egy hitelintézetnél vezetett több számláról, vagy több hitelintézetnél vezetett számlákról, a becsatolt dokumentumoknak ugyanarra a napra vonatkozó egyenleget kell tartalmaznia!
a pályázó nevére szóló értékpapír	a pályázó nevére kiállított, 30 napnál nem régebbi értékpapír számlakivonat vagy banki igazolás. Felhívjuk a figyelmet, hogy amennyiben az értékpapír rendelkezésre állását több számlakivonattal, vagy banki igazolással kívánja igazolni, egy hitelintézetnél vezetett több számláról, vagy több hitelintézetnél vezetett számlákról, a becsatolt dokumentumoknak ugyanarra a napra vonatkozó egyenleget kell tartalmaznia!
Bankhitel; kötvény	Hitelszerződés, projektre / pályázatra vonatkozó visszavonhatatlan hitelígérvény; jegyzési ígérvény
tagi kölcsön, magánkölcsön	A tulajdonos, illetve a tagok határozata a kölcsön nyújtásáról, megkötött kölcsönszerződés és banki átutalásról igazolás vagy bevételi pénztárbizonylat
a projekt megvalósítása érdekében végrehajtott tőkeemelés	A tőkeemelésről és összegéről szóló taggyűlési, közgyűlési, alapítói határozat, a tőkeemelés végrehajtását igazoló cégbírósi bejegyző végzés, a számlavezető vagy hitelintézet által kiadott, 30 napnál nem régebbi igazolás a törzstőke emelés címén befizetett összegről, valamint taggyűlési, közgyűlési, alapítói határozat arra vonatkozóan, hogy az összeget adott projekt megvalósítása céljára fogják felhasználni
zárt végű pénzügyi lízing, amennyiben a projekt megvalósításának végéig a pályázó tulajdonába kerül a lízing tárgya	Lízingszerződés a mellékleteket képező „átadás-átvételi jegyzőkönyvvel” és „fizetési ütemtervvel”
Önkormányzatok esetében saját forrás összege	Önkormányzati pályázó az önrész rendelkezésre állását a pályázat benyújtásakor a XI. számú melléklet szerinti formában elfogadott képviselőtestületi határozattal bizonyítja, illetve ha az önkormányzat SZMSz-ében hatáskör átadás történik, akkor az ennek megfelelő szervezeti egység határozatával. A Támogatási

	Szerződés megkötésének feltétele, hogy az önkormányzat költségvetésében, valamint a három évre előre szóló költségvetési tervében (gördülő tervezés) a teljes projekt összeg a felhalmozási és/vagy működési célú bevételek és a felhalmozási és/vagy működési célú kiadások között nevesítetten szerepeljen (amennyiben az önkormányzat rendelkezik középtávú költségvetési tervvel).
Önkormányzati társulások esetében saját forrás összege	Jogi személyiségű önkormányzati társulás esetén a társulási tanács határozata (a XI. számú melléklet szerinti formában), nem jogi személyiségű önkormányzati társulás esetén jóváhagyó képviselőtestületi határozat, vagy a képviselő-testület költségvetési rendeletbe foglalt - a tartalék feletti rendelkezési jogot átruházó - felhatalmazása alapján a polgármester nyilatkozata. A Támogatási Szerződés megkötésének feltétele, hogy jogi személyiségű társulás esetén a társulás, nem jogi személyiségű társulás esetén a gesztor önkormányzat költségvetésében valamint a három évre előre szóló költségvetési tervében (gördülő tervezés) a teljes projekt összeg a felhalmozási és/vagy működési célú bevételek és a felhalmozási és/vagy működési célú kiadások között nevesítetten szerepeljen (amennyiben a társulás, vagy az önkormányzat rendelkezik középtávú költségvetési tervvel).
Önerő támogatás költségvetési szerveknek	Nyilatkozat a támogatás nyújtójától (ígérvény, határozat, döntés).

Felhívjuk a figyelmet, hogy amennyiben a saját forrás számlapénz, bankbetét, a pályázó nevére szóló értékpapír és tagi kölcsön, magánkölcsön forrás típusokból tevődik össze, úgy azok igazolásáról kiállított dokumentumoknak ugyanazon napra kell szólniuk!

Az önrészként figyelembe vehető, az államháztartás alrendszeraitől kapott támogatás, megnevezése „egyéb támogatás”.

Az egyéb támogatás az alábbi elemekből állhat, és rendelkezésre állása szerződéskötéskor az alábbi módon igazolható:

Egyéb támogatás elemei	Igazolás módja
Az államháztartás alrendszereiből származó egyéb támogatás	Megkötött hitelszerződés, Támogatási Szerződés, határozat támogatás odaítéléséről;

A pályázó által igénybe vett összes támogatás (tehát a saját forráson felüli rész) maximális mértékénél figyelembe kell venni, hogy a támogatási intenzitás nem haladhatja meg a D2 pontban meghatározott mértéket.

D5. Egyéb pénzügyi eszközök

Jelen pályázati kiírás esetében nem értelmezett.

D6. Biztosítékok köre

A Támogatási Szerződésében vállalt kötelezettségek nem, vagy nem szerződésszerű teljesítése, illetve a Támogatási Szerződéstől való elállás miatt visszavont támogatás és járulékai összegének megfizetésére irányuló követelés érvényesítése érdekében a kedvezményezettnek – amennyiben ezen kötelezettsége alól jogszabály nem mentesíti - biztosítékot kell felajánlania. A biztosítékok rendelkezésre állásáról a pályázónak - legkésőbb a támogatási szerződés megkötéséig - gondoskodnia kell.

A támogatási összeg - ideértve az előleget is - első folyósítása csak akkor engedélyezhető, ha a biztosítékok a támogatási szerződésben foglaltak szerint rendelkezésre állnak.

A biztosíték felszabadítására (megszüntetésére) akkor kerülhet sor, ha a projektet a kedvezményezett sikeresen végrehajtotta, és a fenntartási időszak végéig eredményesen, a projekt céljainak megfelelően működtette.

A kedvezményezett a biztosítékok tartalmával, jogi helyzetével kapcsolatos mindennemű változást köteles haladéktalanul, de legkésőbb a változásról történő tudomást szerzést követő 3 munkanapon belül írásban bejelenteni a Közreműködő Szervezet részére.

Amennyiben a kedvezményezett a támogatást felhasználta, de a projekt végrehajtása nem felel meg a támogatási szerződésben foglaltaknak, illetve a kedvezményezett a fenntartási időszakra vonatkozó kötelezettségeinek nem tett maradéktalanul eleget, és a kedvezményezett az erre történő írásbeli felszólítás alapján sem fizeti vissza az igénybe vett támogatási összeget úgy a támogató jogosult a kedvezményezett által nyújtott biztosíték érvényesítésére.

1. A Támogatási Szerződés **valamennyi kedvezményezett** esetében előírja az alábbi kötelezettségeket:

a) a kedvezményezett írásbeli nyilatkozata arról, hogy vele szemben a 217/1998 (XII.20.) Korm. rendelet (Ámr.) 88.§ (2) bekezdése szerinti támogatási rendszerből való kizárás hatálya nem áll fenn.

b) a kedvezményezett köteles írásban nyilatkozni arról, hogy nem áll fenn olyan harmadik személy irányában fennálló kötelezettség, amely a támogatással létrejött projekt céljának megvalósulását megghiúsíthatja, illetve amely a kedvezményezett biztosítékadását korlátozza. A kedvezményezett ilyen korlátozás hiányáról, illetve a harmadik személy hozzájárulásának megadásáról a Támogatási Szerződésben vagy külön nyilatkozatban köteles nyilatkozni.

2. A 281/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 60.§-a alapján **nem köteles biztosítékot nyújtania** a kedvezményezettnek amennyiben a kedvezményezett:

- költségvetési szervek,
- egyházak és intézményeik, ha a támogatás az egyház (egyházi intézmény) olyan közfeladat-ellátásával kapcsolatos, amelyre tekintettel normatív költségvetési támogatásra jogosult,
- alapítványok és intézményeik, közalapítványok és intézményeik, közhasznú társaságok, a közhasznú szervezetnek minősülő non-profit gazdasági társaságok, köztestületek, társadalmi szervezetek, valamint
- helyi önkormányzatok, helyi kisebbségi önkormányzatok, többcélú kistérségi társulások, önkormányzatok egyéb társulásai és ezek költségvetési szervei, amennyiben a támogatás teljes egészében önként vállalt helyi közügy megoldását vagy önkormányzati kötelező feladat ellátását szolgálja. Nem kötelesek továbbá biztosítékot szolgáltatni, amennyiben a fejlesztés tárgya, vagy a fejlesztés

eredményeként létrejövő vagyontárgy önkormányzati törzsvagyon, vagy törzsvagyonná válik,

- bármely kedvezményezett, amennyiben a támogatás összege nem haladja meg az 25 millió forintot.
- a megvalósítási időszakra azok a kedvezményezettek, akik a támogatás kifizetését a projekt megvalósítását követően, egy összegben kérelmezik

3. Amennyiben a kedvezményezett a fentiek alapján nem mentesül a biztosítékkadási kötelezettség alól, a támogatás megítélése esetén az alábbi biztosítékfajták egyikének nyújtására kötelezett:

- a) jelzálog ingatlanra
- b) jelzálog ingóságra
- c) bankgarancia
- d) biztosítói szerződés alapján kiállított készfizető kezességvállalást tartalmazó kötelezvény
- e) garanciaszervezet által vállalt kezesség
- f) garanciabiztosítási szerződés alapján kiállított kötelezvény
- g) óvadék,

Ingatlant terhelő jelzálogjogot a Közreműködő Szervezet az alábbi feltételekkel fogadja el:

Amennyiben a Kedvezményezett jelzálog alapítására ingatlant ajánl fel, úgy a Támogatási Szerződés megkötéséhez köteles megküldeni a felajánlott ingatlan 3 munkanapnál nem régebbi, hiteles tulajdoni lapját, valamint 30 napnál nem régebbi hivatalos értébecslését (igazságügyi szakértő által készített hivatalos értébecslés.) Ezek alapján – a támogatás elnyerése esetén - közjegyzői okiratba foglalt jelzálogszerződés kerül megkötésre.

A biztosítékként felajánlott ingatlan nem fogadható el, ha az ingatlan tulajdoni lapján az alábbi, az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezhető jogok vagy feljegyezhető tények szerepelnek:

- visszavásárlási és vételi jog, kivéve, ha e jogok jogosultja a jelzálog bejegyzéséhez jogosultságának érvényesítése esetére hozzájárul,
- jelzálogjog (önálló zálogjog), ha a már meglévő teher és az odaítélt támogatás együttes összege meghaladja a fedezetként felajánlott ingatlan értékének 50 %-át
- végrehajtási jog,
- a jogosulttal szemben megindított felszámolási eljárás, végelszámolás,
- kisajátítási eljárás megindítása,
- jogerős hatósági vagy bírósági határozattal megállapított tartós környezeti károsodás ténye,
- bírósági vagy hatósági határozaton alapuló telekalakítási és építési tilalom, ha az a biztosítékként felajánlott ingatlanra vonatkozik,
- elidegenítési és terhelési tilalom,
- árverés, nyilvános pályázat kitűzése,
- a zárlat, zár alá vétel, zár alá vételt megelőző biztosítási intézkedés,
- tulajdonjog fenntartással történt eladás, kivéve, ha az eladó a jelzálogjog bejegyzéséhez hozzájárul,
- perfeljegyzés.

Főszabályként a Támogató első ranghelyi jelzálogjogát kell biztosítani. Második vagy további ranghelyre – akár ranghelycsere útján történő – bejegyzés elfogadásra akkor alkalmas, ha a korábbi ranghelyű bejegyzések teljesítése esetén a vagyontárgy értéke még fedezetet nyújt a támogatási összegre és járulékaira is.

Amennyiben ugyanazon követelés biztosítására egyidejűleg több zálogtárgy kerül felajánlásra, akkor az összes jelzálogot egy ingatlan jelzálogszerződésébe kell foglalni, és rögzíteni szükséges, hogy a jelzálog egyetemleges. Amennyiben nem egyidejűleg kerül felajánlásra és megkötésre több zálogtárgyra vonatkozó, ugyanazon követelés biztosítására szolgáló jelzálog, minden szerződésben – illetőleg a már megkötött szerződés módosításában – utalni kell a zálogjog egyetemlegességére, illetve meg kell jelölni, hogy ugyanezen követelés biztosítására még milyen más zálogtárgyra vonatkozóan került bejegyzésre a jelzálogjog.

Lakóingatlan biztosítékként abban az esetben fogadható el, ha az ingatlan lakója(i) közjegyző előtt nyilatkozik(nak) arról, hogy a zálogjog érvényesítése esetén nem igényel(nek) elhelyezést.

Amennyiben a felajánlott ingatlanon más személynek használati, vagy haszonélvezeti joga áll fenn, úgy a bejegyzett használati, vagy haszonélvezeti jog jogosultja közjegyző előtt nyilatkozik arról, hogy a zálogjog érvényesítésével egyidejűleg hozzájárul a használat, vagy haszonélvezeti jog megszüntetéséhez és ingatlan-nyilvántartásból való törléséhez.

A Támogató által is elfogadható ingatlan esetén a jelzálogszerződés megkötésére egy előre egyeztetett időpontban a Közreműködő Szervezet által választott közjegyzői irodában, közjegyző jelenlétében kerül sor.

A biztosítékokkal kapcsolatban felmerülő valamennyi költség (ideértve a biztosítéokra vonatkozó szerződés megkötésének, ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzésének költségeit is) a támogatás kedvezményezettjét terhelik. Az ingatlan jelzálogjog biztosítékként történő felajánlása esetén a jelzálogjoggal megterhelt ingatlanra a kedvezményezettnek megfelelő értékű, és legalább a fenntartási időszak végéig szóló vagyonbiztosítást kell kötnie. Nem kötelesek vagyonbiztosítást kötni a helyi önkormányzatok, helyi kisebbségi önkormányzatok, önkormányzatok társulásai és ezek költségvetési szervei, amennyiben a fejlesztés tárgya, vagy a fejlesztés eredményeként létrejövő vagyontárgy törzsvagyon, vagy törzsvagyonná válik.

A Támogatási Szerződés hatálya alatt a kedvezményezett kérésére a felajánlott biztosíték cseréjéhez hozzájárulás adható, amennyiben

- az új biztosíték végrehajthatósága és az általa fedezett érték megfelel a biztosítékokra vonatkozó jelen pályázati útmutatóban foglalt illetve a jogszabályi feltételeknek,
- az előlegre vonatkozó biztosíték cserélésére az előleggel történt elszámolás megtörténte után van lehetőség.

A támogatási összeg – ideértve az előleget is – első folyósítása csak akkor engedélyezhető, ha a kifizetési igénylésben igényelt, továbbá a már kifizetett támogatás együttes összegét elérő értékű biztosíték jelen pályázati útmutatónak és a Támogatási Szerződésben foglaltaknak megfelelően rendelkezésre áll, és igazolásra került.

4. A projekt megvalósításának időtartamára a biztosíték értékének fedezetet kell nyújtania a kifizetési igénylésben igényelt, továbbá a már kifizetett támogatás együttes összegére kell fedezetet nyújtania.

D6.1. A jogszabálysértő, nem rendeltetésszerű vagy szerződésellenes módon felhasznált támogatások behajtásának eljárási rendje

281/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet

62. § (1) Ha a támogatás részben vagy egészben történő visszafizetéséről kell intézkedni, a kedvezményezettet külön jogszabályokban meghatározottak szerint terhelő visszafizetési kötelezettségére vonatkozó követelés érvényesítése érdekében a közreműködő szervezet vagy a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (e fejezetben együttesen: lebonyolító szervezet) jár el.

(2) A lebonyolító szervezet a szerződéstől akkor is elállhat, ha a kedvezményezett ellen a Céglözlönyben közzétett módon csőd-, felszámolási, végelszámolási vagy az ismeretlen székhelyű cég megszüntetésére irányuló eljárás indult, vagy végrehajtási, adósságrendezési eljárás van folyamatban.

(3) Amennyiben a kedvezményezett visszafizetési kötelezettségének a támogatási szerződésben foglalt feltételei bekövetkeznek, a lebonyolító szervezet a követelés összegét az adott projektre vonatkozóan a kedvezményezett részére megítélt, de még ki nem fizetett támogatási összegbe beszámítja. Amennyiben ez nem lehetséges, úgy a lebonyolító szervezet a visszafizetés okának megjelölésével felhívja a kedvezményezettet visszafizetési kötelezettségének teljesítésére.

(4) Amennyiben a kedvezményezett visszafizetési kötelezettségének a támogatási szerződésben megadott határidőben nem, vagy csak részben tesz eleget, úgy - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - a lebonyolító szervezetet megilleti az azonnali beszedési megbízás érvényesítésének a joga a kedvezményezett valamennyi Magyarországon vezetett bankszámlája tekintetében.

(5) Amennyiben a benyújtott azonnali beszedési megbízás eredménytelen, úgy a támogatási szerződésben meghatározott biztosítékok közül elsődlegesen azt kell érvényesíteni, amellyel a visszakövetelt összeg leggyorsabban beszedhető. A követelés egyéb biztosítékok érvényesítésével történő beszedését csak ezen eljárás eredménytelensége esetén lehet megkísérelni.

(6) Amennyiben a biztosítékokból a követelés kielégítése nem eredményes, az illetékes adóhatóságot a visszakövetelt összeg adók módjára történő behajtásának megindítása érdekében a lebonyolító szervezet keresi meg, és ezzel egyidejűleg a megkeresés tényéről a kedvezményezettet is értesíti. Amennyiben az adóvégrehajtás során bírósági végrehajtó jár el, az adóhatóság erről értesíti a behajtást kezdeményező szervezetet.

63. § (1) A lebonyolító szervezetet mint megkeresőt terheli az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) 161. §-ának (2) bekezdése szerinti végrehajtási költségminimum előlegezése.

(2) Ha a lebonyolító szervezet megkeresése alapján az adóhatóság a kedvezményezettet azonosítani nem tudja, vagy az adóhatóság számára a behajtás jogcíme nem egyértelmű, az adóhatóság a lebonyolító szervezetet - 15 naptári napon belül - további adatszolgáltatásra hívja fel.

(3) Az adóhatóság a lebonyolító szervezet megkeresése alapján az Art. 161. §-ában foglalt szabályok alkalmazásával jár el.

(4) Amennyiben az adók módjára történő behajtás eredménytelen, erről az adóhatóság értesíti a lebonyolító szervezetet. A lebonyolító szervezet az adók módjára történő eredménytelen behajtásról való adóhatósági értesítés kézhezvételét követően minden további intézkedést köteles megtenni az esetleges további biztosítékok érvényesítése érdekében. Amennyiben a fennmaradó biztosítékok érvényesítése sem vezet eredményre, a kedvezményezettel szemben a közreműködő szervezet felszámolási eljárás, illetve adósságrendezési eljárás elrendelését kezdeményezi.

(5) A lebonyolító szervezet a már elindult csőd-, felszámolási, végelszámolási, az ismeretlen székhelyű cég megszüntetésére irányuló, vagy végrehajtási eljárásokba köteles bekapcsolódni.

D7. Előleg igénylése

Az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998 (XII. 30.) Korm. rendelet értelmében a kedvezményezettek **előleget igényelhetnek azon projektelemek**

finanszírozására, amelyek esetében utólagos finanszírozási módot választottak a 281/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 19. § (4) bekezdés a) pontja szerint.

A támogatási előleg mértéke az utófinanszírozott projektelemekhez kötődően **megítélt támogatás 35 %-a lehet.**

Az előleg folyósítására több részletben is sor kerülhet. Az előleg több részletben történő folyósítása esetén a fenti százalékos mértékek és összeghatár az előleg teljes összegére értendők.

Azon projektelemek esetén, ahol a kedvezményezett szállítói finanszírozást választott, a kedvezményezett részére támogatási előleg nem utalható.

Az előlegnyújtás, illetve a támogatás kifizetés során alkalmazandó eljárásokat a 217/1998 (XII.30.) Kormányrendelet 91.§-a, illetve ezen útmutató F4.8 fejezete szabályozza.

Az előleg igénylésre a kedvezményezett írásbeli nyilatkozata alapján, a Támogatási Szerződés megkötésével egyidejűleg kerülhet sor, kizárólag abban az esetben, ha a D6. pontban meghatározott biztosítékok rendelkezésre állnak. A Közreműködő Szervezet az előleg összegét az igénylés elfogadását követően haladéktalanul, de legkésőbb 15 napon belül átutalja a kedvezményezett bankszámlájára. Ha a Kedvezményezett nem kíván az előleg lehetőségével élni, vagy nem a maximális összegű előleget kívánja felhasználni – a támogatási szerződés részeként – lemondó nyilatkozatban jeleznie szükséges.

Az előleg összegével történő elszámolás módja megegyezik az utófinanszírozás módjával, azaz a kifizetés igazolása számlával, vagy egyéb gazdasági eseményt hitelesen igazoló bizonylattal történik. A kedvezményezett köteles visszafizetni az előleget a támogatást nyújtó szervezetnek, amennyiben a kedvezményezett nem nyújt be kérelmet időközi fizetésre a támogatást nyújtó szervezethez az előleg fizetésétől számított hat hónapon belül, illetve a benyújtott fizetési kérelem a támogatás nem rendeltetésének megfelelő használatát bizonyítja.

Amennyiben a támogatás elnyerése esetén a kedvezményezett biztosíték nyújtására köteles, úgy az előleg folyósítása csak akkor engedélyezhető, ha a megkövetelt biztosítékok rendelkezésre állnak.

D8. Egyéb feltételek

A pályázat nem eredményezhet közvetlen nyereséget a kedvezményezett számára, ezért a rendelkezésre bocsátott támogatási összeg után keletkező kamatbevételét, valamint a projekt végrehajtása során keletkezett egyéb közvetlen bevételeit kizárólagosan a projekt céljaival összhangban, a szerződés megszűntét megelőzően, a projekt megvalósításával szoros összefüggésben felmerülő, a projekt költségvetésén kívüli kiadásai kiegyenlítésére fordíthatja, és ezekről köteles elszámolni.

Amennyiben a pályázó a beruházással érintett ingatlan(ok) bérlője, illetve üzemeltetője, abban az esetben közte és a beruházással érintett ingatlan tulajdonosa között létrejött bérleti, illetve üzemeltetésre irányuló szerződés csatolni szükséges. A szerződésnek meghatározott időtartamra, de legalább a projekt fenntartási időszak végéig terjedő időtartamra kell szólnia.

A Szerződés nem tartalmazhat olyan rendelkezést, melynek alapján a felek bármelyike azt rendes felmondással megszüntetheti, vagy attól egyoldalúan elállhat. A szerződésszegéshez kapcsolódó rendkívüli felmondási jog gyakorlása kizárólag a Támogató írásbeli beleegyezésével gyakorolható. A Szerződésben foglalt jogok és kötelezettségek harmadik személy részére történő átruházása kizárólag a Támogató előzetes írásbeli beleegyezésével gyakorolható.

D8.1. Közbeszerzésre vonatkozó szabályozás

Felhívjuk a figyelmet a projekt során megvalósítandó beszerzések tekintetében fennálló kötelezettségekre.

Amennyiben a projekt keretében megvalósítandó beszerzések a Kbt. hatálya alá tartoznak, úgy a közbeszerzési eljárás lefolytatásáért, a Kbt. elveinek és rendelkezéseinek betartásáért és ennek dokumentálásáért a kedvezményezett - mint ajánlatkérő - felelős.

A közbeszerzési eljárás lefolytatása esetén a kedvezményezettnek – a Kbt.-ben foglalt rendelkezések mellett – alkalmaznia kell a 16/2006. (XII. 28.) MeHVM-PM együttes rendeletnek (továbbiakban: R.) a közbeszerzésre vonatkozó speciális szabályait (20-22/B. §) és annak felhatalmazása alapján az alábbi rendelkezéseket.

Az 1 milliárd forintot meg nem haladó támogatással megvalósuló projektek esetében az együttes rendelet vonatkozó szabályozása az irányadó

Ha a kedvezményezett és a projekt végrehajtásában részt vevő, a támogatási szerződésben megnevezett – elszámolható költség alapjául szolgáló számla benyújtására jogosult – ajánlatkérő szervezet személye elválik egymástól, úgy a Támogató, illetve a Közreműködő Szervezet ebben az esetben is jogosult az ajánlatkérő közbeszerzési eljárása teljes folyamatában ellenőrzést végezni, melyet az ajánlatkérő köteles tűrni.

A kedvezményezett az előrehaladási jelentésben tájékoztatja a Közreműködő Szervezetet a projektet érintő valamennyi közbeszerzési eljárás megindításáról, az esetleges jogorvoslati eljárásról és annak eredményéről, amelyre abban az esetben is köteles, ha a kedvezményezett és az ajánlatkérő személye elválik egymástól.

A kedvezményezett köteles megküldeni a Közreműködő Szervezetnek az ajánlati, részvételi, illetve ajánlattételi felhívást, az ajánlatok elbírálásának befejezésekor készített írásbeli összegzést, a nyertes ajánlattevővel kötött szerződést, jogorvoslati eljárás esetén az eljárás megindításáról szóló értesítést és a Közbeszerzési Döntőbizottság határozatát, valamint a Kbt. által előírt esetekben hivatalos közbeszerzési tanácsadó igénybevételének igazolását, ha ezeket az előrehaladási jelentés megküldését megelőzően még nem küldte meg. Az ajánlati, részvételi, illetve ajánlattételi felhívást, és az ajánlatok elbírálásának befejezésekor készített írásbeli összegzést elektronikusan kell benyújtani. A Közreműködő Szervezet, illetve a Támogató a közbeszerzéssel kapcsolatos egyéb dokumentumot is bekérhet. Jogorvoslati eljárás indulása esetén, ha az eljárást nem a Közreműködő Szervezet vagy a Támogató kezdeményezte, a kedvezményezett haladéktalanul megküldi a Közreműködő Szervezetnek és az Európai Unió Közbeszerzési Koordinációs és Szabályossági Egységnek (a továbbiakban: EKKE) az eljárás megindításáról szóló értesítést.

Az 1 milliárd forintot meg nem haladó támogatással megvalósuló projektek **közösségi értékhatárokat elérő vagy meghaladó értékű** közbeszerzései esetében a fentiek mellett a kedvezményezett a projektet érintő valamennyi közbeszerzési eljárás megindításának szándékáról az ajánlati, részvételi, illetve ajánlattételi felhívás, valamint a dokumentáció (a továbbiakban: közbeszerzési dokumentumok) megküldésével az eljárás tervezett megindítása előtt legalább 15 munkanappal tájékoztatja a Közreműködő Szervezetet. Ha a Közreműködő Szervezet az eljárás előkészítésébe vagy az eljárásba be kívánja vonni az EKKE-t, a dokumentumok megküldésével erről haladéktalanul tájékoztatja.

A Kedvezményezett a számára előírt esetekben megküldendő valamennyi dokumentumot (amennyiben az rendelkezésére áll), elektronikus formátumban is (CD-n) köteles eljuttatni a közreműködő szervezetnek.

Amennyiben az EKKE – a Közreműködő Szervezet tájékoztatását követően – az eljárás előkészítése vagy lefolytatása során dokumentumokat kér be vagy megfigyelőt delegál, írásos szakértői jelentést készít a kedvezményezett és a Közreműködő Szervezet részére. Amennyiben az EKKE jelentésében jogszabálysértést vagy annak gyanúját jelzi, a kedvezményezett 8 napon belül írásos választ készít az EKKE és a közreműködő szervezet részére.

Amennyiben a pályázó/kedvezményezett a pályázat benyújtását követően, de még a támogatási szerződés megkötése előtt támogatásból finanszírozandó beszerzés érdekében közbeszerzési eljárást kíván indítani, erről a 16/2006. (XII. 28.) MEHVM-PM rendelet 21. § (1) bekezdésében meghatározott határidők szerint, az ott felsoroltak benyújtásával értesíteni köteles a közreműködő szervezetet.

D8.2. Tájékoztatás és nyilvánosság biztosításával kapcsolatos szabályozás

Tájékoztatási előírások

A projektgazda a támogatási döntés időpontjától számítva, a projekt megvalósítása során köteles a hatályos jogszabályokban meghatározott tájékoztatási és nyilvánossági kötelezettségeknek eleget tenni, a projektről és a támogatásról az ott meghatározott módon és tartalommal információt nyújtani. A tájékoztatásra és nyilvánosságra vonatkozó követelményeket a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (www.nfu.hu) honlapjáról letölthető „Kedvezményezettek tájékoztatási kötelezettségei” című dokumentum, valamint az „Arculati Kézikönyv” tartalmazza.

A projektgazda 100 millió forint elszámolható költség felett a projekt megvalósítása során a fentiekben hivatkozott „Kedvezményezettek tájékoztatási kötelezettségei” című dokumentumban szereplő III. számú kommunikációs csomagot, 100 millió forintnál alacsonyabb elszámolható költség esetén pedig az V. számú kommunikációs csomagot köteles megvalósítani.

A projektgazda 100 millió forint elszámolható költség felett a projekt megvalósítása során a fentiekben hivatkozott „Arculati Kézikönyvben” szereplő „B” típusú hirdetőtáblát, a projektzárást követően pedig a „D” típusú emlékeztető táblát, 100 millió forintnál alacsonyabb elszámolható költség esetén a projekt megvalósítása során a „C” típusú tájékoztatási táblát, a projektzárást követően pedig a „D” típusú emlékeztető táblát köteles elhelyezni és fenntartani a projekt megvalósításának helyszínén/helyszínein.

A pályázó a pályázat benyújtásával vállalja, hogy eleget tesz a rá vonatkozó projektszintű tájékoztatás és nyilvánosság követelményeinek:

- A projekt, illetve a támogatás nagyságának és jellegének függvényében a Támogatási Szerződésben meghatározott (az 1828/2006/EK rendeletből következő) kommunikációs eszközök valamelyikével, vagy több eszköznek együttes alkalmazásával tájékoztatja a közvéleményt. (Hirdetőtábla, emlékeztető tábla, plakát felállítása.)
- A Közreműködő Szervezetnek küldött jelentésekben ismerteti és megfelelő módon (pl. fényképekkel) igazolja a tájékoztatással és nyilvánossággal kapcsolatos kötelezettségei teljesítését.

A kedvezményezett által a nyilvánossággal és a tájékoztatással kapcsolatos, kötelezően alkalmazandó részletes szabályok a Támogatási Szerződésben megtalálhatók.

E. KIVÁLASZTÁSI KRITÉRIUMOK

A pályázatok benyújtási, jogosultsági, szakmai jogosultsági és teljességi vizsgálata az alábbi kritériumok alapján történik:

A pályázat benyújtásának kritériumai:	
1.	A pályázó a benyújtási határidővel kapcsolatos feltételeket betartotta.
2.	A pályázat megfelelő példányszámban került benyújtásra. 50 millió forint alatti támogatási igény esetén: (1 eredeti + 1 másolat + 1 db CD lemez) 50 millió forint vagy azt meghaladó támogatási igény esetén: (1 eredeti + 2 másolat + 1 db CD lemez)
3.	A Pályázati adatlap megfelelő formátumban, elektronikusan is benyújtásra került (a Pályázati adatlap kitöltése kizárólag az NFÜ által rendszeresített legfrissebb verziójú kitöltő program alkalmazásával történt, a Pályázati adatlap sem tartalmában, sem alakjában nem változhat).
4.	Az igényelt támogatás összege nem haladja meg a maximálisan igényelhető támogatási összeget, és eléri a minimálisan igényelhető támogatást. Az igényelt támogatási arány nem haladja meg a kiírásban megjelölt maximális támogatási arányt.
5.	A papír alapon benyújtott Pályázati adatlap az arra jogosult által, a megfelelő módon aláírásra került.

Amennyiben a benyújtott pályázat nem felel meg a fenti feltételeknek, a pályázat érdemi vizsgálat nélkül kizárásra kerül.

Jogosultsági kritériumok: A pályázóra vonatkozó jogosultsági kritériumok a Pályázati felhívás és útmutató B pontja alapján		
Kritérium típusa		Kritérium
1.	Jogi forma	A pályázó a pályázati útmutató B1 pontjában meghatározott kedvezményezett körbe tartozik
2.	Székhely	A pályázó devizajogszabályok alapján belföldinek minősülő, Magyarországon székhellyel vagy az Európai Gazdasági Térség területén székhellyel és Magyarországon fiókteleppel rendelkező szervezet.
3.	Egyéb kizáró okok	A pályázóra a Pályázati útmutató B6 pontjában felsorolt kizáró okok egyike sem áll fenn.

Jogosultsági kritériumok: A projektre vonatkozó jogosultsági kritériumok a Pályázati útmutató C pontja alapján		
Kritérium típusa		Kritérium
1.	Támogatható tevékenységek köre	A pályázat szerinti támogatandó tevékenységek köre megfelel a pályázati kiírás C1 pontjában foglaltaknak.

2.	Nem támogatható tevékenységek köre	A tervezett beruházás a meglévő állapot hatékonyabb energiafelhasználását eredményező átalakítás/fejlesztésre vonatkozik. A projekt a Pályázati útmutató C.2. pontban felsorolt kivételektől eltekintve nem új építésről, bővítésről, vagy lakáscélú fejlesztésről szól.
3.	A projekt iparági korlátozása	A beruházás nem a C6 pontban felsorolt tevékenységekhez kapcsolódik.
4.	A projekt területi korlátozása	A fejlesztés megvalósulásának helyszíne Magyarország területe.
5.	A projekt megkezdése	A pályázó a pályázat szerinti beruházást a befogadás előtt nem kezdte meg, a C8 pontnak megfelelően.
6.	A projekt befejezése és a pénzügyi elszámolás végső határideje	A projekt maximum 24 hónap alatt megvalósul. Ettől az IH engedélyével indokolt esetben el lehet térni.
7.	Fenntartási kötelezettség	A pályázó vállalja, hogy a támogatott beruházással létrehozott kapacitásokat, szolgáltatásokat a projekt beruházási szakaszát lezáró zárójelentés jóváhagyását követő 5. naptári év végéig (KKV-k esetében 3 naptári év végéig) az adott régióban fenntartja és üzemelteti.
8.	Esélyegyenlőség	A pályázó a kötelező esélyegyenlőségi adatokat megadta, valamint vállalja, hogy ezekről évente adatot szolgáltat.
9.	Fenntartható fejlődés	A pályázó a pályázó szervezetre vonatkozóan a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos adatokat megadta, valamint vállalja, hogy ezekről évente adatot szolgáltat.

Jogosultsági kritériumok: A projekt pénzügyi feltételeire vonatkozó jogosultsági kritériumok a Pályázati felhívás és útmutató D pontja alapján

Kritérium típusa		Kritérium
1.	Támogatás aránya	A pályázó a D2 pontban foglaltaknak megfelelően az elszámolható költségeknek minimum 25%-ára, maximum 80%-ára (ún. jövedelemtermelő projekt esetében 10-80%) kér támogatást.
2.	Támogatás intenzitása	A projekthez kapcsolódó összes támogatás (beleértve az ezen a pályázaton elnyerhető és egyéb forrásokból kapott vagy a jövőben megkapott támogatást) nem haladja meg a 85/2004. (IV. 19.) Korm. rendelet 30. §-ában meghatározott támogatás intenzitási értékeket.
3.	Támogatás összege	A projekt szerinti igényelt támogatás összege a Pályázati útmutató D3 pontja alapján minimum 1 millió Ft, de nem lehet több 500 millió Ft-nál.
4.	Önrész rendelkezésre állása	A pályázó rendelkezik (a D4. fejezet előírásai szerint) az igényelt támogatáson felüli megfelelő mértékű önrésszel.

Szakmai jogosultsági kritériumok: A projektre vonatkozó jogosultsági kritériumok a Pályázati útmutató C12 pontja alapján

Kritérium típusa		Kritérium
	BMR	A pályázat szerinti beruházás pénzügyi megtérülési rátája (BMR) 0 és 15,00 % között van.
	Megvalósíthatóság	A pályázathoz benyújtásra került a megvalósíthatósági tanulmány

gi tanulmány	útmutatóban megfogalmazott követelményeknek megfelelő Megvalósíthatósági tanulmány , valamint annak mellékletét képező Energetikai melléklet és Belső megtérülési ráta vagy Támogatás intenzitás számítás melléklet.
Energia költség megtakarítás	A fejlesztés eredményeként figyelembe vehető összes/eredő költségmegtakarításból az elszámolható energiaköltség-megtakarítás legalább 50%-ot képvisel.
TNM rendeletnek való megfelelés	Utólagos külső hőszigetelést, külső nyílászáró-cserét, fűtési, hűtési használati melegvíz és világítási rendszer korszerűsítését, előírányzó beruházásoknál az érintett tevékenységekre és ezeken belüli projekttypusokra vonatkozóan teljesülnek a 7/2006. (V.24.) TNM rendeletben meghatározott hőátbocsátási követelmények.
Indikátorok	A beruházás megvalósításának eredményeként egyértelműen igazolható energiahordozó-megtakarítás, és ezáltal számszerűsíthető környezetvédelmi eredmények (üvegházhatású-gáz kibocsátás csökkentés) jelentkeznek.

A teljességi feltételekre vonatkozó kritériumok:	
1.	A pályázati adatlap valamennyi rovata a megadott szempontok szerint került kitöltésre.
2.	A csatolt CD lemezen levő adatok épek, használhatóak.
3.	A tervezett költségek és a források összege megegyezik
4.	A pályázati adatlap megfelelően hitelesített.
5.	A pályázati adatlapon a pályázó nyilatkozatának valamennyi rovata a megadott szempontok szerint került kitöltésre.
6.	A pályázati adatlapon a pályázó nyilatkozata megfelelően hitelesített.
7.	Valamennyi előírt és vonatkozó melléklet a Pályázati útmutató F9. pontjának megfelelően csatolásra került.
8.	A pályázati csomag mellékletei megfelelően hitelesítettek.
9.	A pályázati adatlap elektronikus és nyomtatott példánya megegyezik – nyilatkozat alapján
10.	A pályázati dokumentáció megfelel a felhívásban közzétett egyéb formai kritériumoknak (pályázat példányainak valamennyi oldala, a lap alján, szignózott, valamint folyamatos oldalszámozással ellátott. A pályázathoz tartalomjegyzék került csatolásra. A pályázati dokumentáció összefűzésre került.)
11.	Az egyes pályázati dokumentumok (Pályázati adatlap; MT; Energetikai melléklet; Belső megtérülési ráta, vagy Támogatás intenzitás számítás melléklet, egyéb kötelező mellékletek) között belső számszaki ellentmondások nincsenek.

Nem támogathatók azok a pályázatok, amelyek esetében a fenti jogosultsági és teljességi kritériumrendszer bármelyik pontjának nem felel meg a pályázó vagy a projekt.

TARTALMI FELTÉTELEK		Projekt mérete: 100 millió forint alatti elszámolható költség		
MT típusa: Egyszerűsített				
	Szakmai értékelési szempontok		Értékelés alapja, dokumentuma	Pont szám
1. A pályázó szervezet és a projekt megfelelősége				
1.1. A pályázó szervezet megfelelősége	- A pályázó szervezet pénzügyi stabilitása	(K)	MT 1. Pályázati adatlap 6. táblázat	0-10
	- Esélyegyenlőségi megfelelőség (0-1 pont)	(K)		
	- A fenntartható fejlődés elveinek érvényesítése (0-1 pont)	(K)		
1.2. Projektmenedzsment megfelelősége A projektmenedzsment szervezet / személyek tapasztalata, szaktudása:	- A projektmenedzsment szervezet és személyek projektmenedzselési szaktudása, tapasztalata, referenciái - A projektmenedzsmentben részt vevő személyek eddigi együttműködési referenciái		MT 1. Szakmai önéletrajzok Szervezeti és tulajdonosi organogram, amennyiben a projektmenedzsment tevékenységet külső cég végzi	0-6
1.3. A projekt energetikai műszaki tartalmának értékelése	- Helyzetfelmérés: (0-8 pont)	(K)	MT 2., 3., 4., 5., 6. Pályázati adatlap 6. táblázat	0-25
	- A jelenlegi helyzet és igény felmérése megfelelő minőségű és részletességű (Hőigény-számítás és a hőellátási rendszer méretezés helyessége, realitása (ha releváns))			
	- Kiválasztott változat: (0-2 pont) A megvalósítandó változat kiválasztásának megfelelő alátámasztása - Helyi körülmények figyelembe vétele:			
	- A projekt energetikai műszaki tartalmának megfelelősége (projekt célok realitása, műszaki tartalom megvalósíthatósága, kidolgozottság stb.) (0-13 pont)	(K)		
	- Esélyegyenlőségi megfelelőség (0-1 pont)	(K)		
	- A fenntartható fejlődés elveinek érvényesítése (0-1 pont)	(K)		
1.4. A projekt megvalósíthatóságának vizsgálata	- A műszaki és szakmai ütemezés realitása - A megvalósíthatóság vizsgálata a tulajdonviszonyok és egyéb, a projektet befolyásoló jogviszonyok vizsgálata alapján - A közbeszerzési terv értékelése (ütemezés, jogi megfelelőség), ha releváns		MT 8, 9, Pályázati adatlap 8. táblázat	0-5
1.5. A projekt költségvetésének és megtérülésének vizsgálata	- A projektelemek (projektöltségek) indokoltsága és elszámolhatósága - A projekt költséghatékonysága		A projekt költségeihez: Pályázati Adatlap 4.1.; 4.2., 9.	0-5
			MT, 11 BMR Energetikai melléklet E2; E3; E5; E6; E7	

1.6 A projekt szakmai fenntarthatósága	- Az élettartamon belüli működésre/működtetésre vonatkozó szakmai koncepció megfelelése - A kialakítandó üzemeltetési környezet megfelelése (jogi és hatékonysági szempontból) - Az üzemeltetési költségek realitása	MT 9, 12, 13.;	0-7
1.7 A megvalósíthatóság tanulmány megfelelése	- A megvalósíthatósági tanulmány egésze és az egyes fejezetek kidolgozottsága a vonatkozó útmutatónak megfelel, és kellő mélységben közlik a szükséges információkat.	MT és mellékletei	0-5

2. A projekt illeszkedése az akcióterv céljaihoz

2.1. Az 1tonna éves ÜHG-kibocsátás csökkentésre vetített elszámolható költség (ezer Ft/tCO _{2eq} /év)	10 pt Költség ≤ 200 eFt/tCO _{2eq} /év 9 pt 400 ≥ költség > 200 eFt/tCO _{2eq} /év 8 pt 600 ≥ költség > 400 eFt/tCO _{2eq} /év 7 pt 800 ≥ költség > 600 eFt/tCO _{2eq} /év 6 pt 1.000 ≥ költség > 800 eFt/tCO _{2eq} /év 5 pt 1.200 ≥ költség > 1.000 eFt/tCO _{2eq} /év 4 pt 1.400 ≥ költség > 1.200 eFt/tCO _{2eq} /év 3 pt 1.600 ≥ költség > 1.400 eFt/tCO _{2eq} /év 2 pt 1.800 ≥ költség > 1.600 eFt/tCO _{2eq} /év 1 pt 2.000 ≥ költség > 1.800 eFt/tCO _{2eq} /év 0 pt Költség > 2.000 eFt/tCO _{2eq} /év	Pályázati adatlap 5.,9. MT 16. Energetikai melléklet: E2; E3; E5; E6; E7; E8	0-10
2.2 Az 1 GJ éves alapenergiahordozó-megtakarításra vetített elszámolható költség (ezerFt/GJ/év)	10 pt Költség ≤ 15 eFt/GJ/év 8 pt 20 ≥ Költség > 15 eFt/GJ/év 6 pt 30 ≥ költség > 20 eFt/GJ/év 4 pt 70 ≥ költség > 30 eFt/GJ/év 2 pt 350 ≥ költség > 70 eFt/GJ/év 0 pt Költség > 350 eFt/GJ/év	Pályázati adatlap 2.9., 5., 9. MT 15. Energetikai melléklet: E2; E3; E5; E6; E7	0-10
2.3. A beruházás finanszírozhatóságának vizsgálata BMR 0-15%	10 pt 14,0 < BMR 9 pt 13,0 < BMR ≤ 14,0 8 pt 12,0 < BMR ≤ 13,0 7 pt 11,0 < BMR ≤ 12,0 6 pt 10,0 < BMR ≤ 11,0 5 pt 9,0 < BMR ≤ 10,0 4 pt 7,0 < BMR ≤ 9,0 3 pt 5,0 < BMR ≤ 7,0 2 pt 3,0 < BMR ≤ 5,0 1 pt 1,0 < BMR ≤ 3,0 0 pt BMR ≤ 1,0	MT 14. BMR Energetikai melléklet: E1; E2; E7	0-10

3. Környezet- és természetvédelmi, és a horizontális szempontok értékelése

3.1. Környezet- és természetvédelem	A projekt megvalósítás és az üzemeltetési időszak alatt keletkező hulladékokra és kezelésére vonatkozóan a pályázó bemutatja, hogy milyen mennyiségben keletkezik hulladék és az milyen arányban kerül újrahasznosításra, vagy más folyamatban nyersanyagként felhasználásra.	Pályázati adatlap 6. táblázat, MT 7, Környezeti hatástanulmány (ha van)	0-2
3.2. A társadalmi fenntarthatóság szerinti megfelelés	- munkahelyteremtés - a projekt területi beágyazottsága, egyéb kimutatható térségfejlesztő hatás - helyi közösség fejlesztésében való részvétel (tájékoztatás, oktatás, demonstráció, szemléletformálás stb.)	A pályázati útmutató TeKTT lista alapján MT 5. Pályázati adatlap 6. táblázat	0-5

TARTALMI FELTÉTELEK (Normál és 260 millió forint elszámolható költség feletti jövedelemtermelő)		Projekt mérete: 100 millió forint és afölötti elszámolható költség		
	Szakmai értékelési szempontok		Értékelés alapja, dokumentuma	Pont szám
1. A pályázó szervezet és a projekt megfelelősége				
1.1. A pályázó szervezet megfelelősége	- A pályázó szervezet működési és vezetési struktúrája - A pályázó szervezet pénzügyi stabilitása - A projektbe bevont külső partnerek megfelelősége, a partnerekkel való kapcsolat megfelelősége (ha releváns)	(K)	MT 1. Pályázati adatlap 6. táblázat	0-10
	- Esélyegyenlőségi megfelelőség (0-1 pont)	(K)		
	- A fenntartható fejlődés elveinek érvényesítése (0-1 pont)	(K)		
1.2. Projektmenedzsment megfelelősége A projektmenedzsment szervezet / személyek tapasztalata, szaktudása:	- A projektmenedzsment szervezet működése és irányítási struktúrája - A projektmenedzsment szervezet és személyek projektmenedzselési szaktudása, tapasztalata, referenciái - A projektmenedzsment szervezet és személyek energiagazdálkodási (kiemelten energiahatékonysági illetve megújuló energia hasznosítási) szaktudása és tapasztalata - A projektmenedzsmentben részt vevő személyek eddigi együttműködési referenciái	(K)	MT 1. Szakmai önéletrajzok Szervezeti és tulajdonosi organogram, amennyiben a projektmenedzsment tevékenységet külső cég végzi	0-6
1.3. A projekt energetikai műszaki tartalmának értékelése	- Helyzetfelmérés: (0-7 pont) - A jelenlegi helyzet és igény felmérése megfelelő minőségű és részletességű (Hőigény-számítás és a hőellátási rendszer méretezés helyessége, realitása (ha releváns))	(K)	MT 2., 3., 4., 5., 6. Pályázati adatlap 6. táblázat	0-25 Kizáró feltétel
	- Változatelemzés: (0-2 pont) - Az MT tartalmaz jól definiált, megalapozott és reális változatokat, és azok összehasonlító elemzését – ezek alapossága) - Kiválasztott változat: (0-2 pont) - A megvalósítandó változat kiválasztásának megfelelő alátámasztása - Helyi körülmények figyelembe vétele:	(K)		
	- A projekt energetikai műszaki tartalmának megfelelősége (projekt célok realitása, műszaki tartalom megvalósíthatósága, kidolgozottság stb.) (0-12 pont)	(K)		
	- Esélyegyenlőségi megfelelőség (K) (0-1 pont)	(K)		
	- A fenntartható fejlődés elveinek érvényesítése (K) (0-1 pont)	(K)		
1.4. A projekt megvalósíthatóságának vizsgálata	- A műszaki és szakmai ütemezés realitása - A megvalósíthatóság vizsgálata a tulajdonviszonyok és egyéb, a projektet befolyásoló jogviszonyok vizsgálata alapján - A közbeszerzési terv értékelése (ütemezés, jogi		MT 9, 10, 17. Pályázati adatlap 8. táblázat.	0-5

	megfelelőség), ha releváns - Kockázatelemzés és kezelési stratégia megfelelése a projekt megvalósítás időszakában (technikai, gazdasági, jogi, intézményi kockázatok)		
1.5. A projekt költségvetésének és megtérülésének vizsgálata	- A projektelemek (projektöltségek) indokoltsága és elszámolhatósága - A projekt költséghatékonysága - A projekt megtérülési számításának, illetve közgazdasági költség-haszon elemzés számításának helyessége, az input adatok realitása	A projekt költségekhez: Pályázati Adatlap 4.1.; 4.2., 9. MT 10, 11., 12. BMR, vagy TISZ Energetikai melléklet E2; E3; E5; E6; E7	0-5
1.6 A projekt szakmai fenntarthatósága	- Az élettartamon belüli működésre/működtetésre vonatkozó szakmai koncepció megfelelése - A kialakítandó üzemeltetési környezet megfelelése (jogi és hatékonysági szempontból) - Az üzemeltetési költségek realitása - Kockázatkezelési stratégia megfelelése a fenntartás időszakában	MT 9, 11, 12., 13, 17.	0-7
1.7 A megvalósíthatóság i tanulmány megfelelése	- A megvalósíthatósági tanulmány egésze és az egyes fejezetek kidolgozottsága a vonatkozó útmutatónak megfelel, és kellő mélységben közlik a szükséges információkat.	MT és mellékletei	0-5
2. A projekt illeszkedése az akcióterv céljaihoz			
2.1. Az 1tonna éves ÜHG-kibocsátás csökkentésre vetített elszámolható költség (ezer Ft/tCO _{2eq} /év)	10 pt Költség ≤ 200 eFt/tCO_{2eq}/év 9 pt 400 ≥ költség > 200 eFt/tCO_{2eq}/év 8 pt 600 ≥ költség > 400 eFt/tCO_{2eq}/év 7 pt 800 ≥ költség > 600 eFt/tCO_{2eq}/év 6 pt 1.000 ≥ költség > 800 eFt/tCO_{2eq}/év 5 pt 1.200 ≥ költség > 1.000 eFt/tCO_{2eq}/év 4 pt 1.400 ≥ költség > 1.200 eFt/tCO_{2eq}/év 3 pt 1.600 ≥ költség > 1.400 eFt/tCO_{2eq}/év 2 pt 1.800 ≥ költség > 1.600 eFt/tCO_{2eq}/év 1 pt 2.000 ≥ költség > 1.800 eFt/tCO_{2eq}/év 0 pt Költség > 2.000 eFt/tCO_{2eq}/év	Pályázati adatlap 5.,9. MT 16. Energetikai melléklet: E2; E3; E5; E6; E7; E8	0-10
2.2 Az 1 GJ éves alapenergiahordozó-megtakarításra vetített elszámolható költség (ezerFt/GJ/év)	10 pt Költség ≤ 15 eFt/GJ/év 8 pt 20 ≥ Költség > 15 eFt/GJ/év 6 pt 30 ≥ költség > 20 eFt/GJ/év 4 pt 70 ≥ költség > 30 eFt/GJ/év 2 pt 350 ≥ költség > 70 eFt/GJ/év 0 pt Költség > 350 eFt/GJ/év	Pályázati adatlap 2.9., 5., 9. MT 15. Energetikai melléklet: E2; E3; E5; E6; E7	0-10
2.3. A beruházás finanszírozhatóságának vizsgálata BMR 0-15%	10 pt 14,0 < BMR 9 pt 13,0 < BMR ≤ 14,0 8 pt 12,0 < BMR ≤ 13,0 7 pt 11,0 < BMR ≤ 12,0 6 pt 10,0 < BMR ≤ 11,0 5 pt 9,0 < BMR ≤ 10,0 4 pt 7,0 < BMR ≤ 9,0 3 pt 5,0 < BMR ≤ 7,0 2 pt 3,0 < BMR ≤ 5,0 1 pt 1,0 < BMR ≤ 3,0 0 pt BMR ≤ 1,0	MT 14. BMR, vagy TISZ Energetikai melléklet: E1; E2; E7	0-10
3. Környezet- természetvédelmi, és a horizontális szempontok értékelése			
3.1. Környezet- és természetvédelem	A projekt megvalósítás és az üzemeltetési időszak alatt keletkező hulladékokra és kezelésére vonatkozóan a pályázó bemutatja, hogy milyen mennyiségben keletkezik hulladék és az milyen arányban kerül	Pályázati adatlap 6. táblázat, MT 7., Környezeti hatástanulmány (ha	0-2

	újrahasznosításra, vagy más folyamatban nyersanyagként felhasználásra.	van)	
3.2. A társadalmi fenntarthatóság szerinti megfelelés	- munkahelyteremtés - a projekt területi beágyazottsága, egyéb kimutatható térségfejlesztő hatás - helyi közösség fejlesztésében való részvétel (tájékoztatás, oktatás, demonstráció, szemléletformálás stb.)	A pályázati útmutató TeKTT lista alapján, MT 5. Pályázati adatlap 6. táblázat	0-5

Kizáró feltétel: az adott értékelési szempontnak nem megfelelt pályázat nem támogatható akkor, ha bármelyik kizáró feltétel jelű (K) szempontnál az értékelő nulla pontot javasol. *(A pályázót teljes körűen tájékoztatni kell az elutasítás indokairól, ezért a projektet valamennyi kritérium alapján értékelni kell, abban az esetben is, ha valamely feltétel tekintetében nem éri el a minimum szintet. Minden nem teljesült kizáró kritériumot fel kell sorolni a szöveges értékelésben!)*

A maximális pontszám 100 pont, a pályázatnak minimum 50 pontot el kell érnie ahhoz, hogy támogatható legyen.

E1. Monitoring mutatók

Mutató neve	Típus (output/eredmény)	Mértékegység	Minimálisan elvárt célérték	Célértéke elérésének időpontja	Mutató forrása
Energiahatékonyság növelés révén megtakarított éves elsődleges (primer) energiahordozó mennyisége	eredmény	GJ/év	A pályázathoz mellékelt megvalósíthatósági tanulmány és energetikai számítás alapján az értékelő által jóváhagyott érték.	A projekt befejezésének időpontja.	Projekt Fenntartási Jelentés
ÜHG-kibocsátás csökkentése (CO ₂ eq)	hatás	t/év	A pályázathoz mellékelt megvalósíthatósági tanulmány és energetikai számítás alapján az értékelő által jóváhagyott érték.	A projekt befejezésének időpontja.	Projekt Fenntartási Jelentés

F. ADMINISZTRATÍV INFORMÁCIÓK

A pályázatokkal kapcsolatos részletes eljárásokat a 16/2006. (XII. 28.) MeHVM-PM együttes rendelete a 2007-2013 időszak Strukturális Alapok és a Kohéziós Alap támogatása felhasználásának általános eljárási szabályairól szóló rendelet, a 2007-2013. programozási időszakban az Európai Regionális Fejlesztési Alapból, az Európai Szociális Alapból és a Kohéziós Alapból származó támogatások fogadásához kapcsolódó pénzügyi lebonyolítási és ellenőrzési rendszerek kialakításáról szóló 281/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet szabályozza.

F1. A pályázati kiírás felfüggesztése és megszüntetése

A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség fenntartja magának a jogot, hogy a támogatásra rendelkezésre álló kötelezettségvállalási keret – előrelátható - kimerülése esetén vagy egyéb indokolt esetben a benyújtás lehetőségét felfüggesztesse. A felfüggesztés tényét a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség a www.nfu.hu honlapon közzéteszi.

F2. A pályázatok benyújtásának módja, helye és határideje

A pályázat magyar nyelven, kizárólag a Pályázati adatlapon nyújtható be.

A Pályázati adatlap sem tartalmában, sem alakjában nem változtatható. Kézzel írott pályázatok feldolgozására nincs lehetőség. A Pályázati adatlap kitöltése kizárólag az NFÜ által hivatalosan közzétett kitöltő program alkalmazásával történhet. A kitöltő program letölthető a www.nfu.hu honlapról. A program lehetővé teszi a Pályázati adatlap elektronikus kitöltését, nyomtatását és adathordozóra mentését.

A Pályázati adatlapot hiánytalanul, minden kérdésére választ adva és az előírt dokumentumok csatolásával kell benyújtani. Amennyiben úgy ítéli meg, hogy a Pályázati adatlap egy adott kérdése nem vonatkozik az Ön pályázatára, kérjük a Pályázati adatlap megfelelő helyén a pályázatomra nem releváns megjegyzést bevezetni.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a benyújtást követően a pályázat tartalmi elemeinek változtatására nincs lehetőség. Az ilyen jellegű módosítási igények nem vehetők figyelembe.

A pályázatot 50 millió forint alatti támogatási igény esetén 2 nyomtatott példányban (1 eredeti; 1 másolat); 50 millió forint és azt meghaladó támogatási igény esetén 3 nyomtatott példányban (1 eredeti, 2 másolat), valamint mindkét esetben elektronikus formában (1 CD-n), zárt csomagolásban, postai küldeményként vagy gyorspostai szállítás igénybevételével a következő címre kell beküldeni:

„ENERGIA KÖZPONT” Nonprofit Kft.

**Energiahatékonysági Környezetvédelmi és Energia Információs Ügynökség
Nonprofit Kft**

Környezet és Energia Operatív Program

Kódszám: KEOP-2009-5.3.0/A

1134 Budapest, Váci út 45., A épület 6. emelet
1437 Budapest, Pf.: 328.

Személyes benyújtásra a fent megjelölt címen, munkanapokon az alábbi időben van lehetőség:

Hétfőtől csütörtökig 9-16 óra között

Kérjük, hogy a borítékon, valamint a CD lemez tokján jól láthatóan tüntesse fel a Pályázati Felhívás kódszámát (KEOP-2009-5.3.0/A), a pályázó nevét és címét. Kérjük, ellenőrizze a kitöltött adatokat, illetve győződjön meg a kitöltés sikerességéről, [a vonalkódnak az adatlap valamennyi oldalán való megjelenéséről és az adathordozó épségéről!](#)

A nyomtatott és elektronikus adathordozón (kizárólag CD lemezen) benyújtott Pályázati adatlapban található eltérés esetén a nyomtatott és cégszerűen aláírt Pályázati adatlap tekintendő hitelesnek, azzal, hogy a nyomtatott és az elektronikus formájú Pályázati adatlap megegyezőségéről a pályázó köteles gondoskodni.

A pályázati feltételekkel, tudnivalókkal kapcsolatban információkat a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség honlapján (www.nfu.hu) talál, felvilágosítást pedig a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség telefonos ügyfélszolgálatára nyújt.

Az NFÜ telefonos ügyfélszolgálatának kék száma: 06-40-638-638.

A pályázatok benyújtása 2009. március 20-tól folyamatosan lehetséges.

A pályázatok elbírálása folyamatosan történik, a rendelkezésre álló kötelezettségvállalási keret kimerüléséig. **Felhívjuk a figyelmet, hogy a pályázat benyújtását követően az ellenőrzésre feljogosított szervek megkezdhetik a projekt ellenőrzését!**

F3. A pályázat benyújtásával kapcsolatos gyakorlati tudnivalók

Felhívjuk a figyelmet, hogy:

- A Pályázati adatlap kitöltésekor ügyelni kell a Pályázati adatlap lapjain, illetve a jelen Pályázati útmutatóban megadott tartalmi és terjedelmi követelmények pontos betartására.
- A Pályázati adatlap formátumának megváltoztatása, kézzel írott vagy vonalkód nélkül benyújtott Pályázati adatlap esetén a pályázat feldolgozására nincs lehetőség!
- A pályázati adatlap elektronikus kitöltéséhez segítséget nyújt a Pályázati adatlap kitöltő program Felhasználói kézikönyv című dokumentum.

A pályázatok kizárólag összefűzött (pl. dossziéba lefűzött, spirálozott) formában adhatók be. A pályázati dokumentáció hitelesítéséül elegendő a Pályázati adatlap utolsó oldalát aláírni (gazdasági társaságok és szervezetek esetében a cégkivonatban lévő szabályozással megegyező módon). A pályázat eredeti példányának valamennyi oldalát, a lap alján, szignózni kell, valamint folyamatos oldalszámozással kell ellátni. A pályázathoz csatoljanak tartalomjegyzéket, amely a pályázatban szereplő dokumentumok sorrendben történő megnevezését és a hozzá tartozó oldalszámot tartalmazza. Kérjük, hogy a mellékleteket az F9 pontban megjelölt sorrendben csatolják.

F4. A projektkiválasztás folyamatának bemutatása (eljárásrend)

A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség keretében működő Környezetvédelmi Programok Irányító Hatóság (KP IH) a pályázatkezelési feladatokra Közreműködő Szervezeteket vesz igénybe, akik az eljárásrendben szabályozott kérdésekben a Környezetvédelmi Programok Irányító Hatóság felhatalmazása alapján járnak el. Jelen pályázati konstrukció esetében a pályázatok döntés-előkészítését, a szerződéskötését, a finanszírozását, nyomon követését és ellenőrzését az Energia Központ Kht. végzi.

F4.1. Érkeztetés

- A beérkezést követően kerül sor a **benyújtási kritériumok ellenőrzésére** a Pályázati útmutató „E. Kiválasztási kritériumok” fejezet vonatkozó táblázata alapján, úgymint:
- a benyújtási **határidő**vel kapcsolatos feltételek betartása;
- a pályázat megfelelő **példányszáma** (1 eredeti +1 másolat + CD lemez - illetve 50 millió forint összegű vagy azt meghaladó támogatási igény esetén 2 másolat + CD lemez);
- a Pályázati **adatlap** megfelelő **formátuma** (a Pályázati adatlap kitöltése kizárólag a KP Irányító Hatóság által rendszeresített **kitöltő program alkalmazásával** történhet, a Pályázati adatlap sem tartalmában, sem alakjában nem változtatható, ellenkező esetben a pályázat feldolgozására nincs lehetőség), és hogy a Pályázati adatlap elektronikusan is benyújtásra került;
- az igényelt támogatás összegének és az igényelt támogatás arányának megfelelő betartása;
- a pályázati adatlapnak az arra jogosult által, a megfelelő módon való aláírása.

A pályázót a Közreműködő Szervezet értesíti a pályázat beérkezéséről. A pályázat **e szakaszában hiánypótlásra nincs lehetőség**. A pályázat beérkezésétől számított 5 napon belül a Közreműködő Szervezet értesíti a projektgazdát a projekt regisztrálásáról.

Amennyiben a benyújtott pályázat nem felel meg a fenti feltételeknek, a pályázat érdemi vizsgálat nélkül kizárásra kerül.

A Közreműködő Szervezet a pályázat 1 darab eredeti és – 50 millió forint feletti támogatási igény esetén 1 darab másolati – példányát az elutasító levél kíséretében a pályázó részére ajánlott postai küldeményként 15 napon belül visszaküldi. Az 1 darab másolati példány az irattárban archiválásra kerül.

F4.2. Jogosultság és teljesség vizsgálata

Amennyiben a Pályázati útmutató **E Kiválasztási kritériumok** fejezetben felsorolt **benyújtási kritériumok** adott pályázat vonatkozásában maradéktalanul **teljesülnek**, a pályázó és a pályázat **jogosultsága** kerül vizsgálatra, a pályázók köre, a támogatható tevékenységek, és az elszámolható költségek szempontjából. Ez annak az ellenőrzését jelenti, hogy a pályázó/projekt/projektjavaslat megfelel-e a Kiválasztási Kritériumok E fejezet jogosultsági vizsgálatra szolgáló kritériumoknak.

Amennyiben egyértelmű megállapítást nyert, hogy a pályázó/projekt nem jogosult a támogatásra, úgy a pályázat teljességi vizsgálatát nem kell elvégezni, a pályázat az elbírálásból kizárásra kerül. A Közreműködő Szervezet a pályázó egyidejű tájékoztatása mellett az indokok megjelölésével a pályázat beérkezésétől számított 15 napon belül elutasítja a pályázatot.

Amennyiben a fentiekben („Jogosultság vizsgálata”) felsorolt **feltételek** adott pályázat vonatkozásában maradéktalanul **teljesülnek**, sor kerül a **pályázat teljességének**

vizsgálatára. Ennek keretében vizsgálatra kerül, hogy a pályázat megfelel a Pályázati útmutató E. Kiválasztási kritériumok fejezet Teljességi kritériumokban rögzített előírásoknak.:

A jogosultsági és a teljességi ellenőrzésre a benyújtási kritériumok ellenőrzését követő 8 napon belül kerül sor.

F4.3. A jogosultsági és teljességi hiánypótlás rendje

Amennyiben a pályázó valamely mellékletet nem csatolta és/vagy valamelyik csatolt melléklet nem felel meg az előírtaknak, akkor a Közreműködő Szervezet a pályázót kizárólag írásban, egyszeri alkalommal, **15 naptári napos** határidő kitűzésével *formai hiánypótlásra* szólítja fel¹.

A hiánypótlási határidőn belül a pályázónak és a Közreműködő Szervezetnek lehetősége van mind írásban, mind szóban egyeztetni a hiánypótláshoz szükséges kérdésekben.

Ha megállapítható, hogy a jogosultság és a teljesség szempontjai a hiánypótlást követően sem teljesülnek, a Közreműködő Szervezet a pályázó egyidejű tájékoztatása mellett az indokok megjelölésével a hiánypótlás beérkezésétől számított 5 napon belül elutasítja a pályázatot.

Amennyiben a pályázat elutasításra, vagy visszavonásra került, úgy a projekt támogatása érdekében módosított, átdolgozott pályázat benyújtása lehetséges. Az újra benyújtott pályázat esetén is be kell tartani valamennyi, a jelen pályázati konstrukcióban meghatározott feltételt.

F4.4. Befogadás (pályázat jogosultságának és teljességének való megfelelés)

Amennyiben a pályázat a fenti szempontokat figyelembe véve **megfelel a jogosultság és a teljesség feltételeinek, a pályázat befogadásra kerül.** A befogadás tényéről a Közreműködő Szervezet a pályázót – a pályázat benyújtásától számított 15 napon belül - írásban értesíti¹.

Figyelem! A befogadó nyilatkozat kizárólag a pályázat formai megfelelését igazolja, nem jelenti a támogatás megítélését!

Amennyiben a pályázat jogosultsági vagy teljességi szempontból **nem megfelelő,** a Közreműködő Szervezet az **elutasítás részletes okait tartalmazó levélben** értesíti a pályázót¹.

F4.5. Tartalmi értékelés

A pályázat tartalmi értékelése annak megállapítására irányul, hogy a pályázatban szereplő információk a döntéshez szükséges részletességgel és tartalommal rendelkezésre állnak-e. A tartalmi értékelés alapjául szolgáló kiválasztási kritériumokat az **E fejezet** tartalmazza.

Amennyiben további részletezés, pontosítás szükséges, a Közreműködő Szervezet egy alkalommal tartalmi kiegészítésre szólíthatja fel a pályázót. A kiegészítésre a kérdés kiküldésétől számítva maximum 3 munkanap áll a pályázó rendelkezésére.

Az értékelés pontozásos eljárás alapján. Nem támogathatók azok a pályázatok, amelyek esetében a kiválasztási szempontrendszer alapján a pályázatra adott összpontszám nem éri el a **minimális 50 pontot, vagy valamely K-val jelölt szempont szerint 0 pontot**

¹ A 16/2006. (XII. 28.) MeHVM-PM együttes rendeletben szabályozottak szerint.

kap. A kiválasztási kritériumoknál a K-val jelölt kritérium kizáró jellegű. Az 50. pont elérése nem jelenti automatikusan a támogatás megítélését.

F4.5.1. Bírálat

A benyújtott pályázatokról szóló döntés előkészítését (bírálat) a Bíráló Bizottság végzi.

A Bíráló Bizottság az előzetesen meghatározott értékelési szempontok alapján a rendelkezésre álló keret erejéig, a meghatározott minimum pontszámot elért pályázatok támogatására tehet támogatási javaslatot. A Bíráló Bizottság **javaslati alternatívái** az alábbiak lehetnek:

- az **értékelést végző(k) javaslata alapján**
 - a) a projektet a pályázatban megfogalmazottakhoz képest változatlan tartalommal és feltételekkel támogatja;
 - b) a projektet **támogatásra javasolja, de** a támogatási szerződés aláírásához, vagy a támogatás kifizetéséhez a pályázati kiírásnak és a vonatkozó jogszabályoknak megfelelő, meghatározott **feltétel(ek)e)t szab**, amely(ek)et a pályázónak a támogatási szerződés aláírása, vagy a támogatás kifizetése előtt igazolnia kell.
 - c) a A Bíráló Bizottság a támogatható tevékenységek körét csak a pályázati útmutató szerinti nem elszámolható vagy a projekt/projektjavaslat céljának eléréséhez nem szükséges **költségek mértékével csökkentheti**, amely azonban nem változtathatja meg lényegesen a projekt/projektjavaslat szakmai-műszaki tartalmát. A csökkentés mértéke nem haladhatja meg a tervezett összköltség 25%-át. Amennyiben ennél nagyobb mértékű csökkentés volna szükséges, a projekt/projektjavaslat elutasítására kell javaslatot tenni.
 - d) a **projektet elutasítja**
 - A Bíráló Bizottság a szakmai értékelők által támogatásra javasolt és az (pályázati útmutatóban rögzített) elvárt minimum pontszámot elért pályázatot kellő indoklással egyhangúlag elutasításra javasolhatja, amennyiben a pályázat - támogatása esetén - valamilyen jogszabályt sértene vagy valamilyen olyan új, alapvető körülmény merül fel, amely egyértelműen lehetetlenné teszi a pályázatnak a pályázati felhívásban meghatározott célkitűzéseknek való megfelelését.
- **Ha a Bíráló Bizottság nem rendelkezik a javaslattételhez szükséges információkkal, vagy nem ért egyet az értékelő/értékelők javaslatával:**
- e) írásban rögzített, részletes indoklás alapján **elrendelheti a projekt** soron kívüli **újbbóli értékelését (legfeljebb 1 alkalommal);**
 - **előzetes helyszíni szemlét** kérhet a közreműködő szervezettől;
 - **tisztázó kérdés** feltételét kérheti a közreműködő szervezettől.

A projekt újbbóli értékelésének elrendeléséről, az előzetes helyszíni szemléről és a tisztázó kérdés feltételéről a Bíráló Bizottság szavazással, egyszerű többséggel dönt.

Az érintett projekt/projektjavaslatok a soron következő Bíráló Bizottsági ülésen kerülnek előterjesztésre.

F4.5.2. Döntés

A Bíráló Bizottság döntési javaslata a KP IH vezetőjéhez, vagy az általa felhatalmazott személyhez kerül döntésre.

A döntésről történő tájékoztatást követően a pályázó jogosult – a projektre vonatkozóan – az értékelő lapban és a jegyzőkönyvben foglaltakat megismerni.

A Közreműködő Szervezet írásban értesíti a pályázót a támogatás odaítéléséről, és gondoskodik a Támogatási Szerződés megkötésének előkészítéséről.

Támogatott pályázat esetén a KP IH a támogatási konstrukció címét, a kedvezményezett nevét, a projekt tárgyát, a projekt megvalósulásának helyszínét, a támogatás összegét, és arányát, a döntés időpontját (év, hónap) és a projekt javaslat összpontszámát az NFÜ honlapján (www.nfu.hu) a pályázó külön hozzájárulása nélkül közzéteszi.

Amennyiben a KP IH vezetője a pályázatot elutasítja, a Közreműködő Szervezet a döntés kézhezvételét követően, írásban, elutasító levélben értesíti a pályázót arról, hogy pályázata nem kerül támogatásra. Az értesítés tartalmazza az elutasítás indokát is.

A támogatási döntés meghozatalára a befogadást követő 60 napon belül kerül sor, amibe a hiánypótlás, helyszíni szemle, Közreműködő szervezet, vagy Bíráló bizottság által elrendelt újraértékelés időtartama nem számít bele.

F4.6. A Támogatási Szerződés megkötésének feltételei

A Támogatási Szerződést a Közreműködő Szervezet és a kedvezményezett köti meg.

A Támogatási Szerződés megkötésének jogszabályi feltételeit a 16/2006 (XII. 28.) MeHVM-PM együttes rendelet szabályozza.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a kedvezményezett sem alaki, sem formai szempontból nem kezdeményezheti a Támogatási Szerződés minta és mellékletei megváltoztatását, a Támogatási Szerződés feltételei kivételesen, kizárólag a projekt sajátosságaira való tekintettel módosíthatóak.

A Támogatási Szerződés megkötésének feltétele, hogy a pályázó (a szerződés megkötésétől: kedvezményezett) a jogszabályi előírásoknak és a Közreműködő Szervezet írásbeli felhívásának megfelelően az előírt határidőre teljesítse a szerződéskötéshez szükséges feltételeket. A szerződéskötéshez szükséges dokumentumok bemutatására és a szerződéskötésre vonatkozó határidők elmulasztása esetén a támogatási döntés érvényét veszti¹.

A támogatási szerződés megkötésére vonatkozó előírt határidők a következők:

A támogatási szerződés megkötéséhez szükséges dokumentumok és az aláírt támogatási szerződés visszaküldésére a támogatási szerződés feltételeit tartalmazó értesítő levél **kézhezvételétől számított legfeljebb 60 napos** határidő tűzhető ki.

Ha a támogatási szerződés megkötésének feltétele feltételes közbeszerzési eljárás lefolytatása, akkor a támogatási szerződés megkötéséhez szükséges dokumentumok és az aláírt támogatási szerződés benyújtására **legfeljebb 150 napos** határidőt tűzhető ki. (eljárási rendelet 15.§ (5))

Amennyiben a szerződéskötésre a kedvezményezettnek fel nem róható okból nem kerül sor, akkor a közreműködő szervezet a határidőt **egy alkalommal legfeljebb 45 nappal meghosszabbíthatja**. A hosszabbítás történhet a kedvezményezett kérelmére, vagy hivatalból is.

Amennyiben a szerződéskötésre a kedvezményezettnek fel nem róható okból nem kerül sor, különös méltánylást érdemlő esetben a közreműködő szervezet a határidőt **(az eredeti határidőhöz képest) legfeljebb 90 nappal meghosszabbítja**. A hosszabbítás

¹ a 16/2006 (XII. 28.) MeHVM-PM együttes rendeletben szabályozottak szerint

ebben az esetben csak a kedvezményezett kérelmére történhet, a kérelemben be kell mutatni a különös méltánylást alátámasztó körülményeket.

A közreműködő szervezet a támogatási szerződés megkötéséhez szükséges dokumentumok beérkezését követő **10 napon belül** a szignózott támogatási szerződést a kedvezményezettnek aláírásra megküldi, vagy személyes aláírásra biztosít lehetőséget.

Amennyiben a kedvezményezett által a szerződéskötéshez megküldött dokumentumok hiányosak vagy hibásak, a közreműködő szervezet a kézhezvételt követő **10 napon belül**, az összes hiány, illetve hiba egyidejű megjelölésével, hiánypótlásra hívja fel a kedvezményezettet.

A kedvezményezett köteles a pályázatban leírtaknak, valamint a Támogatási Szerződésben foglalt feltételeknek megfelelően végrehajtani a projektet. Amennyiben a kedvezményezett nem a feltételeknek megfelelően jár el, a támogató jogosult a finanszírozás felfüggesztésére, a támogatás csökkentésére, visszavonására, a támogatásból már kifizetett összegek teljes vagy részleges visszafizetésének kezdeményezésére, a szerződéstől való elállásra.

F4.6.1. A Támogatási Szerződés módosítása

A Támogatási Szerződés módosítása csak kivételesen indokolt esetben, olyan célból és tartalommal lehetséges, amely a projekt eredeti célkitűzését nem változtatja meg. A Támogatási Szerződés módosításának feltételeit a 16/2006 (XII. 28.) MeHVM-PM együttes rendelet 17. paragrafusa szabályozza.

A Támogatási Szerződés esetleges módosítását a kedvezményezett vagy a támogató, kezdeményezheti írásban. A kedvezményezettnek a szerződésmódosítási kérelmét az arra előírt formanyomtatványon, megfelelő indoklással alátámasztva kell a Közreműködő Szervezethez benyújtania, valamint csatolni kell minden olyan releváns dokumentumot, amelyek alátámasztják a módosítási igényét

Ha a kedvezményezett szerződésben foglalt azonosító adatai, illetve a szerződés teljesítésével összefüggő adatai megváltoznak, akkor erről írásban értesíti a Közreműködő Szervezetet, ami nem számít módosítási kérelemnek.

A módosítási kérelem tárgyában hozott döntésről a támogató írásban értesíti a kedvezményezettet. A Közreműködő Szervezetnek lehetősége van arra, hogy a szerződés módosítására vonatkozó kérelmet saját mérlegelése alapján elutasítsa. A módosításra vonatkozó kérelem elutasítása a támogatás visszavonásával is járhat.

F4.7. A pénzügyi elszámolás, finanszírozás folyamata

Általános szabályok:

Felhívjuk a figyelmet, hogy a támogatási összeg első folyósítása csak akkor engedélyezhető, ha a D.6. pontban meghatározott biztosítékok rendelkezésre állnak.

Az elszámolást, a támogatás folyósítását a **kedvezményezett kezdeményezi.**

Kifizetési igénylés csak a már teljesített kifizetések utófinanszírozása vagy a már kiállított számlák közvetlenül a szállító részére történő kifizetése céljából nyújtható be.

A kedvezményezettnek a kifizetés-igénylési dokumentációt a pályázatban részletezett projekt elfogadott költségvetési összetételéhez igazodva, alábontva kell benyújtania. A teljesített **kifizetéseket igazoló költség számlákkal vagy egyéb gazdasági eseményt hitelesen dokumentáló bizonylatokkal kell igazolni.**

A támogatások folyósítására a kedvezményezett által benyújtott kifizetési igénylés alapján az alábbi módokon kerülhet sor:

- a) *utófinanszírozás*: a kedvezményezett vagy a támogatási szerződésben megnevezett, a projekt végrehajtásában részt vevő által kifizetett számlák, vagy egyéb, a támogatási szerződésben meghatározott, az elszámolást alátámasztó dokumentumok támogatási összegének utólagos megtérítése közvetlenül a kedvezményezett, vagy az engedményes bankszámlájára. (A kedvezményezett általi előzetes pénzügyi teljesítést a támogatási összeg, a saját erő és a számla ezen felüli összegének vonatkozásában is igazolni kell)
- b) *szállítói finanszírozás*: a kedvezményezettet vagy a támogatási szerződésben megnevezett, a projekt végrehajtásában részt vevőt terhelő számlák támogatási összegének kifizetése közvetlenül a szállító, vagy az engedményes bankszámlájára. (A számla támogatáson felüli összegének kedvezményezett általi kifizetését igazolni kell)

Támogatási előleg: A támogatás folyósítására sor kerülhet a kedvezményezett részére fizetett **támogatási előleg** formájában az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendeletben nevesített esetekben és mértékben.

Támogatási előleg csak azon projektem(ek)re vehető igénybe, ahol **utófinanszírozást** választott a kedvezményezett. Részletesebben lásd jelen útmutató F4.8.1. pontját.

Utófinanszírozású időközi kifizetési igénylés akkor nyújtható be, ha az igényelt támogatás összege meghaladja a megítélt támogatás 10%-át, és legalább a 100 ezer forintot. Ezen feltételek nem vonatkoznak a kizárólag szállítói finanszírozást tartalmazó időközi kifizetési igénylésre, továbbá a szállítói és utófinanszírozást vegyesen tartalmazó kifizetési igénylésre. A kifizetési igénylés űrlapja, annak kitöltési útmutatója, valamint a kifizetési igényléshez kapcsolódó egyéb dokumentumok az NFÜ honlapjáról tölthető le.

(<http://www.nfu.hu/egysegsegites-es-egyszerusites-az-umft-palyazatainak-kifizetesi-es-nyomonkovetesi-rendszereben>)

A kifizetési igénylést az NFÜ honlapján egyedi, titkos jelszóval elérhető Pályázó Tájékoztató Felületen található **on-line számla-kitöltő** segítségével kell feltölteni az EMIR felületre, valamint a kedvezményezett köteles **1 példányban papír alapon, illetve 1 db CD formátumban** benyújtani a közreműködő szervezet részére. A kétféle módon benyújtott kifizetési igénylésnek tartalmilag meg kell egyeznie egymással.

Amennyiben adott projekt támogatása nem éri el a 10 millió Ft-ot vagy a projekt megvalósításának időtartama nem haladja meg a 12 hónapot, a kedvezményezett egyetlen előrehaladási jelentést (záró jelentés) nyújt be a közreműködő szervezethez.

A szállítói finanszírozású, valamint vegyes kifizetési igénylésekre vonatkozóan a támogatási szerződés tartalmazza a kifizetési igénylés benyújtásának ütemezésével kapcsolatos előírásokat.

A kifizetési igényléshez a kedvezményezettnek mellékelnie kell az eredeti számlák általa hitelesített másolatát, 500 ezer Ft alatti tételek esetében a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség által meghatározott formátumú összesítőjét, a számlák - a szállító részére történő közvetlen kifizetés esetén a számla támogatáson felüli összege - kifizetését igazoló dokumentumok általa hitelesített másolatát vagy egyéb, a támogatási szerződésben meghatározott, az elszámolást alátámasztó dokumentumot. A hitelesítés módját a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség határozza meg támogatási szerződésben.

Az előző bekezdésben meghatározott hitelesített másolatokat nem kell benyújtani, ha a vonatkozó számla, vagy egyéb, a támogatási szerződésben meghatározott, az elszámolást alátámasztó dokumentum alapján igényelhető támogatás összege a legalább 25 millió forint támogatással megvalósuló projektek esetében nem haladja meg az 500 000 forintot, valamint a 25 millió forintnál kevesebb támogatással megvalósuló projektek esetében a 100 000 forintot. A kedvezményezettnek nyilatkoznia kell, hogy a benyújtott kifizetési igényléshez kapcsolódó elszámolások alapbizonylatai valós és elszámolható költségeken alapulnak és a támogatott projekt kapcsán merültek fel.

A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség vagy a közreműködő szervezet köteles az engedményezések naprakész nyilvántartását biztosítani.

A kedvezményezett az eredeti számlán vagy egyéb, a gazdasági eseményt hitelesen dokumentáló bizonylaton (a továbbiakban: számla) köteles feltüntetni a projekt regisztrációs számát, és hogy a számla „támogatás elszámolására benyújtásra került”. A kedvezményezett által hitelesített számlamásolatnak ezen információkat már tartalmaznia kell.

A 250 millió forintot meghaladó támogatással megvalósuló építési beruházás esetén a kedvezményezett köteles független mérnök nyilatkozatát is benyújtani a közreműködő szervezethez. A független mérnök nyilatkozatának igazolnia kell, hogy az építés a terveknek megfelelően halad, és tartalmaznia kell a munka készültségi fokát.

Amennyiben a kifizetési igénylés hiányos vagy hibás, a beérkezéstől számított 30 - szállító részére történő közvetlen kifizetés esetén 15 - naptári napon belül legfeljebb 30 naptári napos határidő kitűzésével, az adott igénylésben szereplő valamennyi hiány, illetve hiba megjelölésével, hiánypótlásra, illetve a hiba javítására kell felhívni a kedvezményezettet. Amennyiben a hiány pótlására és a hiba javítására a határidő leteltétől számított 8 naptári napon belül nem kerül sor, ez a kifizetési igénylés érintett részének elutasítását eredményezi, ez esetben további hiánypótlásnak nincs helye.

Amennyiben a megvalósítás nyomon követése, illetve folyamatba épített ellenőrzése során nem merült fel olyan probléma, amely miatt a támogatás kifizetését fel kellene függeszteni, a közreműködő szervezet a támogatást a kifizetési igénylés beérkezésétől számított 60 naptári napon belül, közvetlenül a szállító részére történő kifizetés esetén 30 naptári napon belül kifizeti. A szállítói és utólagos megtérítésű finanszírozást vegyesen tartalmazó kifizetési kérelem esetében is teljesíteni kell a szállító részére 30 naptári napon belül történő kifizetést.

A kedvezményezett által a hiánypótlásra igénybe vett időtartam, az előre nem tervezett (ellenőrzési tervben nem szerepelő), előre nem látható okok miatt lefolytatott rendkívüli helyszíni szemle, valamint a szabálytalansági gyanú kivizsgálására tett intézkedések az előző bekezdésben meghatározott időtartamba nem számítanak bele.

F4.7.1. Előleg igénylésének lehetősége

Jelen pályázati konstrukció keretében az utófinanszírozott projektelemekre vonatkozóan az támogatási előleg nyújtható. A támogatási előleg maximum az utófinanszírozott projektelemek támogatási összegének 35 %-a erejéig nyújtható.

Az előleg igénylésével és felhasználásával kapcsolatos előírások a következők:

- Az előleget a támogatási szerződés megkötésétől számított 15 napon belül folyósítani kell; az előleg több részletben történő folyósítása esetén, az előleg - első részletének folyósítását követően - fennmaradó részét a projekt elindítását követően lehet igényelni, amennyiben a projekt megvalósítási költségeinek időbeli felmerülése ezt indokoltá teszi;
- Az előlegnyújtástól eltekinteni akkor lehet, ha erről a Kedvezményezett lemond.
- A kedvezményezett köteles visszafizetni az előleget a támogatást nyújtó szervezetnek, amennyiben a kedvezményezett nem nyújt be kérelmet időközi fizetésre a támogatást nyújtó szervezethez az előleg fizetésétől számított hat hónapon belül, illetve a benyújtott fizetési kérelem a támogatás nem rendeltetésének megfelelő használatát bizonyítja;
- Időközi fizetést a támogatást nyújtó szervezet a ténylegesen felmerült, elszámolható költségekhez igazodva teljesít. A kifizetési igényléshez mellékelni kell

a (281/2006 (XII.23) Korm.rend. alapján) az F.4.8 pontban meghatározott dokumentumokat.

- Az időközi fizetésnek nem előfeltétele a folyósított előleg teljes összege felhasználásának igazolása, és az azzal történő elszámolás. Az előleg és az időközi kifizetési igénylésekben a Kedvezményezett részére ténylegesen kifizetett, átutalt támogatás együttes összege elérheti a támogatás összegének 100%-át, a projekt megvalósítás befejezése előtt. A támogatásból fennmaradó, a kedvezményezett által a projekt zárónapjáig szabályszerűen felhasznált és jogosan igényelt összeg kifizetésére a projekt zárójelentésének elfogadása után kerül sor. Ha a Kedvezményezett már 100 % mértékben kimerítette a támogatási összeget, a záró kifizetési igénylését 0 (azaz: nulla) Ft-ról nyújtja be, azonban a még el nem számolt előleg összegének megfelelő támogatás intenzitású költség számlákat vagy egyéb gazdasági eseményt hitelesen dokumentáló bizonylatokat be kell nyújtania. Amennyiben a Kedvezményezett a projekttel kapcsolatban nem tud a záró kifizetési igénylésben az előleggel elszámolni (részben vagy teljesen), akkor –az el nem számolt összeg tekintetében - visszafizetési kötelezettség terheli.
- Záróegyenleg-fizetést a támogatást nyújtó szervezet a ténylegesen felmerült, elszámolható költségekhez igazodva teljesít; a kedvezményezett a támogatási szerződésben meghatározott határidőig köteles benyújtani kérelmet a záróegyenleg-fizetésre, azzal, hogy a kérelemhez mellékelni kell a projekt megvalósításának előrehaladásáról szóló zárójelentést és a ténylegesen felmerült költségeket igazoló számlák másolatát vagy egyéb, a gazdasági eseményt hitelesen igazoló dokumentumot, az előleggel való elszámolás kötelezettségét is beleértve.

A jelen pályázati kiírás keretében támogatható projektelemek esetében az alábbi finanszírozási módok választhatók:

Projektelem (Előkészítési költségek Tárgyi eszközök)	Választható finanszírozási mód
4. Sajátos technológiai műveletek előkészítési költsége	Utófinanszírozás
7. Projekt menedzsment I.	Utófinanszírozás
8. Projekt menedzsment II.	utófinanszírozás
9. Közbeszerzés	Utófinanszírozás
10. Tanulmányok, vizsgálatok	Utófinanszírozás
11. Tervezés	Utófinanszírozás
14. egyéb	Utófinanszírozás

Projektelem (Megvalósítási) Immateriális javak	Választható finanszírozási mód
1. Szellemi termék megszerzése	Utófinanszírozás/ Szállítói finanszírozás

Projektelem (Megvalósítási) Tárgyi eszközök	Választható finanszírozási mód
---	---

2. Ingatlan és ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jog	Utófinanszírozás/ Szállítói finanszírozás
3. Terület-előkészítés, területrendezés	Utófinanszírozás/ Szállítói finanszírozás
4. Sajátos technológiai műveletek	Utófinanszírozás/ Szállítói finanszírozás
5. Építési munkák	Utófinanszírozás/ Szállítói finanszírozás
6. Eszközbeszerzés	Utófinanszírozás/ Szállítói finanszírozás
7. Projekt menedzsment I.	Utófinanszírozás/ Szállítói finanszírozás
8. Projekt menedzsment II.	utófinanszírozás
9. Közbeszerzés	Utófinanszírozás
12. Mérnöki feladatok	Utófinanszírozás/ Szállítói finanszírozás
13. Tájékoztatás és nyilvánosság	Utófinanszírozás/ Szállítói finanszírozás
14. Egyéb	Utófinanszírozás

F4.8. A monitoring adatok szolgáltatásának rendje és előrehaladási jelentések

A kedvezményezett – a Támogatási Szerződésben foglalt gyakorisággal és tartalommal – adatokat köteles szolgáltatni a projekt megvalósulásáról.

A kedvezményezettnek a támogatási szerződés megkötésétől kezdve **hathavonta legalább egy alkalommal projekt előrehaladási jelentést (PEJ)** kell benyújtania a közreműködő szervezethez. A PEJ benyújtásának nem feltétele az időközi kifizetési kérelem beadása, kivéve záró PEJ esetében. Amennyiben azonban a PEJ-ek tartalmilag nem elfogadhatóak, abban az esetben a kifizetések felfüggeszthetők.

Ha az adott projekt támogatása nem éri el a 10 millió forintot, vagy a projekt megvalósítási időtartama nem éri el az 1 évet, a kedvezményezettnek egyetlen előrehaladási jelentést (záró jelentést, azaz ZPEJ-t) kell benyújtania a közreműködő szervezethez.

A PEJ űrlapja, annak kitöltési útmutatója, valamint a nyomon követéshez kapcsolódó egyéb dokumentumok az NFÜ honlapjáról tölthető le.

(http://www.nfu.hu/egysegsegites_es_egyszerusites_az_umft_palyazatainak_kifizetesi_es_nyomonkovetesi_rendszerben)

A PEJ-t az NFÜ honlapján egyedi, titkos jelszóval elérhető Pályázó Tájékoztató Felületen található **on-line PEJ-kitöltő** segítségével kell feltölteni az EMIR felületre, valamint a kedvezményezett köteles **1 példányban papír alapon**, illetve **1 db CD formátumban** benyújtani a közreműködő szervezet részére. A kétféle módon benyújtott előrehaladási jelentésnek tartalmilag meg kell egyeznie egymással.

A kedvezményezett a projekt fizikai megvalósítását követően, a szerződésben megjelölt határidőig (1 hónap) ZPEJ-t köteles benyújtani a közreműködő szervezethez. A ZPEJ-t az utolsó (záróegyenleg) kifizetési igénnyel együtt, annak mellékleteként, kell benyújtani.

A kedvezményezett a projekt befejezését követően 5 naptári évig (KKV-esetében 3 naptári évig), évente egy alkalommal, a zárójelentés jóváhagyásának évfordulójától számított 15 napon belül projekt fenntartási jelentést (PFJ) köteles benyújtani a közreműködő szervezethez, a Támogatási Szerződésben előírt formátumban és tartalommal.

Figyelem! Az adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztása a Támogatási Szerződésben foglalt kötelezettség megszegésének minősül, ezért ez esetben a Támogató a szerződéstől elállhat, és a támogatási összeget visszafizetteti.

A pályázó köteles a pályázatot, illetve a projekt megvalósítására, ellenőrzésére és finanszírozására vonatkozó valamennyi dokumentumot, beleértve a PEJ és PFJ dokumentumokat, elkülönítetten nyilvántartani és **2020. december 31-ig** megőrizni.

F4.9. Helyszíni szemle és ellenőrzések

A pályázat benyújtását követően előzetes helyszíni szemlére, a Támogatási Szerződés megkötését követően pedig közbeni, záró és utólagos helyszíni ellenőrzésre kerülhet sor (a közreműködő szervezet kockázatelemzésen alapuló mintavételi eljárása keretében).

A kedvezményezett köteles a helyszíni ellenőrzést, szemlét tűrni (beleértve a helyszíni előellenőrzés tűrését, amelyhez a pályázathoz csatolt nyilatkozattal járul hozzá), valamint az ellenőrökkel együttműködni.

Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. tv. 122.§-a alapján az arra feljogosított szervezetek a projekt bármelyik szakaszában ellenőrzést végezhetnek. Vizsgálatuk során a helyszíni ellenőrzésre vonatkozóan felsoroltakat, illetve ellenőrzési programjukban foglalt, a pályázattal és a támogatással összefüggő bármely dokumentumot, objektumot vizsgálhatnak, arról információt kérhetnek. A költségvetési és európai uniós forrásokból származó támogatások kedvezményezettje köteles az ellenőrzés érdekében az Európai Számvevőszék és az Európai Bizottság illetékes szervezetei, az Állami Számvevőszék, a kormány által kijelölt belső ellenőrzési szerv, a fejezetek ellenőrzési szervezetei, az Európai Unió Közbiztosítási Koordinációs és Szabályozási Egysége, a Magyar Államkincstár, illetve az európai uniós támogatások irányító hatóságai és a kifizető hatóság, valamint a Közreműködő Szervezet képviselőinek ellenőrzési munkáját a helyszínen a megfelelő dokumentumok, számlák, a projekt megvalósítását igazoló okmányok, bizonylatok rendelkezésre bocsátásával is elősegíteni, illetve azon túl a projekt fizikai teljesítésének vizsgálatát lehetővé tenni.

Az ellenőrzéssel összefüggő kötelezettségek megszegése szerződésszegésnek minősül, és az ehhez kapcsolódó szankciót vonja maga után.

Adók és más befizetések ellenőrzése:

Az ellenőrzés során az adóhatóság, illetve más bevételek beszedéséért felelős hatóság az államháztartást illető fizetési kötelezettségek vonatkozásában ellenőrzi az adózással és más befizetésekkel, továbbá a költségvetési támogatásokkal kapcsolatos jogszabályok betartását.

F4.9.1. Projekt-lezáró ellenőrzés

Projekt-lezáró utólagos ellenőrzésre

- 100 millió forint feletti támogatási összeg esetén minden esetben, míg
- 100 millió forintot el nem érő támogatási összeg esetén mintavétel alapján

kerül sor.

A projekt-lezáró ellenőrzésre a Támogatási Szerződésben kötelezettségként vállalt fenntartási/üzemeltetési periódus lejártát követő 30 napon belül kerül sor. Ennek keretében ellenőrzésre kerül a projekt keretében megvalósított beruházás rendeltetésszerű használata az üzemeltetési/fenntartási kötelezettség teljesülését igazoló jegyzőkönyv alapján.

F5. Panaszkezelés

A pályázó, pályázatának elutasítása, csökkentett összköltséggel történő támogatása vagy feltételekkel történő támogatása ellen jogszabálysértés vagy a pályázati kiírás szerinti tájékoztatásban foglaltak megsértése esetén a döntés kézhezvételétől számított 5 munkanapon belül az indokok megjelölésével panasszal élhet az NFÜ-nél. Az NFÜ döntése elleni panaszt a fejlesztéspolitikáért felelős miniszter, a közreműködő szervezet döntése elleni panaszt az NFÜ bírálja el.

A panaszt a következő helyre lehet benyújtani: **Nemzeti Fejlesztési Ügynökség – Jogi, Igazgatási és Koordinációs Főosztály, cím: 1077, Budapest, Wesselényi utca 20-22.**

1. A panaszt - a 2. pontban foglalt kivétellel - az NFÜ érdemben megvizsgálja.

2. Az NFÜ a panaszt érdemi vizsgálat nélkül elutasítja, amennyiben:

- a) a panaszt az 1. bekezdésben foglalt határidőn túl terjesztették elő;
- b) a panaszt nem az arra jogosult terjeszti elő;
- c) korábbival azonos tartalmú, ismételt panaszt terjesztenek elő;
- d) a panasz a megsértett jogszabályi vagy kiírás szerinti rendelkezésekre történő hivatkozást nem tartalmazza.

3. Az NFÜ a panaszt a beérkezésétől számított 30 napon belül elbírálja. Az NFÜ az elbírálás határideje egy alkalommal, legfeljebb 30 nappal meghosszabbíthatja, Az NFÜ az elbírálási határidejének meghosszabbításáról a panasz beérkezésétől számított 10 munkanapon belül tájékoztatja a pályázót.

4. A közreműködő szervezet a döntése ellen benyújtott panasz esetén a panaszban foglaltaknak 5 napon belül helyt adhat, ez esetben gondoskodik a jogszerű állapot helyreállításáról, amely tényről haladéktalanul értesíti a pályázót.

5. Az NFÜ a panasszal kapcsolatosan az alábbi döntéseket hozhatja:

- a) a panaszban foglaltaknak helyt ad, egyúttal gondoskodik a jogszerű állapot helyreállításáról;
- b) a panaszt indokolt döntésével elutasítja.

5. Az NFÜ a panasz tárgyában hozott döntésről az indokok megjelölésével értesíti a pályázót. A panasz elutasítása esetén egyúttal tájékoztatja a pályázót a felülvizsgálat lehetőségéről.

6. A pályázó a döntés kézhezvételétől számított 5 munkanapon belül a fejlesztéspolitikáért felelős miniszternél kezdeményezheti az NFÜ 5. pont b) alpontja szerinti döntésének felülvizsgálatát. A felülvizsgálati döntés meghozatalára a 3. pontban meghatározott határidők megfelelően irányadók.

7. A fejlesztéspolitikáért felelős miniszter a felülvizsgálatra irányuló kérelemmel kapcsolatosan az alábbi döntéseket hozhatja:

a) a kérelemben foglaltaknak helyt ad, egyúttal utasítja az NFÜ-t a jogszerű állapot helyreállítására;

b) az NFÜ döntését helyben hagyja, és a kérelmet indokolt döntésével elutasítja.

F6. Vonatkozó jogszabályok indikatív listája

1. Törvények

1959. évi IV. törvény a Polgári Törvénykönyvről
1990. évi LXV. törvény a helyi önkormányzatokról
1991. évi XLIX. törvény a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról
1992. évi LXIII. törvény a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról
1992. évi XXII. törvény a Munka Törvénykönyvéről
1992. évi XXXVIII. törvény az államháztartásról
1992. évi LXXIV. törvény általános forgalmi adóról
1995. évi LIII. törvény a környezet védelmének általános szabályairól
1995. évi LVII. törvény a vízgazdálkodásról
1995. évi XXXIII. törvény a találmányok szabadalmi oltalmáról
1996. évi XXI. törvény a területfejlesztésről és a területrendezésről
1997. évi XI. törvény a védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról
1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről
2000. évi XLIII. törvény a hulladékgazdálkodásról
2000. évi C. törvény a számvitelről
2001. évi CX. törvény a villamos energiáról, egységes szerkezetben a végrehajtásáról szóló 180/2002. (VIII. 23.) Korm. rendelettel
2001. évi XCIII. törvény a devizakorlátozások megszüntetéséről, valamint egyes kapcsolódó törvények módosításáról
2003. évi XXIV. törvény a közpénzek felhasználásával, a köztulajdon használatának nyilvánosságával, átláthatóbbá tételével és ellenőrzésének bővítésével összefüggő egyes törvények módosításáról
2003. évi LXXXVIII. törvény az energiaadóról
2003. évi XCI. törvény az adókról, járulékokról és egyéb költségvetési befizetésekről szóló törvények módosításáról
2003. évi XCII. törvény az adózás rendjéről
2003. évi CXVI. törvény a Magyar Köztársaság 2004. évi költségvetéséről és az államháztartás három éves kereteiről
2003. évi CXXIX. törvény a közbeszerzésekről
2004. évi XXXIV. törvény a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról
2005. évi XVIII. törvény a távhőszolgáltatásról
2005. évi LXXIX. törvény a villamos energiáról szóló 2001. évi CX. törvény módosításáról
2006. évi IV. törvény a gazdasági társaságokról

2006. évi V. törvény a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról
2006. évi X. törvény a szervezetkezekről
2006. évi CXXVII. törvény a Magyar Köztársaság 2007. évi költségvetéséről

2. Kormányrendeletek

253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet az országos településrendezési és építési követelményekről
217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet az államháztartás működési rendjéről
80/1999. (VI. 11.) Korm. rendelet a telepengedély alapján gyakorolható ipari és szolgáltató tevékenységekről, valamint a telepengedélyezés rendjéről
249/2000 (XII. 24.) Korm. rendelet az államháztartás szervezetei beszámolási és könyvvezetési kötelezettségeinek sajátosságairól
180/2002. (VIII. 23.) Kormányrendelet, a 2001. évi CX törvény (VET) végrehajtási rendelete
24/2003. (III. 4.) Korm. rendelet a területfejlesztési célok megvalósítását szolgáló fejezeti kezelésű előirányzatok pályázati rendszerben történő felhasználása összehangolásának rendjéről
126/2003. (VIII. 15.) Korm. rendelet a hulladékgazdálkodási tervek részletes tartalmi követelményeiről
193/2003. (XI. 26.) Korm. rendelet a költségvetési szervek belső ellenőrzéséről
85/2004. (IV. 19.) Korm. rendelet az Európai Közösséget létrehozó Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről
107/2004. (IV. 27.) Korm. rendelet a villamos energiáról szóló 2001. évi CX. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 180/2002. (VIII. 23.) Korm. rendelet, valamint a villamosenergia-fogyasztók feljogosításáról szóló 181/2002. (VIII. 23.) Korm. rendelet módosításáról
157/2005. (VIII.15.) Korm. rendelet a távhőszolgáltatásról szóló 2005. évi XVIII. törvény végrehajtásáról
246/2005. (XI. 10.) Korm. rendelet a villamos energiáról szóló 2001. évi CX. törvény végrehajtásáról szóló 180/2002. (VIII. 23.) Korm. rendelet módosításáról
314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról
102/2006. (IV. 28.) Korm. rendelet az Európai Unió által nyújtott egyes pénzügyi támogatások felhasználásával megvalósuló, és egyes nemzetközi megállapodások alapján finanszírozott programok monitoring rendszerének kialakításáról és működéséről
206/2006. (X. 16.) Korm. rendelet a fejlesztési adókedvezményről
255/2006. (XII. 8.) Korm. rendelet a 2007-2013 programozási időszakban az Európai Regionális Fejlesztési Alapból, az Európai Szociális Alapból és a Kohéziós Alapból származó támogatások felhasználásának alapvető szabályairól és felelős intézményeiről
281/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet a 2007-2013. programozási időszakban az Európai Regionális Fejlesztési Alapból, az Európai Szociális Alapból és a Kohéziós Alapból származó támogatások fogadásához kapcsolódó pénzügyi lebonyolítási és ellenőrzési rendszerek kialakításáról
7/2006. (V. 24.) TNM rendelet az épületek energetikai jellemzőinek meghatározásáról

3. Kormányhatározatok
1107/1999 Korm. határozat a 2010-ig terjedő energiatakarékossági és energiahatékonyság-növelési stratégiáról.
1031/2000. (IV. 7.) Korm. határozat az „Energia Központ” Energiahatékonysági, Környezetvédelmi és Energia Információs Ügynökség Kht. létrehozásáról, valamint az 1107/1999. (X. 8.) Korm. határozat végrehajtásáról

4. Miniszteri rendeletek

24/1995. (XI. 22.) PM rendelet a számla, egyszerűsített számla és nyugta adóigazgatási azonosításáról, valamint a nyugta adását biztosító pénztárgép és taxaméter alkalmazásáról
46/1997. (XII. 29.) KTM rendelet az egyes építményekkel, építési munkákkal és építési tevékenységekkel kapcsolatos építésügyi hatósági engedélyezési eljárásokról
51/2000. (VIII. 9.) FVM-GM-KöViM együttes rendelet az építőipari kivitelezési, valamint a felelős műszaki vezetői tevékenység gyakorlásának részletes szakmai szabályairól és az építési naplóról
7/2006. (V. 24.) TNM rendelet az épületek energetikai jellemzőinek meghatározásáról
16/2006. (XII. 28.) MeHVM-PM együttes rendelet a 2007-2013 időszakban az Európai Regionális Fejlesztési Alapból, az Európai Szociális Alapból és a Kohéziós Alapból származó támogatások felhasználásának általános eljárási szabályairól
23/2007. (VIII. 29.) MeHVM rendelet a Környezet és Energia Operatív Program prioritásaira rendelt források felhasználásának részletes szabályairól és egyes támogatási jogcímeiről szóló

5. Közösségi szabályok

A Tanács 1083/2006/EK rendelete az Európai Regionális Fejlesztési Alap az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1260/1999/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről
A Tanács 1084/2006/EK rendelete a KA létrehozásáról és az 1164/94/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről
A Bizottság 1828/2006/EK rendelete a 1083/2006/EK tanácsi rendelet végrehajtásának részletes szabályairól
A Bizottság 2008. augusztus 6-i 800/2008/EK rendelete (a Szerződés 87. és 88. cikke alkalmazásában a támogatások bizonyos fajtáinak a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról (általános csoportmentességi rendelet)
Az Európai Parlament és a Tanács 2003. június 26-i 2003/54/EK irányelve a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 96/92/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről
Az Európai Parlament és a Tanács 2004. február 11-i 2004/8/EK irányelve a hasznos hőigényen alapuló kapcsolt energiatermelés belső energiapiacra való támogatásáról és a 92/42/EGK irányelv módosításáról („CHP-direktíva”)
Az Európai Parlament és Tanács 2006. április 5-i 2006/32/EK irányelve az energia-

végfelhasználás hatékonyságáról és az energetikai szolgáltatásokról, valamint a 93/76/GK tanácsi irányelv hatályaon kívül helyezésétől

Az EK Szerződés 87. és 88. cikkének a csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról szóló 2006. december 15-i, 1998/2006/EK bizottsági rendelet (HL L 379. 2006.12.28. 5.o.

F7. Fogalomjegyzék

A Pályázati felhívás és útmutatóban, illetve a Pályázati adatlapon található fogalmak definíciói

- **Állami támogatás:** egy támogatás akkor minősül állami támogatásnak, ha a következő feltételek mindegyike teljesül:
 - állami forrásból származik,
 - előnyt jelent az érintett vállalat részére és
 - bizonyos vállalatot vagy ágazatot előnyben részesít (szelektív),
 - torzítja a versenyt, vagy annak torzításával fenyeget, valamint
 - befolyásolja a tagállamok közötti kereskedelmet.

A fejlesztés végső céljának megítélése nem függ a pályázó személyétől, tehát önkormányzati, illetve társulás által megvalósított fejlesztések is a hatálya alá tartozhatnak.

- **Bankgarancia:** a hitelintézet (bank) kötelezettséget vállalhat arra, hogy meghatározott feltételek – így különösen bizonyos esemény beállta vagy elmaradása, illetőleg okmányok benyújtása – esetében és határidőn belül a kedvezményezettnek a megállapított összeghatárig fizetést fog teljesíteni. A bankgarancia főként bankhiteleket és kölcsönöket biztosító mellékkötelem, a gazdálkodó szervezetek ügyleteinek fontos és gyakori biztosítója. A bankgarancia célja a jogosult helyzetének kedvezőbbé tétele. Az adós és a hitelező közötti hitelviszony biztosítására az adós megbízást ad egy banknak, hogy vállaljon kötelezettséget arra, hogy bizonyos esemény beállta, vagy elmaradása, illetve meghatározott okmányok benyújtása esetén a hitelezőnek fizetni fog. A bank a garanciát a saját nevében, de az adós megbízásából állítja ki. A megbízás általában a következő adatokat, tényeket tartalmazza:
 - az alapjogviszony pontos megjelölését,
 - a garancia kedvezményezettjének megnevezését,
 - a garancia fajtájára és tartalmára vonatkozó rendelkezéseket,
 - a garancia határidejét,
 - a garancia kedvezményezetthez való eljuttatásának módját, és
 - esetleg a közvetett garancia állítására vonatkozó utasítást.

A bankgarancia tulajdonképpen egy olyan szerződés, amely egy bank, mint garantáló és egy hitelező, mint kedvezményezett között hoz létre jogviszonyt. A kezességtől az különbözteti meg, hogy a jogviszonyban a bank kötelezettsége absztrakt, ami azt jelenti, hogy a bank nem jogosult a kedvezményezettrel szemben az alapjogviszonyból származó kifogások érvényesítésére. (A garancia absztrakt jellegétől függetlenül a bank kifogásolási joga bizonyos esetekben mégsem vonható kétségbe. Megtagadhatja a teljesítést, ha például már az igénybevétel időpontjában bizonyítani tudja, hogy joggal való visszaélés történt).

A garanciaszerződés rendszerint konkrétan meghatározza a garancia pénznemét és összegét. A garancia összege magában foglalhatja az előre meghatározott kamatot és költségátalányt is.

A garancia ellenkező megállapodás hiányában nem mondható fel egyoldalúan és a kötelezettségvállalást rendszerint határidőhöz kötik. A garancia igénybevételének a futamidő lejárta előtt kell megtörténnie, mert jogvesztő határidő révén annak túllépésére nincs lehetőség. Az igénybevétel során a postai átfutási idő kockázatát kizárólag a kedvezményezett viseli, és a futamidő meghosszabbítására még vis maior esetén sem kerülhet sor.

Különböző kritériumok alapján a bankgaranciának számos fajtája különböztethető meg. A biztosítás tárgya szerint megkülönböztethetjük az ajánlati garanciát, amely szinte minden versenytárgyalás velejárója. A pályázat kiírói pályázati feltételként követelik meg a résztvevőktől, hogy egy bank garantálja a pályázatukban vállalt kötelezettségek megtartását; teljesítési garanciát, amelynek célja a kedvezményezett hibás, vagy nemteljesítés elleni védelme; és a visszafizetési garanciát, amely a már kifizetett előleg, vagy foglaló visszafizetését biztosítja.

A bankgarancia az igénybevétel módja szerint lehet első követelésre szóló, amely azonnali, feltétel nélküli fizetési kötelezettséget jelent, és feltételhez kötött.

- **Best Available Technology (BAT):** legjobb elérhető technológia. Az a technológia, amely elfogadható műszaki és gazdasági feltételek mellett gyakorlatban alkalmazható és a leghatékonyabb a környezet egészének magas szintű védelme szempontjából. Fontos kihangsúlyozni, hogy a BAT nem a legjobb technológia, hanem a gazdaságilag megengedhető legjobb technológia.

Mivel a gazdaságilag még megengedhető nem objektív kategória, a *legjobb elérhető technológia* igen jó hatékonyságú, de kiugróan magas beruházási költségű kísérleti létesítményeket is jelenthetne, amelyek színvonalának az előírása indokolatlan és meg nem térülő költségbe verné a beruházókat.

Ezért sok helyen javasolt a *gazdaságosan elérhető legjobb technológia* fogalmának bevezetése helyette.

A környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 9. sz. mellékletében található az az iránymutató, ami alapján a hatóságok és az ipar is meg tudja állapítani, mi tekinthető BAT-nak. (Időben változik!)

- **BAT Referenciadokumentum (BREF):** a BAT-t illetően a legfontosabb információforrás az adott szektorra vonatkozó BAT Referenciadokumentum (BREF). A dokumentum az EU-ban elérhető legjobb technikákról szóló információcsere eredménye.
- **Beszerezések környezettudatosan (zöldbeszerzés):** a beszerzendő termékek és szolgáltatások kiválasztásakor azok egész életútja (azaz: előállítás, szállítás, használat/működtetés, hulladékká válás) során keletkező környezeti hatásokat kell figyelembe venni, s a környezetet legkevésbé terhelő, az erőforrások kimerülését csökkentő alternatívát kell kiválasztani.
- **Ajánlások termékek beszerzéséhez:** adott termék beszerzése előtt és során a következő szempontokat érdemes figyelembe venni, az itt leírt sorrendben:
 - El kell döntenünk, hogy tényleg nélkülözhetetlen-e a termék. Ha nincs szükség rá, ne vegyük meg!
 - Ha úgy döntünk, hogy a termékre feltétlenül szükség van, célszerű megvizsgálni hogy a kölcsönzés, lízing vagy más alternatív lehetőségek nem jöhetnek-e számításba.
 - Ha a vásárlás mellett döntünk, akkor hosszú élettartamú terméket, berendezést válasszunk!
 - Lehetőleg környezetbarát termékjellel rendelkező terméket vásároljunk!

- Újra használható terméket válasszunk!
 - Ne legyen túlcsomagolt a termék!
 - A termék, az alkatrészei vagy a csomagolása újrahasznosítható legyen!
 - Olyan terméket válasszunk, amely újrahasznosított anyagból készült!
 - Mérlegeljük, hogy a termék a meghibásodás esetén könnyen javítható-e, gazdaságos-e a javítás!
 - Az energiahatékony berendezéseket részesítsük előnyben!
 - Tegyünk erőfeszítéseket annak érdekében, hogy helyi gyártótól vásároljunk, ne távoli világrészekről hozzassuk a termékeket, élelmiszert, italokat!
- **Ajánlások szolgáltatások beszerzéséhez:** a szolgáltatások megrendelése/közbeszerzése során figyelembe kell venni a zöld alapelveket és lehetőség szerint érvényesíteni azokat a szolgáltatók vonatkozásában. Az alapelveknek megfelelő szolgáltatók a preferáltak.
- Alapelvek:
- Irodai papírhasználat környezeti hatásainak minimalizálása (újrahasznosított alkotórész a papírban, fehérítetlen papír, kötelező kétoldalas nyomtatás).
 - Az „Ajánlások Zöld fesztiválok szervezéséhez” c. kiadványban részletezett tevékenységekre vonatkozó speciális követelményeknek való megfelelés (a kiadvány hozzáférhető itt: <http://fenntarthato.hu/fesztival/negyedik>)
 - Környezetközpontú irányítási rendszerrel (ISO 14001 / EMAS) való rendelkezés.
 - Helyben (max. kistérségi szinten) jelenlevő beszállítók.
 - A fenti elveket természetesen a támogatók, szponzorok kiválasztásánál is ajánlott figyelembe venni.
- **Cégszerű aláírás:** a társasági szerződésben, és/vagy a cégkivonatban szabályozott módon, a cég hivatalos képviselőjére jogosult személy(ek)nek a cég nevében, az aláírási címpéldányban foglaltak szerint, vagy a cégjegyzésre jogosult személy meghatalmazása alapján teljesített aláírása, amely a cég előírt, előnyomott, illetve nyomtatott neve alá történő aláírás(ok)kal történik.
- **Célterület:** bizonyos pályázati konstrukciók esetében lehetséges többféle típusú tevékenység egyidejű megvalósítása is. Ilyen esetben a célterület kifejezés az egyes tevékenység-típusok megjelölésére, egymástól való elválasztására szolgál.
- **Elbírálásból való kizárás:** az adott pályázatnak a bírálat eljárásának folyamatából történő kirekesztése - a pályázó által elkövetett - valamely lényeges formai, tartalmi, vagy eljárási hiba, hiányosság következtében.
- **Eljárásrend:** eljárásrend alatt jelen összefüggésben a KEOP IH-nak, illetve a Közreműködő Szervezetnek a pályázati rendszer működtetésével összefüggő valamennyi, vagyis a benyújtott pályázatok feldolgozásával, a döntéshozatallal, a szerződéskötéssel, a finanszírozással, az ellenőrzéssel, valamint a monitoring adatok feldolgozásával kapcsolatos eljárási szabályok összességét értjük.
- **Ellenőrzési hatóság:** az irányító hatóságtól és az igazoló hatóságtól független szerv, amely az irányítási és ellenőrzési rendszer hatékony működésének ellenőrzéséért felel.
- **ESCO cég:** „energetikai szolgáltató vállalat”: az a természetes vagy jogi személy, aki energetikai szolgáltatásokat nyújt és/vagy egyéb energiahatékonyt javító intézkedéseket tesz a felhasználók berendezéseiben vagy helyiségeiben, és ezzel bizonyos fokú pénzügyi kockázatot vállal. A nyújtott szolgáltatás kifizetése (részben vagy egészben) az energiahatékonyt javulásának elérésén és az egyéb megállapodott teljesítménykritériumok teljesítésén alapul.

- **Felhatalmazó levél:** a Pályázó részéről a számlavezető pénzügyintézetéhez intézett olyan nyilatkozat, amelyben a Pályázó a pénzügyintézetet felhatalmazza arra, hogy a Támogatási Szerződés nem-teljesítése vagy hibás teljesítése esetén a támogató azonnali beszédési megbízás útján történő igényérvényesítését teljesítse.
- **Finanszírozási hiány:** az a pénzösszeg, ami a fejlesztési költségek jelenértékének és a jelentkező jövedelmek (bevételek és megtakarítások) jelenértékének különbsége.
- **Fűtött és fűtetlen tér:** fűtött térnek minősülnek az épület olyan terei, helyiségei, amelynek hőellátását fűtőkészülék (radiátor, konvektor, hőszugárzó, kályha, kandalló, olajradiátor, fűtőventilátor, hőlégbefúvó, kvarcszálas fűtőkészülék stb.), padlófűtés, falfűtés, mennyezetfűtés, szegélyfűtés, padlóradiátor (padlócsatorna fűtés), szalagradiátor vagy egyéb sugárzó fűtési rendszer látja el. Nem minősülnek fűtött térnek azok a terek és helyiségek, amelyek a hőellátást szolgáló fűtőtesttel vagy más önálló fűtési móddal nem rendelkeznek, még abban az esetben sem, ha a helyiségen szigetelt vagy szigeteletlen fűtésvezetők haladnak keresztül, vagy egyéb olyan hőleadók vannak, amelyek nem az adott tér hőellátásának céljára lettek telepítve. Általánosságban fűtetlen térnek lehet tekinteni az épületek beépítetlen tetőterét, padlásterét, pincéjét, lépcsőházát, tároló helyiségeit, folyosóit, átjáróit, amennyiben önálló fűtéssel nem rendelkeznek.
- **Gördülőeszköz (transport equipment):** emberek és tárgyak szállítására szolgáló berendezések. Ide kell sorolni például azokat a termékeket, amelyek eltérnek a CPA (1) DM alfejezetében szereplő alkatrészekről, az olyan szállítóeszközöket, mint a gépjárművek, a vontatók és nyerges pótkocsik, a vasúti és villamosvasúti mozdonyok és a vasúti kocsik, valamint a repülőgépek és űrhajók, motorkerékpárok, kerékpárok stb. (Az „EURÓPAI SZÁMLÁK RENDSZERE – ESA 1995” című 1996. június 25-i 2223/96/EK tanácsi rendelet 7.1. melléklet „Az egyes eszközkategóriák meghatározása” fejezet szerint.)
- **Hiánypótlás:** valamennyi melléklet hiánypótolható, a hiánypótlás csak egy alkalommal lehetséges, a rendelkezésre álló határidő nem hosszabbítható meg.
- **HMV:** használati melegvíz.
- **Igénymentesség:** a projekt megvalósításának helyszínénél szolgáló ingatlanak igénymentesnek kell lennie. Az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény (Inyvtv.) 16. és 17. §-ai alapján a fejlesztés helyénél szolgáló ingatlannal kapcsolatban igénynek minősül különösen:
 - elő- és visszavásárlási, valamint vételi jog, kivéve,
 - ha az elővásárlási, vételi jog az ingatlant terhelő jelzálogjoghoz kapcsolódik
 - ha a pályázó olyan visszavásárlási joggal terhelt ingatlanon kívánja megvalósítani a projektet, amelynek tulajdonjogát települési önkormányzat beépítési, fejlesztési a kötelezettséggel ruházta át a pályázó részére és ennek biztosítására kötötte ki visszavásárlási jogát;
 - végrehajtási jog;
 - a tulajdonossal szemben megindított felszámolási eljárás, végelszámolás;
 - bírósági ítéleten alapuló tulajdoni korlátozás;
 - bírósági vagy hatósági határozaton alapuló telekalakítási és építési tilalom; elrendelésének ténye, valamint egyéb építésügyi korlátozás, kivéve, ha a fejlesztéssel létrehozandó épületre az építésügyi korlátozás nem vonatkozik
 - kisajátítási és telekalakítási eljárás megindításának a ténye, kivéve, ha a fejlesztéssel kapcsolatos telekterület bővítését célozza;
 - árverés, nyilvános pályázat kitűzésének ténye;
 - zárlat, zár alá vétel, zár alá vételt megelőző biztosítási intézkedés;
 - tulajdonjog fenntartással történő eladás;

- az ingatlan-nyilvántartási eljárás felfüggesztésének ténye;
 - jogerős hatósági vagy bírósági határozattal megállapított tartós környezetkárosodás ténye, mértéke és jellege.
- **Irányító Hatóság (IH):** a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség kijelölt szervezeti egysége, melynek feladata a felelősségi körébe tartozó operatív program(ok) stratégiai irányítása, a program végrehajtásának felügyelete és szabályszerűségének biztosítása.
 - **Kapcsolt energiatermelő létesítmények (kogeneráció/trigeneráció):** azonos technológiai folyamatban egyidejűleg mechanikai, hő- és villamos energiát termelő létesítmények(kogeneráció = kapcsolt hő- és villamosenergia-termelés, trigeneráció = kapcsolt hő- és villamosenergia-termelés kiegészítve abszorpciós hűtéssel).
 - **Kedvezményezett:** a támogatási szerződést aláíró projektgazda, vagyis a támogatásban részesült pályázó, akivel a támogató támogatási szerződést köt.
 - **Kezesség:** kezességi szerződéssel a kezes arra vállal kötelezettséget, hogy amennyiben a kötelezett nem teljesít, maga fog helyette a jogosultnak teljesíteni. A jogosult kielégítési alapját növeli a kötelezettől független harmadik személy teljes vagyonával. A kötelezett nem teljesítése esetén a kezes maga teljesít.
 - **Kis- és középvállalkozás:** a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény 3. §-ában meghatározottak szerinti mikro-, kis- és középvállalkozások.
 - **Kifizető Hatóság (KH):** a tagállam által a kifizetési kérelmek összeállítására, és benyújtására és az Európai Bizottságtól érkező kifizetések fogadására kijelölt szervezet. A Kifizető Hatóság Magyarországon - minden Operatív Program vonatkozásában - a Pénzügyminisztérium.
 - **Környezet és Energia Operatív Program (KEOP)** – az Új Magyarország Fejlesztési Tervhez kapcsolódó programozási dokumentum, amelyet az Európai Bizottság hagyott jóvá a 2007-2013 közötti időszak vonatkozásában. Alapvető célja Magyarország fenntartható fejlődésének elősegítése.
 - **KP IH – Környezetvédelmi Programok Irányító Hatósága**
 - **Közösségi jog szerinti vállalkozás:** a közösségi jog szerinti vállalkozásnak minősül – az adott projekt esetében - bármely szervezet (gazdasági társaság, önkormányzat, civil szervezet, stb.), amely az adott projekt kapcsán, során, eredményeként gazdasági tevékenységet végez. Jelen kiírásban ilyennek minősül bármely vállalkozás, gazdasági társaság.
 - **Közreműködő Szervezet (KSz):** az operatív programok végrehajtásának adminisztratív, pénzügyi feladatait ellátó szervezet, melynek feladatai az irányító hatóság és a Közreműködő Szervezet közötti együttműködési megállapodásban kerülnek rögzítésre.
 - **Másodlagos alapanyag:** építés során lehetséges a minősített hulladék alapanyagok használata. Ez lehet saját termelésből származó vagy más által megtermelt, de mindenképpen **minősített** hulladék. A tevékenység során keletkező hulladék sok esetben újból felhasználható alapanyagként, amennyiben eleget tesz az összetétellel és felhasználással szemben támasztott követelményeknek és minősítéssel rendelkezik. (Pl. beton előállítása során használható a bontási munkálatok során keletkezett és minősített homok, egyéb törmelék.)
- Az építési projektek a fővállalkozó felelőssége, hogy az alvállalkozóval betartassa ezen követelményt.
- **Melléklet:** a pályázatban rögzített, egyes tény (tényeket) alátámasztó, és így a pályázat elbírálását megalapozó dokumentum.
 - **Nehéz helyzetben lévő vállalkozás** a 8/2007. (III. 19.) MeHVM rendelet 12.§ (1) bekezdés j) pontjában meghatározottak szerint a következő:

- az a társaság, amelynek a saját tőkéje a pályázat benyújtásakor rendelkezésre álló utolsó beszámoló adatai szerint, veszteség folytán nem éri el a jegyzett tőke felét,
 - korlátozott felelősségi alapon működő társaság esetén törzstőkéjének több mint a fele nincs meg, és annak több mint egynegyede az előző 12 hónap során veszett el,
 - olyan társaság esetén, ahol legalább egyes tagok korlátlan felelősséggel bírnak a társaság tartozása tekintetében, a társaság könyveiben kimutatott tőkének több mint a fele nincs meg, és annak több mint egynegyede az előző 12 hónap során veszett el,
 - ha megfelel a kollektív fizetéseképtelenségi eljárás külön jogszabályban foglalt kritériumainak,
 - ha fizetéseképtelenné vált, vagy külön jogszabály szerinti kollektív fizetéseképtelenségi eljárást indítottak ellene.
- **Nem termelési célú fűtési, hűtési és használati melegvíz felhasználása:** A vállalkozások esetében a nem termelési célú fűtési, hűtési és használati melegvíz felhasználás a gyártó csarnokok épületeinek, az irodaépületeknek, raktáraknak, tároló és egyéb épületeknek a helyiségfűtési és helyiségűtési (beleértve a légkondicionálást is) energiafelhasználást, továbbá a dolgozók tisztálkodásának céljára szolgáló és egyéb szociális célokat szolgáló (pl. üzemi konyha stb.) melegített víz felhasználást jelenti. Nem sorolhatók ide azok az energiaráfordítások, amelyek célja a termelési-technológiai folyamatok közvetlen és közvetett energiaigényeinek kielégítése, azaz amelyek hiányában a termelési technológia megfelelő minőségű működtetése nem biztosítható. Ilyen például alkatrészmosás melegvíz igénye, a termékek hőkezelésének energiaigénye, a technológia közvetlen melegvíz vagy gőzigénye stb. Ezek az energiafelhasználási módok még akkor is termelési célúnak minősülnek, ha közvetetten hozzájárulnak a technológiai terek környezetének temperálásához.
- **NFÜ:** Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
- **Operatív program:** az ÚMFT végrehajtására vonatkozó, több évre szóló prioritások egységes rendszerét tartalmazó dokumentum, melyet a Kormány előterjesztése alapján az Európai Bizottság hagy jóvá.
- **Óvadék:** az óvadék pénz, ügyleti biztosíték céljára szolgáló takarékbetétkönyv, vagy értékpapír átadása valamely huzamosabb jogviszony esetén a kötelezettség biztosítására. Az óvadék minden esetben a jogosult birtokába kerül, és szerződésszegés esetén a részére óvadékként átadott pénzből, takarékbetétkönyvből vagy értékpapírból közvetlenül — bírói út igénybevétele nélkül — kielégítést kereshet. A felek szabadon állapodhatnak meg abban, hogy a jogosult az óvadékot használhatja-e, rendelkezhet-e vele. Ha a felek úgy állapodnak meg, hogy a jogosult a részére átadott pénzösszeget felhasználhatja, az ennek megfelelő összeget köteles fedezetként tartani arra az esetre, ha az óvadék visszaadási kötelezettsége beáll. Megállapodhatnak azonban a felek abban is, hogy a jogosult a részére átadott pénzösszeget zárolva köteles tartani. Ilyenkor ahhoz a jogosult nem nyúlhat hozzá mindaddig, amíg a szerződésszegés be nem következik és a kielégítési joga meg nem nyílik.

Az elévült követelés is kielégíthető belőle. A szerződés megszűnésekor visszajár. Amennyiben a kielégítést követően a jogviszony a felek közt fennmarad, a jogosult kérheti az óvadék kiegészítését, illetve pótlását.

Az óvadékot nyújthatja az adós, de nyújthatja harmadik személy is. Az óvadék a legáltalánosabban használható biztosítékfajta legtipikusabb alkalmazási területe a lombardhitelezés, de gyakran előfordul a bankkártya-üzletágban is. (Bankszámla esetében a pénz feletti rendelkezési jogát adja át az ügyfél; az értékpapír óvadékként való alkalmazása esetén szükséges, hogy az üresre forgassák, ha névre szóló;

váltóleszámítolás esetén pedig célszerű, ha a váltó egy harmadik személy bocsátja ki, az esetleges hirtelen felszámolás következményeit elkerülendő). Az óvadék járulékos jellegű, mint a többi biztosíték. Ebből az következik, hogy érvénytelen szerződést nem lehet óvadékkal biztosítani és a bírósági úton nem érvényesíthető követelés óvadékkal való biztosítása semmis. Az elévült követelés azonban az óvadékból kielégíthető.

- **Pályázat:** a pályázó által benyújtott dokumentumok összessége (Pályázati adatlap, mellékletek, CD lemez), amelyek alapját képezik a pályázó, illetve a projekt bírálatának.
- **Pályázati felhívás és útmutató:** a támogatás igénylésének feltételeit tartalmazó dokumentum.
- **Pályázati adatlap:** e dokumentum tartalmazza a pályázó és a projekt adatait, valamint a projekt egészének, illetve egyes részeinek bemutatását. A dokumentum kitöltése a pályázó feladata. A Pályázati adatlap kitöltése a KEOP IH által rendszeresített kitöltő program alkalmazásával történhet. A kitöltő program letölthető a www.nfu.hu honlapról. A program lehetővé teszi a Pályázati adatlap elektronikus kitöltését, nyomtatását és adathordozóra mentését.
- **Permentes ingatlan:** az ingatlan nem áll peres eljárás alatt.
- **Projekt:**
 - a) egy önálló fejlesztés, vagy
 - b) több hasonló célú, egyenként 10 millió forintnál nem nagyobb összköltségű fejlesztés megvalósítását célzó támogatási alap (közvetett támogatás), vagy
 - c) hasonló célú fejlesztések megvalósulását célzó hitel, tőke vagy garancia alap (pénzügyi alap)
- **Projekt előrehaladási jelentés:** a kedvezményezett rendszeres beszámolója a Közreműködő Szervezet felé a támogatott projekt megvalósulásáról.
- **Projekt fenntartási jelentés:** a Kedvezményezettnek a projekt beruházási szakaszát lezáró zárójelentés jóváhagyását követően, a teljes fenntartási időszak alatt a Támogatási Szerződésben meghatározott rendszerességű és tartalmú adatszolgáltatási kötelezettsége a Közreműködő Szervezet felé.
- **Rendezvények környezettudatos szervezése:** rendezvények, műhelyek, megbeszélések, stb. szervezése során figyelembe kell venni a környezettudatos szervezés elveit és jó gyakorlatait. A papírhasználat („zöld iroda”) és a média és kommunikációt illető ajánlások a következők:

Papírhasználat és zöld iroda tippek a szervezésnél

- Papír dokumentumokat csak szükség esetén és csak a szükséges terjedelemben nyomtassunk! A szerkesztést számítógépen hajtsuk végre!
- Nyomtatás esetén a leghatékonyabb papírfelhasználást a következő módszerekkel érhetjük el:
- A papír tartalmazzon újrahasznosított alkotórészt! Az újrahasznosított rész aránya lehetőleg minél nagyobb legyen!
- Fehérítetlen vagy nem klórral fehérített papírt célszerű használni.
- Legyen kötelező a kétoldalas nyomtatás!
- Tartsuk be az alapvető környezetbarát szerkesztési elveket (minimális margó, minimális fehér hely, kisebb betűméret), természetesen az olvashatóság szem előtt tartásával.
- Az egyoldalas nyomtatványokat össze kell gyűjteni, és fax-előlapként vagy jegyzetként újrahasznosítani!
- Tonereket, tintapatronokat ne cseréljük, hanem töltsük újra!

- Az utazásokat csökkentsük a minimumra, kommunikáljunk inkább elektronikus úton!

Ajánlások a média, a kommunikáció területéhez:

- A környezetvédelmi kezdeményezések mindegyikéről részletesen számoljunk be a médiának!
- A projektről szóló információs csomag a környezetileg hasznos tevékenységeket is világítsa meg!
- A sajtóanyagot elektronikus úton, jóval a rendezvény előtt kapják meg az újságírók (e-mail, CD)!
- A nyomtatott sajtóanyagot a szükséges minimumra kell korlátozni megjelenésben és mennyiségben is!
- Külön honlap szerkesztése esetén megfelelő nyilvánosságot kell biztosítani a látogatottság érdekében!
- Az összes sajtóanyagot a zöld nyomtatás alapelveinek megfelelően kell kiadni. Ezek az előbb ismertetett zöldiroda papírhasználati elvein túl a következők:
 - Használjuk a célnak megfelelő legkönnyebb papírt!
 - Növényi alapú festékekkel nyomtassunk!
 - Bánjunk csínján a színekkel!
 - A borítókat, mappákat ne dobjuk ki, használjuk újra őket!
 - Újsághirdetés, szakmai publikációk, szervezeti hírlevelek, poszterek, sajtóközlemények és rádióhasználat ajánlott a projektkommunikációja során. A DM kampányokat kerülni kell!
 - A kiállítók, résztvevő szervezetek csak olyan szóróanyagokat, ajándékokat adjanak, amik nem a szemetesben végzik rövid időn belül.
 - A látogatókat emlékeztessük, hogy csak a szükséges anyagból vigyenek, felesleges hulladékot ne gyűjtsenek!
 - A promóciós anyagokon, ha lehet, nem kell dátumnak lennie, ebben az esetben újrahasználhatóak.
 - A standokat minimális anyagfelhasználással, akár helyi, újrahasznosított anyagokból is kialakíthatjuk, a fesztivált követően azok utóhasznosítására is gondoljunk!
 - Olyan feliratokat, táblákat és figyelemfelkeltő eszközöket alkalmazzunk, amelyeket egy későbbi rendezvényen is ki lehet tenni!
- **Táv hőellátás primeroldala:** a távhő rendszer azon - lakásokon kívül található - energiatermelő és elosztó, valamint szabályozó berendezéseinek összessége, melyek a távhőszolgáltató tulajdonában vannak, s nem egyes lakások, hanem több lakás hőigényének biztosítására, szabályozására alkalmasak.
- **Táv hőszolgáltató vállalat:** az a gazdálkodó szervezet, amely meghatározott településen vagy a település meghatározott részén a távhő üzletszerű szolgáltatására engedélyt kapott. (2005. évi XVIII. Törvény a távhőszolgáltatásról)

A kapcsoltan villamos energiát is termelő távhőtermelő berendezések létesítését a Magyar Energia Hivatal engedélyezi. Az összes többi távhőtermelő berendezés létesítési és távhőtermelői működési engedélyét, továbbá a távhőszolgáltatási működési engedélyeket a települési önkormányzat jegyzője adja ki.
- **Telephely:** a cég - székhelyétől különböző helyen lévő - telephelye a tevékenység gyakorlásának helye. (1997. évi CXLV törvény 16.§).

- **Új gép:** amely használatban még nem volt, és a géppel nem folytattak üzemszerű gyártási tevékenységet függetlenül a gyártási évtől. (Az új gépnek nem kell feltétlenül a pályázat benyújtásának évében gyártottnak lennie, tehát korábbi évjáratú gép is lehet a pályázat szempontjából új, ha a gyártó vagy forgalmazó raktárából szállítják.)
- **Új Magyarország Fejlesztési Terv (ÚMFT):** helyzetelemzést, stratégiát, a tervezett fejlesztési területek prioritásait, azok konkrét céljait és a hozzájuk kapcsolódó pénzügyi források megjelölését tartalmazó dokumentum, melyet a Magyar Köztársaság készít az Európai Unió programozási irányelveinek, célkitűzéseinek megfelelően, a fejlődésben lemaradó régiók fejlődésének és strukturális átalakulásának elősegítésére, a kiemelt szükségletekre figyelemmel.
- **W3C akadálymentesítési szabvány:** a Web Akadálymentesítési Útmutató 2.0 (WCAG 2.0) széleskörű ajánlásokat foglal magába a webtartalom minél könnyebb eléréséhez (ld. pl. <http://www.w3c.hu/forditasok/WCAG20/>). Az irányelvek követésével a tartalom széles körben lesz elérhető az olyan fogyatékkal élők számára, mint a vak és gyengénlátó, a siket és hallássérült, a tanulási nehézségekkel küzdő, az értelmileg visszamaradott, a mozgássérült, a beszédhibával rendelkező, a fényre érzékeny és a mindezek kombinációjával küzdő emberek.

A legfontosabb alapelvek, melyek a web elérhetőség alapját biztosítják:

- *Észlelhetőség, ennek érdekében legalább:*
 1. Szöveges alternatívát kell biztosítani bármilyen nem-szöveges formátumú tartalomhoz;
 2. Alternatívákat kell biztosítani az idő-alapú médiához;
 3. Az előtér és háttér megkülönböztethető kontrasztú kell, hogy legyen;
 4. A [szöveg](#) és a [képként reprezentált szöveg](#) vizuális megjelenítése esetében a [kontrasztarány](#) minimum 4,5:1 kell legyen;
 5. A [szöveg](#) és a [képként reprezentált szöveg](#) vizuális megjelenítése során a [kontrasztarány](#) legalább 7:1 kell legyen.
- *Működtethetőség érdekében legalább:*
 6. Minden funkciónak elérhetőnek kell lennie a billentyűzetről;
 7. Időzítés kikapcsolhatóvá kell tenni;
 8. Biztosítani kell, hogy nem jelenjenek meg olyan tartalmak, ami három alkalomnál többször villan fel egy másodperc alatt.
- *Érthetőség érdekében legalább:*
 9. Elérhetővé kell tenni a szokatlan vagy szűk értelemben használt szavak és mondatok, illetve rövidítések konkrét definícióját;
 10. Biztosítani kell a hibamegelőzést és a támogatott javítást a bevitelben (ha van).

F8. Pályázati útmutató mellékletei

- I.** Pályázati adatlap (ld. www.nfu.hu)
- II.** Útmutató a Pályázati adatlap kitöltéséhez (ld. www.nfu.hu)
- III.** Támogatási Szerződés – minta (ld. www.nfu.hu)
- IV.** Útmutató a megvalósíthatósági tanulmány elkészítéséhez
 - a) JÖVEDELEMTERMELO projekttekhez alkalmazási feltételeket lásd az MT útmutatókban)
 - b) EGYSZERŰSÍTETT verzió. (100 millió Ft alatti elszámolható költségű projekt esetén)
 - c) NORMÁL verzió (alkalmazási feltételeket lásd az MT útmutatókban)
- V.** Belső megtérülési ráta számítási útmutató (ld. www.nfu.hu)

- VI.** Annex I – A projektek iparági korlátozása
- VII.** A területfejlesztés szempontjából kiemelt térségek és települések (TeKTT) listája (ld. www.nfu.hu)
- VIII.** Kedvezményezettek tájékoztatási kötelezettségei (ld. www.nfu.hu)
- IX.** ÚMFT Arculati kézikönyv (ld. www.nfu.hu)
- X.** A csekély összegű támogatások szabályai (ld. www.nfu.hu)
- XI.** Önkormányzati pályázó, vagy jogi személyiségű önkormányzati társulás esetén az önrész rendelkezésre állását igazoló képviselőtestületi határozat, vagy ha az önkormányzat SZMSz-ében hatáskör átadás történik, akkor az ennek megfelelő szervezeti egység határozatának kötelező tartalmi elemei
- XII.** A KEOP-5.3/A/09 „Épületenergetikai fejlesztések és közvilágítás korszerűsítés” című pályázati konstrukció támogatható tevékenységeinek viszonya „A Környezet és Energia Operatív Program prioritásaira rendelt források felhasználásának részletes szabályairól és egyes támogatási jogcímeiről” szóló, 23/2007. (VIII. 29.) MeHVM rendelet 3.§ (1) bekezdésében meghatározott jogcímekhez.
- XIII.** 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet az épületek energetikai jellemzőinek meghatározásáról
- XIV.** Költségvetési tábla (www.nfu.hu)
- XV.** Támogatás intenzitás számítási útmutató 260 millió Ft vagy azt meghaladó elszámolható költségű jövedelemtermelő projekt esetén (www.nfu.hu)
- XVI.** Állami költségvetési szervek listája (www.nfu.hu)

F9. A pályázó által csatolandó mellékletek listája (a Pályázati adatlaphoz csatolandó mellékletek)

- 1.** Megvalósíthatósági tanulmány (Elszámolható költségtől függően egyszerűsített vagy normál, illetve jövedelemtermelő típusú), valamint ennek részeként elfogadott környezeti hatástanulmány (amennyiben jogszabály előírja) A megvalósíthatósági tanulmány címlapján kerüljön feltüntetésre a készítő megnevezése, aláírása, valamint a készítés dátuma. A megvalósíthatósági tanulmányt annak mellékletét képező Energetikai mellékletet (Excel fájl) nyomtatott és elektronikus formában is csatolni szükséges.
- 2.** Pályázó által elkészített belső megtérülési ráta számítási/támogatási intenzitás-számítási segédlet (Excel fájl), amelyet nyomtatott és elektronikus formában is csatolni szükséges.
- 3. Alapító okirat** pályázó által hitelesített másolata, amelyből vizsgálatra kerül, hogy a pályázott tevékenység mennyiben kapcsolható a szervezet alapvető feladatához (amennyiben releváns). A Pályázó által hitelesített másolat alatt értjük azokat a dokumentumokat, amelyeknek minden információt tartalmazó oldalát „A másolat hiteles” szöveggel, keltezéssel, cégszerű aláírással és bélyegzőlenyomattal látnak el. **Önkormányzati pályázó esetén nem kell csatolni!**
- 4. A Pályázó nyilvántartásba vételét igazoló okirat** 30 napnál nem régebbi eredeti vagy közjegyző által hitelesített másolati példánya. Jogi formától függően lehet pl. eredeti cégkivonat, bírósági kivonat eredeti vagy közjegyző által hitelesített másolati példánya, egyéni vállalkozói igazolvány közjegyző által hitelesített másolata, stb.. **Önkormányzati pályázó esetén nem kell csatolni!** Gazdasági társaságok jogalanyiségének igazolása: Pályázó 30 napnál nem régebbi hiteles cégkivonata (vagy közjegyző által hitelesített másolata), valamint előtársaságnak minősülő korlátozott felelősségű társaság kedvezményezett esetében az eredetivel mindenben egyező, cégszerűen aláírt, hatályos tagjegyzék.)
- 5.** Amennyiben a tervezett beruházás engedély köteles, a területileg illetékes hatóság által kiadott engedély és az engedély teljes tervdokumentációja. Amennyiben a

pályázathoz nem került benyújtásra a jogerős engedély azt legkésőbb a Támogatási Szerződés megkötéséig be kell nyújtani.

6. Amennyiben a tervezett beruházás nem engedély köteles erről a pályázó képviselőjére jogosult személy írásbeli nyilatkozata, valamint az épület pályázattal érintett felmérési tervrajzai (eltérő szintek alaprajzai, homlokzatok felmérési rajzai, stb.).
7. Részletes és tételes (árajánlaton alapuló) költségvetés, vagy árajánlat, vagy főösszesítő a kapcsolódó tervezői műleírással és tervvázlattal, melyek a tervezett munkák és azok volumenének vonatkozásában igazodnak a pályázathoz.
8. A projekt megvalósítás és az üzemeltetési időszak alatt keletkező hulladékok hasznosítását, kezelését, elszállítását végző vállalatok befogadó nyilatkozatai, melyek a kezelés módját, mennyiségét egyaránt igazolják.
9. Közjegyző által hitelesített aláírási címpéldány, vagy bank által kiadott eredeti aláírásminta a támogatási szerződés aláírására és ellenjegyzésére jogosult személyektől.
10. Aláírás jogosultságot igazoló irat (egyeznie kell a pályázatban a cégszerű aláírást adóival)
11. Önkormányzati társulási megállapodás egy másolati példánya
12. A projektmenedzser, továbbá a 100 millió Ft feletti elszámolható összköltségű beruházás esetén a szakmai vezető szakmai önéletrajza (Ezeknek tükrözniük kell a szakmai és a lebonyolítási kapacitásokat egyaránt). Ha külső céget bíz meg a projektmenedzsment feladatok ellátásával, a feladatot ellátó vállalkozás referenciája, és a pályázó és megbízott vállalkozás között létrejött megbízási szerződés (tervezet) másolata. Amennyiben közbeszerzés köteles a projektmenedzsment kiválasztása, akkor az erről szóló nyilatkozat, valamint a közbeszerzési dokumentáció részét képező projektmenedzsmentre vonatkozó kritériumrendszer (műszaki leírás) benyújtása szükséges.
13. 1 milliárd forintot meghaladó értékű ingatlan beruházásoknál a területileg illetékes területfejlesztési tanácsok nyilatkozata a pályázat illeszkedéséről a megye, illetve a térség jóváhagyott fejlesztési programjaiba, azt a tanács támogatja-e, részesíti-e pénzügyi támogatásban is, és mekkora annak mértéke (igazodva az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet 84. § (1) c) bekezdéséhez)
14. A pályázó képviselőjére jogosult személy(ek) által cégszerűen aláírt nyilatkozat az adott és az elmúlt 2 pénzügyi évben igénybevett csekély összegű (de minimis) támogatásokról.

Finanszírozáshoz kapcsolódó dokumentumok

15. A projekthez kapcsolódó önerő pénzügyi fedezetének megalapozását célzó, egyes források rendelkezésre bocsátását igazoló ígervények eredeti vagy bank által hitelesített másolati példánya a D4. fejezet előírásai szerint, mely
 - a. települési önkormányzati pályázó esetén jóváhagyó képviselőtestületi határozat, vagy a képviselő-testület költségvetési rendeletbe foglalt - a tartalék feletti rendelkezési jogot átruházó - felhatalmazása alapján a polgármester nyilatkozata;
 - b. jogi személyiségű önkormányzati társulások esetén társulási tanács határozata;
 - c. állami szervek, valamint az azokat tömörítő együttműködések esetén a felettes szerv nyilatkozata;
 - d. minden más pályázó esetén **(kivéve a 260 millió Ft el nem érő elszámolható költségű projektek):**

- számlavezető bank igazolása VAGY
- A hitel összegére: hitelszerződés, vagy bankhitelre vonatkozó visszavonhatatlan banki ígérvény, amely tartalmazza a hitel legfontosabb kondícióit. (A pályázónak legalább a projekt elszámolható összköltségének 25%-át kitevő igazolt saját forrással kell rendelkeznie¹, de a teljes önrész (támogatás összegén felüli részt) rendelkezésre állását igazolnia kell.)

- 16.**A szervezet egyszerűsített, utolsó két lezárt évi mérlegbeszámolójának pályázó által hitelesített másolata (Pályázó által hitelesített másolat alatt értjük azokat a dokumentumokat, amelyek minden információt tartalmazó oldalát „A másolat hiteles” szöveggel, keltezéssel, cégszerű aláírással és bélyegzőlenyomattal látnak el.)
- 17.**Költségvetési tábla (Excel fájl), amely a XIV. melléklet szerinti sablonban (a C3 „elszámolható költségek” pontnak megfelelő rendszerezésben) tartalmazza a projekt elszámolható költségeit. Benyújtása csak elektronikus formában szükséges.

Tulajdoni kérdések tisztázását szolgáló dokumentumok

- 18.**A beruházás minden helyszínére vonatkozóan 30 napnál nem régebbi hiteles tulajdoni lap és földhivatali ingatlan-nyilvántartási térkép hiteles másolata a támogatással megvalósítani kívánt felépítmény(ek) építési területeiről. Közterület esetén a hiteles tulajdoni lap másolat helyett az illetékes önkormányzat jegyzőjének nyilatkozata arról, hogy az érintett közterületek vonatkozásában a tulajdoni viszonyok megfelelnek a pályázattal érintett terület vonatkozásában benyújtott térképmásolat szerinti helyzetnek és a pályázati kiírás feltételeinek.

- 19.**Amennyiben a pályázó és a támogatással megvalósítani kívánt felépítmény(ek) építési területének tulajdonosa eltér, a projekt megvalósítását biztosító jogviszonyt igazoló dokumentum (adás-vételi **előszerződés**, szolgalmi jog alapítását igazoló okirat stb.) másolata.

Amennyiben a pályázó a beruházással érintett ingatlan(ok) bérlője, illetve üzemeltetője, a közte és a beruházással érintett ingatlan tulajdonosa között létrejött bérleti, illetve üzemeltetésre irányuló szerződést csatolni szükséges. (A szerződésnek meghatározott időtartamra, de legalább a projekt fenntartási időszak végéig terjedő időtartamra kell szólnia, tartalmának meg kell felelnie a pályázati útmutató D8. fejezetében meghatározott feltételeknek.)

Speciális dokumentumok

(Költségvetési szervek és intézményeik, közoktatási és felsőoktatási intézmények, valamint non-profit szervezetek, 2007. január elsejét követően megvalósult, igazolt energia-megtakarítással járó fűtőkorszerűsítési munkák igazolására, amennyiben a pályázó a D2 fejezet B részében meghatározott, speciális komplex projektet kíván benyújtani)

- 20.**A megvalósult fűtőkorszerűsítési munkát igazoló számlák, a számlák kifizetését igazoló bizonylatok és műszaki átadás-átvételi jegyzőkönyvek pályázó által hitelesített másolata (Pályázó által hitelesített másolat alatt értjük azokat a dokumentumokat, amelyek minden információt tartalmazó oldalát „A másolat

¹ az 1628/2006/EK Rendelet 4. cikk (2) c) pontja szerint

hiteles” szöveggel, keltezéssel, cégszerű aláírással és bélyegzőlenyomattal látnak el.)

Nem kötelező, de a sikeres pályázathoz ajánlottan mellékelhető dokumentumok:

- A pályázat témájához kapcsolódó referenciák;
- Társadalmi partnerekkel, illetve lakossággal történt egyeztetések dokumentumai.

VI. melléklet

Annex I – A projektek iparági korlátozása

A projektek iparági korlátozása

Nem nyújtható támogatás azon pályázó részére, aki, vagy amely fejlesztési igénye az Európai Közösséget létrehozó szerződés (konszolidált verzió, 1997) 1. számú mellékletében szereplő mezőgazdasági termékek termelésével vagy feldolgozásával (abban az esetben, ha a feldolgozás eredményeként az Annex I-ben szereplő termék keletkezik) kapcsolatos beruházásokra irányul.

A Szerződés 32. cikkében hivatkozott

LISTA

A brüsszeli nómenklatúrában szereplő vámtarifaszám	A termékek leírása
1. ÁRUCSOPORT	Élő állatok
2. ÁRUCSOPORT	Hús és élelmezési célra alkalmas vágási melléktermékek
3. ÁRUCSOPORT	Halak, rákfélék és puhatestűek
4. ÁRUCSOPORT	Tejtermékek; madártojások; természetes méz
5. ÁRUCSOPORT	
05.04	Állati belső részek, hólyag és gyomor (kivéve a halakét), egészben vagy darabokban
05.15	Máshová nem sorolt vagy máshol nem említett állati termék; az 1. árucsoport vagy a 3. árucsoport szerinti, emberi fogyasztásra nem alkalmas élettelen állat
6. ÁRUCSOPORT	Élő fák és egyéb növények; gumók, gyökerek és hasonló; vágott virágok és díszítő lomboszat
7. ÁRUCSOPORT	Élelmezési célra alkalmas zöldségek, gyökerek és gumós gyökerek

8. ÁRUCSOPORT	Élelmezési célra alkalmas gyümölcs és dió; citrus- és dinnyefélék héja
9. ÁRUCSOPORT	Kávé, tea és fűszerek, a matétea (09.03 vtsz.) kivételével
10. ÁRUCSOPORT	Gabonafélék
11. ÁRUCSOPORT	Malomipari termékek; maláta és keményítő; siker; inulin
12. ÁRUCSOPORT	Olajos magvak és olajtartalmú gyümölcsök; különféle magvak és gyümölcsök; ipari és gyógynövények; szalma és takarmány
13. ÁRUCSOPORT	
ex 13.03	Pektin
15. ÁRUCSOPORT	
15.01	Sertészsír és egyéb kiolvasztott sertészsiradék; kiolvasztott baromfizsiradék
15.02	Kiolvasztatlan szarvasmarhafaggyú, juh- vagy kecskefaggyú; ezen zsiradékokból előállított faggyú (beleértve az első lét („premier jus”))
15.03	Sertészsírsztearin, oleosztearin és faggyúsztearin; sertészsírolaj, oleoolaj és faggyúolaj, nem emulgeálva, keverve vagy bármilyen más módon elkészítve
15.04	Halból és tengeri emlősből nyert zsír és olaj, finomítva is
15.07	Folyékony vagy szilárd stabilizált növényi olajok, nyersen, finomítva vagy tisztítva
15.12	Állati vagy növényi zsírok és olajok hidrogénezve, finomítva is, de tovább nem elkészítve
15.13	Margarin, mesterséges zsiradék és más étkezési célra alkalmas feldolgozott zsiradék

A brüsszeli nómenklatúrában
szereplő vámtarifaszám

A termékek leírása

15.17	Zsíros anyagok, illetve állati vagy növényi viaszok feldolgozási maradékai
16. ÁRUCSOPORT	Húsból, halból, rákfélékből vagy puhatestűekből készült termékek
17. ÁRUCSOPORT	
17.01	Répacukor és nádcukor szilárd állapotban
17.02	Egyéb cukor; cukorszirup; műméz (természetes mézzel keverve is); karamell
17.03	Melasz, fehéritve is
17.05(*)	Ízesített vagy színezett cukor, szirup és melasz, a bármilyen arányban hozzáadott cukrot tartalmazó gyümölcslevek kivételével
18. ÁRUCSOPORT	
18.01	Kakaóbab egészben vagy törve, nyersen vagy pörköelve
18.02	Kakaóhéj, -hártya, -bőr és kakaóhulladék
20. ÁRUCSOPORT	Zöldségfélékből, gyümölcsből vagy más növényrészekből előállított
22. ÁRUCSOPORT	
22.04	Szőlőmust, erjedésben vagy alkohol hozzáadásától eltérő módon lefojtva
22.05	Friss szőlőből készült bor; szőlőmust alkohol hozzáadásával lefojtva

22.07	Más erjesztett italok (például almabor, körtebor és mézbor)
ex 22.08 (*)	Az e szerződés I. mellékletében felsorolt mezőgazdasági termékekből nyert bármilyen
ex 22.09 (*)	erősségű etil-alkohol és szesz, denaturálva is; a likőrök, egyéb szeszes italok és szeszesitalok előállítására használt összetett alkoholos készítmények („koncentrált kivonatok”) kivételével
ex 22.10 (*)	Ecet és ecetpótló
23. ÁRUCSOPORT	Élelmiszeripar melléktermékei; elkészített állati takarmányok
24. ÁRUCSOPORT	
24.01	Feldolgozatlan dohány, dohányhulladék
45. ÁRUCSOPORT	
45.01	Természetes parafa, megmunkálatlan, aprított, szemcsézett vagy őrölt parafa; parafahulladék
54. ÁRUCSOPORT	
54.01	Len, nyersen vagy megmunkálva, de nem fonva; lenkóc és lenhulladék (beleértve a foszlatott rongyhulladékot is)
57. ÁRUCSOPORT	
57.01	Kender (<i>Cannabis sativa</i>), nyersen vagy megmunkálva, de nem fonva; kenderkóc és kenderhulladék (beleértve a foszlatott rongyhulladékot is)

(*) Az Európai Gazdasági Közösség Tanácsa 1959. december 18-ai 7a. sz. rendeletének (HL 7. szám, 1961.01.30., 71. o.) 1. cikke által beillesztett vámtarifaszám.

XI. melléklet

Önkormányzati pályázó, vagy jogi személyiségű önkormányzati társulás esetén az önrész rendelkezésre állását igazoló képviselőtestületi határozat, vagy ha az önkormányzat SZMSz-ében hatáskör átadás történik, akkor az ennek megfelelő szervezeti egység határozatának kötelező tartalmi elemei

A közgyűlés, illetve képviselő-testület – vagy az általa erre feljogosított szervezet, bizottság – a pályázattal érintett beruházás támogatási igényéről szóló határozatának az alábbi kötelező adatokat kell tartalmaznia:

1. A pályázat megvalósítási helyszínének pontos címét.
 2. A pályázat megvalósítási helyszínének helyrajzi számát.
 3. A projekt megnevezését, a pályázati anyagban megjelölttel összhangban.
 4. A pályázati konstrukció számát.
 5. A tervezett beruházás teljes beruházási költségét a pályázattal megegyezően.
 6. A tervezett beruházásnak a támogatás szempontjából elismerhető bekerülési költségét (elszámolható költségét) a pályázattal megegyezően.
 7. Az önkormányzati saját erő számszerű összegét és forrásait (saját forrás, hitel, egyéb) a pályázattal megegyezően.
 8. A KEOP forrásból származó támogatás igényelt összegét a pályázattal megegyezően.
- Az önkormányzat kötelezettségvállalását arra vonatkozóan, hogy az KEOP forrásból nyújtott támogatás elnyerése esetén az önkormányzati saját forrás összegét a költségvetésében elkülöníti.

XII. melléklet

Az Épületenergetikai fejlesztések és közvilágítás korszerűsítése című pályázati konstrukció támogatható tevékenységeinek viszonya „A Környezet és Energia Operatív Program prioritásaira rendelt források felhasználásának részletes szabályairól és egyes támogatási jogcímeiről” szóló, 23/2007. (VIII. 29.) MeHVM rendelet 3.§ (1) bekezdésében meghatározott jogcímekhez.

Projekttypusok	Tevékenység rövid megnevezése	Vállalkozások	Költségvetési szervek és intézményeik, közoktatási és felsőoktatási intézmények, valamint non-profit szervezetek
1. Épületek hőtechnikai adottságainak javítása, hőveszteségének csökkentése			
1a,	Külső hőszigetelés	De minimis	Közcélú, jövedelemtermelő VAGY nem jövedelemtermelő
1b,	Külső nyílászáró-csere	De minimis	Közcélú, jövedelemtermelő VAGY nem jövedelemtermelő
1c	Hővisszanyerő szellőzés létesítése	De minimis	Közcélú, jövedelemtermelő VAGY nem jövedelemtermelő
2, Intézmények, üzemi és irodaépületek fűtés, hűtés, HMV rendszer korszerűsítése			
2a,	Kazáncsere	De minimis	Közcélú, jövedelemtermelő VAGY nem jövedelemtermelő
2b,	Automatikus szabályozások (központi és helyi)	De minimis	Közcélú, jövedelemtermelő VAGY nem jövedelemtermelő
2c,	Fűtés, HMV korszerűsítés, szabályozás, mérés	De minimis	Közcélú, jövedelemtermelő VAGY nem jövedelemtermelő
2d,	Hűtési rendszerek	De minimis	Közcélú, jövedelemtermelő VAGY nem jövedelemtermelő
2e,	Kogeneráció, trigeneráció (Villamos energia termelés saját felhasználásra)	De minimis	Közcélú, jövedelemtermelő VAGY nem jövedelemtermelő
2f,	Hulladékhő hasznosítás	De minimis	Közcélú, jövedelemtermelő VAGY nem jövedelemtermelő
2g,	Gőz hőhordozó váltása forró vízre	De minimis	Közcélú, jövedelemtermelő VAGY nem jövedelemtermelő
2h,	Hőelosztó korszerűsítés	De minimis	Közcélú, jövedelemtermelő VAGY nem jövedelemtermelő
2i,	Távhőrendszerre csatlakozás	De minimis	Közcélú, jövedelemtermelő VAGY nem jövedelemtermelő
2j,	Technológiai berendezések (étkeztetés, mosás, stb.) korszerűsítése	---	Közcélú, jövedelemtermelő VAGY nem jövedelemtermelő
3, Világítási rendszerek			
3a,	Fényforrások, világítótestek és előtétetek cseréje	De minimis	Közcélú, jövedelemtermelő VAGY nem jövedelemtermelő
3b,	Világítási rendszerek korszerűsítése, szakaszolások, mozgásérzékelők	De minimis	Közcélú, jövedelemtermelő VAGY nem jövedelemtermelő

4, Közvilágítás			
4,	Közvilágítás korszerűsítése	Közcélú, nem jövedelemtermelő	Közcélú, nem jövedelemtermelő
5, Komplex			
5,	Komplex, több energiahatékonyságnövelési tevékenység	De minimis	Közcélú, jövedelemtermelő VAGY nem jövedelemtermelő

¹ A D1 fejezetben meghatározott szempontok alapján dönthető el, hogy adott pályázó adott projektje közcélú jövedelemtermelő vagy nem jövedelemtermelőnek minősül

XIII. melléklet

A 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet az épületek energetikai jellemzőinek meghatározásáról

1. melléklet a 7/2006. (V. 24.) TNM rendelethez

Követelményértékek

I. A határoló- és nyílászáró szerkezetek hőátbocsátási tényezőire vonatkozó követelmények

1. táblázat: A hőátbocsátási tényező¹⁾ követelményértékei

Épülethatároló szerkezet	A hőátbocsátási tényező követelményértéke $U[W/m^2K]$
Külső fal	0,45
Lapostető	0,25
Padlásfödém	0,30
Fűtött tetőteret határoló szerkezetek	0,25
Alsó zárófödém árkád felett	0,25
Alsó zárófödém fűtetlen pince felett	0,50
Homlokzati üvegezett nyílászáró (fa vagy PVC keretszerkezettel)	1,60
Homlokzati üvegezett nyílászáró (fém keretszerkezettel)	2,00
Homlokzati üvegezett nyílászáró, ha névleges felülete kisebb, mint 0,5 m ²	2,50
Homlokzati üvegfal ²⁾	1,50
Tetőfelülvilágító	2,50
Tetősíki ablak	1,70
Homlokzati üvegezetlen kapu	3,00
Homlokzati vagy fűtött és fűtetlen terek közötti ajtó	1,80
Fűtött és fűtetlen terek közötti fal	0,50
Szomszédos fűtött épületek közötti fal	1,50
Talajjal érintkező fal 0 és 1 m között	0,45
Talajon fekvő padló a terület mentén 1,5 m széles sávban (a lábazon elhelyezett azonos ellenállású hőszigeteléssel helyettesíthető)	0,50

¹⁾ A követelményérték határolószerkezetek esetében „rétegtervi hőátbocsátási tényező”, amin az adott épülethatároló szerkezet *átlagos* hőátbocsátási tényezője értendő: ha tehát a szerkezet vagy annak egy része több anyagból összetett (pl. váz- vagy rögzítőelemekkel megszakított hőszigetelés, pontszerű hőhidak stb.), akkor ezek hatását is tartalmazza.

A nyílászáró szerkezetek esetében a keretszerkezet, üvegezés, üvegezés távtartói stb. hatását is tartalmazó hőátbocsátási tényezőt kell figyelembe venni. A csekély számszerű eltérésre tekintettel, a talajjal érintkező szerkezetek esetében a külső oldali hőátadási tényező hatása elhanyagolható.

²⁾ Az üvegezésre és a távtartókra együttesen értelmezett átlag.